ſanctū qui habitat in vobis. Chryſ. Depoſitū eſt qđ habes ne minuas: q2 alienū eſt qđ tibi creditum eſt. Prouerb. vj. a. Si ſpoponderis pro amico tuo: defixiſti apud extraneū ma/num tuā: diſcurre/feſtina/ſuſcita amicū tuū. a Deuitās. Glo. vt poſſis illud cuſtodire. b Prophanas vocum nouitates: non tñ ſententiarū vel rerum in ſe: ſed vocum: q2 etiam vocabula no/ua vitanda ſunt: non quelibet ſed ꝓphana que inueniūt heretici. Oſee. ij. c. Voca/bit me vir meus ⁊ nō vocabit me vltra ba/alim. Ibi dicit Glo. Hiero. Ex hoc habe/mus ſolis vocib⁹ in/ordinate prolatis he/reſim poſſe incurri. Et ſup dicit in Glo. Quis ſm etymologi/am poſſet dici: tamē odio idolo⁊ nō de/bet dici. ij. Timoth.

a b deuitans prophanas vocum c nouitates/ ⁊ oppoſitiones fal d ſi nominis ſciētię: quā quidā e f promittētes circa fidem exci/ g h derunt. Grātia tecū. Amen.

Explicit epiſtola pauli ad Timotheum prima.

Incipit argumentū in epiſtolam ſecundam.

Item timotheo ſcribit de exhortatione martyrij ⁊ omnis regulę veritatis ⁊ quid futurum ſit temporib⁹ nouiſſimis ⁊ de ſua paſſiōe ſcribēs ei ab vrbe roma.

Explicit Argumentum.

Incipit Epiſtola pauli ad Timotheū ſecūda. Capi. I.

i P Aul⁹ apo/k ſtolus ieſu chri/l ſti/ m per volunta/n tem dei o ſm pro/miſſionem vitę que eſt i chriſto ieſu. p Timotheo chariſſimo q fi/lio: r Grā s ⁊ miſcdiā t ⁊ pax a deo v prē ⁊ chriſto ieſu domino nr̄o.

ij. c. Prophana ⁊ vaniloquia deuita: multū eni ꝓficiūt ad im/pietatē: et ſermo eo⁊ vt cancer ſerpit. Act[uum]. xvij. c. Noua q̄/dam infers aurib⁹ nr̄is ⁊c̄. Et poſtea. Athenienſes autē omēs et aduenę hoſpites ad nihil aliud vacabant: niſi aut dicere aut audire aliqđ noui. Eſt autē aliq̄ nouitas tam rerum q̄ vo/cum que nō eſt ꝓphana. Ioh. xiij. d. Mandatum nouum ⁊c̄. Eſa. lxij. a. Vocabit tibi nomen nouum: qđ os dn̄i noīauit. Apoc. ij. c. Et i calculo nomē nouū ſcriptū ē. Vn̄ dicit Act[uum]. xj. d. Vt cognoīaretur primū antiochię diſcipuli chriſtiani. Et ſentiā deuitās/ c Oppoſitiōes ſcię falſi nois: id ē q̄ fal/ſo nomine ſcientia dicit. Hoc eſt contra illos qui ſemper oppo/nunt de extraneis ſcientijs. ij. Timoth. j. c. Formam habe ſa/no⁊ verborum que audiſti a me: Non dicit a platone. Item ſophiſtica falſe nomen habet ſcientię. Rationalis eni philoſo/phia: id eſt logica non eſt: neq̄ naturalis: id eſt phyſica: neq̄ moralis vt ethica: quia non mores docet ſed lites. Iudic[um]. j. c. Qui percuſſerit cariathſepher: id eſt ciuitatem litterarū et vaſtauerit eam: dabo ei axam filiam meam vxorem. Tali/bus eni dandę eſſent eccleſię qui cauſas ⁊ aduocationes pręſ/ſcinderent nō nutrirent. Item omnis ſciētia que nō eſt ad pri/mam ⁊ ſummam veritatem cognoſcendā/ falſo habet nomen ſcię: quia talis ſcientia non ſcientem ſed ſtultum facit. Hiere. x. c. Stult⁹ factus ē omnis hō a ſcientia ſua. Eſa. xlvij. c. Sa/pientia tua ⁊ ſciētia tua decepit te. Chryſ. Cum fides nō fue/rit cognita ſi eſt: tamē ex proprijs cogitatiōibus: id eſt argu/mentis cōcipitur quid: cognitio non eſt: ita eni ſeipſos voca/bant fortaſſis: id eſt cognitores: vt quid plus alijs ſcientes. d Quam/ ſcientiam/ quidam. Chryſ. enunciantes. e Promittentes: id eſt profitentes ſe habere talem ſcien/tiam. f Circa fidem/ exiſtentes nō intus/ g Excide/runt/ ab ipſa fide: quia rationes humanas exequentur. Hie/re. ij. d. Filij mempheos ⁊ taphnes cōſtuprauerunt te vſq̄ ad verticem: id eſt vſq̄ ad fidem quam amiſerunt. S. j. d. Ha/bens fidem ⁊ bonam conſcientiam: quam quidam repellen/tes circa fidem naufragauerunt. Exciderunt. Chryſ. Tor/tuoſe/ ⁊ erunt ſcientia aduocato⁊ ſerpentina ⁊ tortuoſa: quia iniurioſe ⁊ callide procedunt aduocati: non tñ contra fidem aperte: ſed circa: quia ſub velamine nominis: ſiue ⁊ ſcientię ſan/cte faciunt opera prophana: magiſq̄ nocent eccleſię q̄ here/tici: quia hec peſtis latet ſub ſpecie pietat[is]: Et prędicta cuſto/dias. h Gratia/ ſit/ tecū: quoniam grā operans/ ꝯſeruās ꝯſumans. Ecc[lesiastici]. xxiiij. c. In me oīs grā vitę ⁊ veritatis: et ſciē/tię actiuę ⁊ contemplatiuę.

Explicit Poſtilla dn̄i Hugonis Cardinalis ſuper epiſto/lam Pauli ad Timotheum primam.

Reuerendiſſimi i chriſto patris ⁊ dn̄i / dn̄i Hu/gonis ⁊c̄. Cardinalis Poſtilla ſuper epiſtolam Pauli ad Timotheum ſecundam: Incipit.

Expoſitio Capituli I

P Aulus ap̄ls ieſu chriſti ⁊c̄. Chryſ. Ad Timotheū epheſio⁊ eccleſię ep̄m intronizatū ſcripta ē hęc ſecūda ep̄la a roma: quādo ſecūdo rep̄ſentat⁹ ē A neroni. Glo. Iā eni a mundo tranſitur⁹ paul⁹ hāc ſcdā3 epiſtolā item ſcribit a roma de carcere timotheo infirmitatib⁹ ⁊ aduerſis iā fatigato. Hic ꝯſtant laboret i dei grā ſibi credita exhortās eū ad mar/tyriū mult[is] modis: ⁊ vt pſeueret i officio recte p̄dicatiōis ⁊ ſan/cta opatiōe: et p̄dicās qđ futurū ſit tpib⁹ nouiſſimis ⁊ ſuo obi/tu. Et ē intētio ap̄li i hac ep̄la exhortari timotheū ad ſui offi/cij diligent executionē ⁊ ad palmā martyrij: et q̄da adhuc ad/dere de ep̄ali officio. Mod⁹ agēdi patet i diuiſiōe ptiū. Diui/dit eni h̄ ep̄la i tres ptes ꝑncipales. In ꝑma pte ꝑncipalit mo/net eū ad p̄dicādū ⁊ ad patiētiā. In ſcda dic ei d̄ his q̄ nouiſ/ſimis tpib⁹ erant futura. j. iij. Hoc aūt ſcito q̄ in nouiſſi/mis ⁊c̄. In tertia d̄ reſolutiōe ſiue paſſiōe ſua iſtāti inotat. j. iiij. Teſtificor corā deo. Primū aūt capl̄m diuidit in ſe/ptē ptes. Primo ſalutat eū. Scdo grās agit ⁊ ſe iugē ei⁹ hīre memoriā oñdit/ ⁊ deſideriū eius vidēdi: ibi: Grās ago ⁊c̄. Tertio p exēplū multo⁊ iuitat eū ad patientiā: ibi: Recor/dationē accipiēs. Quarto monet eū vt ſtrenuus ſit cām ponēs: ibi: Propt quā cā3. Quīto vt ñ erubeſcat euāgeliū ibi: Noli itaq̄ erubeſcere. Sexto ſe ei pōit i exēplū: ibi: Scio cui credidi. Vltio ad pſeuerātiā eū iuitat: ibi: For/mā habes ⁊c̄. Vel pōt diſtingui mag[is] ſuccincte per q̄ttuor ptes. Prio ſalutē ⁊ grās agit ⁊ laudat ei⁹ fidē a ꝓgenitorib⁹ q̄/ſi hereditariā: ⁊ hortat ꝯtra negligētiā officij reſuſcitare grāz Scdo ꝯ erubeſcētiā hortat p̄dicare: ibi: Noli itaq̄ erube/ſcere. Tertio exēplū pōit ⁊ ꝯbo⁊ ſuo⁊: ibi: In q̄ poſit⁹ ⁊c̄ formā habēs ⁊c̄. Quarto d̄ diſcipul[is] aduerſis ⁊ laude eo⁊ū q̄ ſteterūt: ibi: Scis enim hoc q̄ auerſi ſūt ⁊c̄. Dicit g̃: i Paulus/ noie k Ap̄ls/ dignitate ⁊ officio. l Ieſu chriſti: q2 ē apud eū auctoritas. m Per volūtatē/ nō p irā. n Dei/ nō hois. Cōtra illos q̄s hoīes ꝓmouēt ⁊ ñ de⁹. Gal. j. a. Paul⁹ ap̄ls ñ ab hoib⁹ neq̄ p hoiem ⁊c̄. Oſee. viij a. Ipſi regnauert ⁊ ñ ex me. Ap̄ls dico nō ſine ſpe ꝑmij: imo o Scdm ꝓmiſſionē vitę: et nō hui⁹ vitę: ſ; p Que ē i chriſto ieſu. q. d. chriſt⁹ ꝓmiſit m̄ vitā ętnā ſi ei fidelit ſer/uiero. Et/ q̄ eſt i chriſto ieſu. i. i cognitiōe ei⁹. Ioh. xvij. a. Hec ē vita ętna vt cogſcāt te verū deū ⁊ quē miſiſti ieſū chri/ſtū. Vel/ In chriſto. i. p chriſtū. o Scdm ꝓmiſſionē. Chriſ. Scdm enūciationē: q̄ſi ne m̄ picula q̄ h̄ ſit dicas. Hec eni generāt nob vitā ętnā: in q̄ nec dolor nec gemit⁹. Et. j. Si ꝓmiſſio ē: ne q̄ras eā h̄: Spes eni viſa ñ eſt ſpes: Ro. viij. e. Paul⁹ iquā ſcribit hāc ep̄la3/ q Timotheo chariſſio fi/lio: vl̄ amabili ſm Chryſ. Nūq̄ eni ꝯtigit filios ñ eē amatos Eſa. j. a. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipſi āt ſpreuert me. Et aū alia ſalutat i hūc modū. r Grā ⁊c̄. In ꝑma ep̄la eadē ꝟba ſt: et ibi expoſita vidēt. Glo. Grā. ſ. donatio ſpūſſcti q̄ miſtri armāt. s Et miſcdia. ſ. remiſſio pctō⁊. t Et pax. ſ. trāq̄l/litas mēt[is]: ⁊ ꝯlibatio ętnę vitę: Sit tibi/ v A deo prē ⁊c̄. Chryſ. A deo prē ⁊c̄: ſed cur tacet de ſpūſctō? Rñdeo. Non tacet: quia ipſe eſt donū patris ⁊ filij ⁊ grā que hic optatur

B a Gr̃as ago deo/oīm auctori/ b Deo/cultu ſpecialiꝝ beneficio āplioꝛi. Vñ ſubdit: c Cui ſeruio.i.cui ſeruio in ſpū meo:in euāgelio filij ſui. d A ꝓgenitoꝛibꝰ meis.i. exēplo ꝓgenitoꝝ meoꝝ.Glo. edoctꝰ ab eis: Non dicit a ge/nitoꝛibꝰ ſuis:q2 iſti mali fuerūt:ſed ꝓgenitores eiꝰ boni.ſ.pa/triarche et ꝓphete.

Gal. j .c. Amplius emulatoꝛ exiſtēs pa ternarū mearū tradi tionū. Glo. Quas boni pr̄es addiderūt

Al'r bona

c In ꝯſcia bo/na/ꝯuerſatꝰ ſū vſq3 in huc diē. Vel/Cō ſciētia pura/ non adulterata ꝑ malā in

B

tentionē. Mat. vj.c Si oculus tuꝰ fuerit nequā:totū coꝛpꝰ tu um tenebroſum erit. Nota Glo. A ꝓge nitoꝛibꝰ meis:id eſt ab antiquis patribꝰ.ſ.abraā/iſaac/⁊ ia cob:⁊ alij q̄ vnū deū vera fide coluerūt:q2 vna fides ē vtroꝛū/ q3.ſ.antiq̄rū ⁊ modernoꝝ iuſtoꝝ. Dicit aūt Chryſ. Quare dicit a ꝓgenitoꝛibꝰ: Laudes inq̄t ꝓgenitoꝝ cū eis cōmunicamus etiā nr̄e ſunt/cū aūt nō/magis nos ꝯdemnāt. Phil.iij.a. He breꝰ ex hebreis. Gr̄as ago deo/ f Q2 ſine intermiſſio/ne habeā tui memoꝛiā in oꝛōnibꝰ meis.i. de hoc q2 tam bonꝰ fuiſti:cuiꝰ memoꝛ ſū orās tibi ſp maioꝛa bona. Prouer. x.b. Memoꝛia iuſti cū laudibꝰ:nomē aūt impioꝝ computre/ſcet. Eccl.xxxix.b. Collaudabūt multi ſapiām eiꝰ:⁊ vſq3 i ſe/culū nō delebit:nō recedet memoꝛia eiꝰ ⁊c. Roma.j.a. Sine intermiſſiōe memoꝛiā vr̄i facio ſp in oꝛōnibꝰ meis. Eph.j.c. j.Theſſal.j.a. idē Ego dico/ f Nocte ac die deſide/rās te videre.i.ꝯtinue.Glo.q2 meꝰ viſus eēt ꝯfirmatio tua in gr̄a ſic petrus ad aſpectū dñi rediit ad gr̄am: vñ fleuit ama re. Mat.xxvj.g. Et Luc.xxij.g. Sap.iiij.c. Repletꝰ i ele/ctos illiꝰ. Caladriꝰ vt dr̄ viſu ſanat:ſimiliꝰ iuſtꝰ. Vñ Amb.ſup Ps.cxviij. Pleriſq3 iuſti aſpectꝰ admonitio correctiōis ē. Di/citur etiā q2 natura ſtruthiōis ē q2 viſu ſuo fouet oua ſua. Viſus eni ſctōꝝ ⁊ pia eoꝝ admonitio multū ꝯfoꝛtāt ⁊ iuuāt ad gr̄am ꝯfirmādā ⁊ obtinēdā. Vñ petrꝰ gallo cantāte ⁊ dño reſpiciēte ꝯuerſꝰ ē. Hieroꝰ i ꝓlogo. Habet neſcio q̄d latātis energie viue vocis actꝰ: ⁊ in aures diſcipuli de auctoꝛis voce trāſfuſa foꝛtiꝰ ſonat. Vñ Gal.iiij.c. Vellē eē apud vos: ⁊ mutare vocē meā

Hieroꝰ i ꝓlo/go biblie ca.2.

q̄m ꝯfūdoꝛ i vob: Deſiderās iquā te videre: g Vt/ꝯfirma/tus ſic et ſic/vt gaudio implear/de tua ꝑfectiōe. Phil. ij.a. Implete gaudiū meū fratres. Ideo aūt deſidero q2 ſum h Memoꝛ lachꝛymarū tuarū. Glo. Fleuit eni timo/theus a paulo dimiſſus/paratꝰ cum eo ire ad oīa ꝑicula. Sed vbi fleuit: Act.xx.d. vbi dr̄ A mileto aūt mittēs epheſū voca uit maioꝛes natu eccl'ie. In greco aūt habet: Oēs pr̄ſbyteros: q̄ ⁊ timotheꝰ fuit ibi. In fine aūt capituli ſubdit: Magnꝰ aūt fletꝰ factꝰ ē oīm:⁊ ꝓcūbētes ſup collū pauli oſculabāt eū ⁊c. Vel alias fleuit i receſſu apl'i. Chryſ. Decēs erat in receſſu:

Ps.130

Ps. ſic ablactatus ploꝛare: ⁊ ſicut infans ploꝛat ab vbere ſe/paratꝰ. Sic.j.Reg.xx.g. Oſculātes ſe alterutrū flebāt pariꝰ dauid aūt ampliꝰ. Ego dico/ i Recoꝛdationē accipi/ens.i.acceptā habēs. k Eius fidei q̄ eſt in te nō fic/ta.i.nō inuēta ab hoibꝰ/ ſ3 infuſa a deo: vel.i.nō fictilis.i.fra/gilis ad patiēdū aduerſa. Vel/ l Nō ficta.i. nō toꝛpēs ad opa bona: ſicut dr̄ de pigro ſeruo: q̄ abſcōdit ſe. Vel/Nō fi/cta.i.hypocrita. Sap.j.a. Spūſſanctus diſcipline effugi/et fictum. j. Timoth.j.a. De coꝛde puro ⁊ ꝯſcia bona ⁊ fide nō ficta. m Que ⁊ habitauit ⁊c. Hic hoꝛtat eum ꝑ exē/pla mlr̄oꝝ etiā a q̄bꝰ ē ſcḋm carnē: Nec ſine rōne ponit ꝓpꝛia no/mina nō viroꝝ ſ3 feminarū: vt.ſ. foꝛtioꝛē faciat iſtū epm exē/plo fragilis ſexus. Timotheꝰ aūt interꝑtat bñficiū. Loide in/terꝑtatur ꝯſecutio vtilitatis: vel que ſecuta ē vtilitatē: eutices/grece/foꝛtunata. Hebraice aūt: Eutice inſulſus vel amens int/ꝑtatur: et ē nomē heretici cuiuſdam. n Et mr̄e tua. Act.

a Gratias ago deo meo/cui ſer
b uio ā progenitoꝛibꝰ meis in
c d
e conſcientia⁊pura: q2 ſine inter
miſſione habeam tui memoꝛi/
f am in oꝛationibꝰ meis nocte
g ac die deſiderans te videre.
h Memoꝛ lachꝛymarū tuarū:
i vt gaudio implear. Recoꝛ/
k dationem accipiēs eius fidei
l
m que eſt in te non ficta: que et
habitauit primū in auia tua
n loide/ ⁊ matre tua etnice: cer/
o
p tus ſum autē q2 ⁊ in te. Pro/
q
r pter quam cauſam admoneo
s te vt reſuſcites gratiā dei que
t
v eſt in te per impoſitionem ma
x nuum mearum. Non eni de/
y dit nobis deus ſpiritum timo
z
a ris/ ſed virtutis ⁊ dilectionis
b
c et ſobrietatis. Noli itaq3 eru/
d beſcere teſtimonium domini
e noſtri: neq3 me vinctum eius:

xvj.a. Filiꝰ mulieris vidue:pr̄e aūt gētili ⁊c. Et hec ē ratio q̄/re taceat hic pater: q2 īfidelis. o Certꝰ ſū aūt. Chryſ. Cõ/ſus ſū. p Q2 ⁊ i te/ habitat. q Propt quā cauſam. Hic monet eū ad ſtrenuitatē.q.d.multo magis debes tu/ fidē ſeruare ⁊ defēdere q̄ vir es ⁊ epſ.q.d.illō Eſa.lj.a. Attendite ad petram vñ exciſi eſtis:⁊ ad cauernā la/ci de q̄ ꝑciſi eſtis.i.ad fidē parētū vroꝛum. Dicit g: Propter quā cauſā.i. q2 fi/dē habes:et fuiſti ta/lis ⁊ tā boni tui parē/tes fuerūt. r Ad/moneo te vt reſuſ/cites gr̄am dei. Glo.i.gr̄am epalem timoꝛe q̄ſi ſopitā. s Dei.i.a deo tibi col/latā. Chryſ. Reme/moꝛ te reignire chariſ/ma dei. Opꝰ ē deſiderio ad reigniendū chꝛiſma dei: q2 ad mo/dū ignis indiget lignis: ita ⁊ gr̄a deſiderio vt referueat. Ps.

Ps.

In meditatiōe mea exardeſcet ignis. Prouerb.xxvj.c. Cū defecerint ligna extinguet ignis. j.Theſſal.v.d. Spm̄ nolite extinguere. t Que eſt in te: id ē data tibi a deo auctoꝛe. v Per īpoſitionē manuū meaꝝ: q2 miſter fui tue oꝛdi/natiōis. j.Timoth.iiij.d. Noli negligere gr̄am dei q̄ eſt i te q̄ data ē tibi ꝑ ꝓphetiā ⁊ impoſitionē manuū preſbyteri. j.Ti/moth.v.d. Manꝰ cito nemini impoſueris. x Nō eni.q.d. iō ſis generoſus ⁊ ſtuoſe agas officiū tuū: nō depſſus aliq̄ ti/moꝛe: Quia/ Nō dedit nobis deꝰ/mihi ⁊ tibi. y Spi/ritū timoꝛis/mūdani.i.ñ dedit nobis ſpm̄ ad timēdū timo/re mūdano. Dicit aūt large timoꝛ mūdanꝰ q̄n timoꝛe dāni re/rū vl' afflictiōe coꝛpis facit q̄s malū vel bonū obmittat: Iſte ti/moꝛ ſp ē malꝰ. Hoc timoꝛe negauit chꝛiſtū petrꝰ. Mat.xxvj. g. Eſa.lj.d. Quis tu vt timeas ab hoīe moꝛtali: ⁊ a filio hoīs q̄ q̄ſi fenū ita areſcit. Roma.viij.c. Nō accepiſtis ſpm̄ ſeruitutis iterū in timoꝛe ſ3 ſpm̄ adoptiōis filioꝝ ⁊c. Hoc ē q̄ḋ dicit hic. Timoꝛis. j.Coꝛ.ij.c. Nos autem non ſpm̄ huius mundi accepimꝰ. ij.Paral.xiij.d. Perterruit dñs hieroboā ⁊ omnē iſraelē. z Sed virtutis.i.foꝛtitudis ad tolerādū aduerſa vel opandū ardua: que foꝛtitudo ē ex dilectiōe ⁊ ꝓbat dilec/tionis veritatē. Vñ ſubdit: a Et dilectiōis. Cant.viij. b. Foꝛtis ē vt moꝛs dilectio/dura ad ſuſtinēdū: ſic infernꝰ: emu/latio foꝛtis ē.ſ.ad operādū dura. Gregꝰ. Probatio dilectiōis exhibitio ē opis. Sed q2 dilectio errat ſine diſcretione: nimis eni impetuoſa eſt: iō ſubdit: b Et ſobrietatis.i.moderātie ſiue diſcretiōis. Glo. Ecce a ſūmo dono.i. excellentiſſimo. j. Coꝛ.xij.d. Adhuc excellētioꝛem ⁊c. Ad imū.i.ꝑmum quan/tū ad diſcretionē agēdoꝝ. Nō eni fit h' mētio de diſcretiōe in cibis: diſcretio autē agēdoꝝ ꝑma ē ⁊ ꝑncipiū: Vl' Virtutis quātū ad opa iuſticie ad ꝓximū. Dilectiōis/ad deum. Et ſobrietatis/i ſe. Hoc ē q̄ḋ dr̄ Titum.ij.c. Cōuerſo oꝛdie: So/brie ⁊ pie ⁊ iuſte viuamꝰ i h' ſeculo c Noli itaq3. Ex quo deꝰ dedit ſpm̄ foꝛtitudis dilectiōis ⁊ diſcretiōis. Noli/ergo erubeſcere teſtioniū dñi nr̄i. Supꝛa inhibuit tioꝛē: hic ꝓ/hibet erubeſcētiā ad q̄ḋ valet dilectio ⁊ diſcretio. Eccl.iiij.c. Eſt ꝯfuſio adducēs ignominias. Luc.ix.d. Qui me erubuerit ⁊ ſermones meos: hūc filius hominis erubeſcet cum venerit in maieſtate ſua et patris ⁊ ſctoꝛū āgeloꝛum. Roma.j.b. Non enim erubeſco euāgeliū: Virtus enim dei ē. d Teſtioniū dñi nr̄i.i. q̄ḋ ē dño nr̄o. Apoc.xix.b. Cōſeruꝰ tuꝰ ſū ⁊ fra/trum tuoꝛum habētium teſtimonium ieſu: deum adoꝛa: teſti/monium enim ꝓnū ieſu eſt ſpūs ꝓphie. Eſa.viij.c. Liga teſti/moniū ſigna legē i diſcipulis meis: e Neq3/erubeſcas/me vi/ctū eiꝰ ꝓ eo ſ.chꝛiſto Vl'/eiꝰ euāgeliū.i. ꝓ euāgelio q̄ḋ ꝑdica/ui. Eph.vj.d. Pro q̄ legatiōe fūgoꝛ i catena iſta. Philemonē a. Paulꝰ victꝰ chꝛiſti ieſu ⁊c. Act.xxiij.d. Vinctꝰ paulꝰ roga/uit me hunc adoleſcentē adducere ad te. Dicit ergo: e Ne/q3 me vinctum eius/erubeſcas.ſ. Sicut qui habuiſſet

ſi magiſtrū qui detruſus eſſet in carcerem tanq̄ malefactoꝛ: foꝛte erubeſceret ꝙ vnq̄ fuiſſet magiſter eius. Eccl. iiij. c. Ne reuerearis proximū tuū in caſu ſuo. a ¶Sed collabora/ vel cōpatere alia littera: mecum in p̄dicando euangelium. Vel Collabora euangelio. i. ad honorē euāgelij. Phil. j. d. Quia ſtatis in vno ſpū vnanimes: collaborantes fidei euangelij: et in nullo terreamini ab aduerſarijs. Qd potes. ſ. Col. j. b. collaborare in euāgelio p̄dicādo vel opere p̄cepta eius exequēdo: b ¶Scdm virtutem dei: id ē a deo datam: nō ſm ꝓpriā ꝟtutē. Chryſ. Patere mala/ non virtute tua/ ſed dei h̄ facis: tuū eſt eligere ⁊ velle. Et debes collaborare ꝓ deo: quia ē/ c ¶Qui nos liberauit/ pro nobis moriēdo. d ¶Et vocauit/ gratiam largiendo. Vel Liberauit/ a malo. Et vocauit/ ad bonum. Joh. viij. c. Si filius vos liberauerit: vere liberi eritis. Col. j. b. Qui eripuit nos de p̄tāte tenebrarū: ⁊ tranſtulit in regnū filij dilectiōis ſue. Duo dicit: Eripuit/ ⁊ tranſtulit. Similit̄ h̄ duo dicuntur: Liberauit ⁊ vocauit vocatiōe ſua. Glo. ſoli ſibi ꝯueniēti. e ¶Sācta: qꝛ ad ſcīā vocat. Eph. j. c. In quo ⁊ ſorte vocati ſumꝰ p̄deſtinati ſm ꝓpoſitū eius quo operatur omnia ſm meritum operū nr̄oꝝ. f ¶Sed ſm propoſitū ſuū ⁊ gratiā. i. ſm ꝙ per grām p̄uiderat. Titū. iij. b. Apparuit gratia dn̄i noſtri ieſu chriſti non ex operibꝰ iuſticie q̄ fecimꝰ nos: ſ3 ſm miſericordiā ſuā ſaluos nos fecit. Roma. ix. c. Vt ſm electionē ⁊ ꝓpoſitū dei maneret: non ex operibus: ſed ex vocante dictū eſt: maioꝛ ſeruiet minori. Roma. viij. c. Omnia cooperant̄ in bonū his qui ſm ꝓpoſitū vocati ſūt ſcti. Scdm ꝓpoſitū: nullo cogente nullo cōſiliante. g ¶Et gratiā. Chryſ. Non opoꝛtet formidare/ cum eni poterat perdere vos vt inimicos exiſtentes gratia ſaluauit: ergo cū operatores nos viderit magis coop̄abit̄. h ¶Que data eſt nobis in chriſto ieſu. i. p̄uiſa dari ꝑ chriſtū. Sicut dicitur Apoc. xiij. b. Agnus q̄ occiſus eſt ab origine mūdi: id ē p̄uiſus occidi. Et Joh. xvij. a. Clarifica me pat̄ apud temetipſū: claritate quā habui priuſq̄ mūdꝰ fieret apud te. Quam habui. i. quā habere p̄uidiſti. i ¶Ante tpa ſecularia. i. ab eterno p̄uiſa eſt. Chryſ. Eterna. Item Chryſ. Hoc eſt εχ αρχη. i. ſine p̄ncipio. Qualit̄ ḡ nō eternus filius dari in tp̄e. Titū. j. a. In ſpē vite eterne quā ꝓmiſit qui non mentit̄ deꝰ an̄ tp̄ora ſecularia manifeſtauit autē tēpibꝰ ſuis. Et hoc ē qd ſubdit̄: k ¶Manifeſtata ē aūt nūc. i. tp̄e gratie ē exhibita gratia ⁊ oſtenſa. l ¶Per illumiatiōnē ſaluatoris nr̄i ieſu chriſti. i. per chriſtum q̄ eſt illuminās intellectū
Pſ. 26. et ſaluans affectū: ſiue conſeruās a corruptione. Pſ. Dn̄s illuminatio mea ⁊ ſalus mea. Duo dicit/ que bn̄ ſimul ſunt: illuminatiōnē ⁊ ſalutē: Quorūdā eni illumiatiōnē. ſ. ſciētiā ſequitur pditio: qꝛ ſciētia inflat: charitas aūt edificat. j. Coꝛ. viij. a. Itē quorūdā humiliationē malā p̄cedit pditio. Geñ. iij. b. Dedit viro ſuo q̄ comedit ⁊ apti ſūt oculi amboꝝ. S3 dn̄s ipſe illuminat ⁊ ſaluat ſimul. Bern. Spūſſctūs ſimilitudinē apis mel cū cera poꝛtāt: h3 vñ illuminet itellectū ⁊ accēdat affectū. j. Reg. xiiij. d. Extēdit ionathas ſūmitatē ꝟgule quā habebat in manu ⁊ intinxit in fauū mellis: ⁊ ꝯuertit manū ſuā ad os ſuū ⁊ illumiati ſūt oculi eius. Jonathas ē p̄dicatoꝛ: cuius virgula eſt diſciplina: quā debet hr̄e non in lingua ſed in manu: ſūmitas eni virgule percutit ⁊ ledit. Hec ſūmitas intingenda ē in fauo mellis: qꝛ aſperitas penitētie vel diſcipline ē miſcēda cū fauo diuine ꝯſolatiōis ⁊ dulcedie deuotiōis. Poſtea manꝰ debet conuerti ad os: qꝛ opꝰ ē vt diſciplia p̄cedat i p̄dicatorē: alias ifructuoſa fit eius p̄dicatio: melꝰ eni p̄dicāt opera q̄ verba. Et nota ꝙ ſicut Leuit. j. d. p̄cipit̄ ꝙ os turturis retorqueat̄ ad aſcellam: qꝛ p̄dicatoꝛ debet facere qd alijs p̄dicat eſſe faciēdū. Ita manꝰ debet referri ad os: vt bonā ope-

a ſed collabora euangelio ſm
b c virtūtem dei: qui nos libera/
d uit et vocauit vocatione ſua
e ſancta: non ſm opera noſtra:
f g ſed ſm propoſitum ſuū ⁊ grā/
h tiam que data eſt nobis i chri/
i ſto ieſu ante tempora ſecula/
k ria. Manifeſtata eſt autē nūc
l per illuminationē ſaluatoris
m noſtri ieſu chriſti qui deſtru/
n xit quidem mortem: illumina/
uit autem vitam ⁊ incorrup/
o p q tionem ꝑ euāgeliū in quo po/
r ſitus ſum ego predicatoꝛ et
s apoſtolus ⁊ magiſter gentiū.
t v Ob quā cām: etiā hec patioꝛ/

rationē ſequat̄ predicatio. Mat. v. b. Videāt opa vr̄a bona ⁊ glorificēt p̄rem vr̄m q̄ in celis ē. Sic illuminant̄ oculi p̄dicatoris: qꝛ amplioꝛ dat̄ ei intelligētia. Pſ. Intellectꝰ bonꝰ om- Pſ. 110.
nibꝰ inuocantibꝰ eū: Multo magis faciētibꝰ ⁊ p̄dicātibꝰ. Tales eni nō ſolū in ſe: ſ3 etiā in alijs faciūt: Taliū p̄dicatio illuminat auditores nō excecat: Sic ⁊ chriſtꝰ cepit facere ⁊ docere. Act. j. a. Potens in ope ⁊ ſermone: corā deo ⁊ oī populo: Luc. vlt. c. Dicit ergo Per illuminationē ſaluatoris. i. per predicationem chriſto illuminante et ſaluante. Luc. j. g. Illuminare his qui in tenebris ⁊ in vmbra ⁊c. Eſa. lx. a. Surge illumiare hieruſalem qꝛ venit lumen tuū. Joh. j. a. Erat lux vera q̄ illumiat omnē hoiem venietē in hūc mūdum. Sed. ij. Coꝛ. iiij. a. dicit̄: Deus huiꝰ ſeculi excecauit mētes infideliū/ vt nō fulgeat illumiatio euāgelij glie chriſti: Que ꝟo ſit illa grā: de qua locutꝰ ē ſubditis apit. m ¶Qui deſtruxit quidem mortē/ vtrāq̄. i. corporis ⁊ aīe. j. Coꝛ. xv. g. Vbi ē mors victoria tua? Et rn̄det Oſee. xiij. d. Ero mors tua o mors: morſus tuus inferne. Vñ Apoc. xx. d. Mors ⁊ infernꝰ dederūt mortuos. i. mors corpa reddidit: infernꝰ aīas. Sed nota ꝙ mortē aīe. i. pctm̄ deſtruxit moriēdo: ⁊ per h̄ infernū: qꝛ pctm̄ ſolū ardere facit in inferno. Joh. j. d. Ecce q̄ tollit pctā mūdi. Heb. ij. d. Vt ꝑ mortē deſtrueret eū qui habebat mortis imperiū. Eſa. xxv. c. Precipitabit mortē in ſempiternū. Mortem aūt corpoꝝ deſtruxit ſua reſurrectiōe q̄ cauſa ē noſtre. j. Coꝛ. xv. c. Si chriſtꝰ reſurrexit: ⁊ nos reſurgemꝰ. Vel mortem deſtruxit moriēdo: ⁊ vitā dedit reſurgēdo. Unde ſubdit: n ¶Illumiauit aūt vitā ⁊ incorruptionē. i. etiā lucem poſuit ſiue lucide ⁊ apte ꝑ p̄dicationē ſuā: declarauit ꝙ habemus vitā incorruptibilē. Hoc/ o ¶Per euāgeliū: qꝛ p̄dicatio euāgelij lux ē/ q̄ illumiamur ad cognoſcēdū vitā incorruptam. Eph. v. b. Fuiſtis aliqn̄ tenebre: nūc autem lux i dn̄o. Eſa. ix. a. Populus gentiū qui ābulabat in tenebris vidit lucē magnā. Vitā/ quātū ad aīas. Et incorruptionē/ quātū ad corpus. j. Coꝛ. xv. g. Opoꝛtet eni corruptibile h̄ induere imoꝛtalitatē. p ¶In q̄/ chriſto. ſ. q ¶Poſitꝰ ſū: ſicut i ꝓprio loco: ad quē tendo ꝑ deſideriū: quieſco ꝑ amorē. Et dicit Poſitꝰ: q̄ſi imobilit̄ ei affixꝰ. Vñ Gal. ij. d. Chriſto ꝯfixꝰ ſū cruci. Vel/ p ¶In q̄/ euāgeliū. i. ad qd euāgeliū predicādū: q ¶Poſitꝰ ſū. i. ꝯfirmatꝰ ⁊ ſtabilis i fide ꝯſtitutꝰ imobiliter. vel a deo electꝰ. Joh. xv. c. Poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis. r ¶Ego p̄dicatoꝛ ⁊ apl's. i. p̄dicās ex officio aplatꝰ mihi cōmiſſi. Predicare eni nomē eſt actꝰ: apl's autē nomen officij vel p̄tātis. Roma. x. c. Quō p̄dicabūt niſi mittantur? Eph. iij. b. Per euāgeliū cuiꝰ factꝰ ſum miniſter ſm donum grē eiꝰ. Col. j. c. Cuiꝰ factꝰ ſū ego paulus miſter ⁊ mgr̄ gētiū. s ¶Et mgr̄ gētiū: qꝛ miſſus ſū ad docēdas gētes. Gal. ij. b. Qui opatus ē petro i aplatū circūciſionis: opatꝰ ē ⁊ mihi int̄ gentes. j. Timoth. ij. b. Veritatē dico i chriſto ieſu ⁊ nō mentior: doctoꝛ gentiū in fide ⁊ veritate. Eph. iij. c. Ad idē. Roma. xj. b. Et nota ꝙ tria dic: Predicatoꝛ/ apl's/ mgr̄. Predicatoꝛ facūdus: apl's ꝟtuoſus: mgr̄ edoctꝰ. Facūdia eīn debet eſſe in p̄dicatore: virtꝰ ⁊ p̄tās ſiue auctoꝛitas in aplo: ſcientia in mgr̄o. Hiere. iij. c. Dabo vobis paſtores ſm coꝛ meū/ ecce aplatꝰ. i. miſſio dn̄i: ⁊ paſcēt vos i ſciētia/ quātū ad mgr̄os: et doctrina in p̄dicatiōe/ quātū ad p̄dicatores. Vl' predicatoꝛ in predicationibus: apoſtolus in audiēdis confeſſionibus/ et abſoluēdis peccatoribꝰ: doctoꝛ i lectionibꝰ. Sed qꝛ doctrina viri ꝑ patiētiā agnoſcit̄ vt dicit̄ Prouerb. xix. b. Et i Pſ. Pſ. 91.
Bn̄ patiētes erūt vt ānūciēt: ideo ſubdit̄: t ¶Ob quā cauſam: qꝛ. ſ. predico doceo ⁊ officium apoſtoli facio: qd ſpecialiter eſt ſoluere ligatos. v ¶Etiam hec patioꝛ. Glo. que modo rome ſuſtineo: Nec determinat que vt multa ⁊ inumerabilia intelligat.

a ſed non confundoꝛ. Sciõ eni
b c d cui credidi: ⁊ certus ſum/ quia
e potens eſt depoſitum meum
f g ſeruare i illum diem. Foꝛmã
h habẽs ſanoꝛũ verboꝛũ que a
i k me audiſti in fide ⁊ dilectione
l m in chriſto ieſu. Bonũ depoſi
n tum cuſtodi per ſpiritũſanctũ
o q habitat in nobis. Scis eni
p hoc ꝙ auerſi ſunt a me omẽs
q qui in aſia ſunt: ex quibus eſt
r philetus ⁊ hermogenes. Det
miſericoꝛdiã dñs oneſiphoꝛi
s t domui: quia ſepe me refrigera
v x uit: ⁊ catenã meã nõ erubuit:

rabilia intelligat. a Sed non confundoꝛ. i. non deficio pre triſticia: ſed gaudeo magis. Col. j. d. Nũc gaudeo i paſſionib⁹ meis ꝓ vobiſ: ⁊ adimpleo ea q̃ deſũt paſſionũ chriſti in carne mea. Vel/ Nõ ꝯfundoꝛ. i. erubeſco: qꝛ honoꝛ eſt pati pro chriſto. Eccj. xxiij. d. Gloꝛia magna eſt ſequi dñm. j. Pet. iiij. d. Nemo veſtrum patiat̃ quaſi homicida/ aut fur/ aut maledic⁹/ aut alienoꝝ appetitoꝛ: ſi aũt vt chriſtian⁹ nõ erubeſcat: gloꝛificet aũt deũ. Vl/ Nõ cõfũdoꝛ. i. non timeo ꝯfundi vel fruſtrari ſpe mea: quia probatio ſpem operatur/ ſpes autẽ non ꝯfundit: vt dicitur Roma. v. a.

Ps. 24. Ps. Eteni vniuerſi qui te expectant non ꝯfundent̃. Eſa. xlix. g. Et ſcies quia ego dñs: ſup quo nõ ꝯfundentur q expectant eũ. Vñ ſubdit: b Scio eñi cui credi

B di: ſic dicit̃ vulgariter: ꝙ bono et fideli cuſtodi me ⁊ mea ⁊ meos. ſ. filios ⁊ ſubditos cõmiſi: q cõmiſſa poteſt et ſcit et vult cuſtodire ſalua. ſ. pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpũſctũs. Et nota ꝙ qñ quis operat̃ in vinea alicuius ⁊ non ſtatim exigit mercedem: ſed differt i finem operis/ dicit̃ ꝙ iſte fecit ei credentiam de laboꝛe ſuo. Et hoc facit ſapiens ſeruus: non vult per partes recipere: ſed totum inſimul: fatuus autẽ quotidie partem ꝑcij ſumit: ita ꝙ in fine operis totum expenderit. Similiter iuſti reſeruant prudenter: vt in ſumma recipiant quãdo venerit tempus retributiõis. ſ. i moꝛte. Sap. x. d. Reddet deus mercedem laboꝝ ſuoꝛum ⁊c̃. Fatui aũt qñ quidem bonũ faciunt: ſtatim volunt mercedẽ tempalem a dño. Luc. vj. d. Ve vobis diuitib⁹ qui habetis hic ꝯſolationẽ. i. mercedem. Eccj. xx. b. Hodie fenerat̃ quis ⁊ cras expetit: et odibilis eſt homo huiuſcemodi. Tales nõ credunt aliq̃d. Alij ſunt qui credunt ſed neſciũt cui: et ex ſola ꝯſuetudine bona opera faciunt: vel quia vidẽt alios facere. Eccj. xlij. b. Quecũq͂ trades munera ⁊ appende: datum ꝟo ⁊ acceptũ omne deſcribe. Alij ſunt qui debitoꝛib⁹ malis credunt laboꝛes multos: q. ſ. nunq͂ reddent: ſicut eſt mũdus ⁊ fauoꝛ mũdan⁹: immo econtrario damna repoꝛtant. ſ. inuidiam/ odiũ/ detractionẽ ⁊ huiuſmodi. Nã d talib⁹ dicit̃ Aggei. j. b. Qui ꝯgregauit mercedes miſit eas i ſaccum pertuſũ. Dicit ḡ: Scio cui credidi: quaſi expertus in raptu. ij. Coꝛ. xij. a. Eccj. xxxiiij. b. Qui non expertus ⁊c̃. c Et certus ſum: qꝛ ſpes eſt certa expectatio future beatitudinis. Prouerb. xv. b. Omnes dies pauperis mali: ſecura mens quaſi iuge ꝯuiuiũ. d Quia potẽs eſt/ et ſciens et volens. e Depoſitũ meũ ſeruare. i. me qd depono et expono pro ſe/ et ſibi cõmitto. ij. Machab. vij. c. Celo iſta poſſideo: ſed ꝓpt̃ dei leges hec iſta deſpicio: qm̃ ab ipſo me ipſa recepturũ ſpero. Vel/ Depoſitũ. i. celeſtem theſaurũ: id ẽ eternam ſalutem: quã emi me paupibus erogãdo. Mat. xix. c. Vade ⁊ vende oĩa que habes ⁊ da paupib⁹: ⁊ habebis theſaurum in celo. Vel/ Depoſitum. ſ. diſcipulos: ſm qd exponit Chryſ. De hoc depoſito habet̃ Act. xx. g. Et nũc cõmendo vos deo ⁊ verbo gratie illius q potens eſt edificare ⁊ dare hereditatẽ in ſanctificatis oib⁹. Glo. Depoſitũ. i. ſalutem meã quã ei cõmendaui. ſ. in ſpe ⁊ fide illi⁹ collocaui. Hec Glo. eſt de media expoſitiõe. f In illum diem/ moꝛtis. ſ. vel iudicij: Qui bñ dicit̃ notabilit̃/ diſcretiue vl' articularit̃: qꝛ non eſt alter ſimilis: bonis iocũda: malis amara. Johel. vlt. d. Ju illa die ſtillabunt montes dulcedinẽ. Soph. j. d. Vox diei dñi amara tribulabit̃ ibi foꝛtſ. Glo. Vl' Potẽs ẽ depoſitũ meũ ſeruare. i. euãgeliũ qd mihi cõmẽdauit: vl' qd ei cõmiſi ꝓuãdũ. Vſq͂/ Jn illũ diẽ. ſ. deceſſ⁹ mei g Foꝛmã habens. Hic oſtendit ad quid ꝑdicta de ſe dixit. q. d. ita laboꝛo in iſto officio mihi credito/ ſecurus de ꝑmio: ſimiliter ⁊ tu facias. Foꝛmã habẽs ſanoꝝ verboꝝ. i. ifoꝛmat⁹ ſana doctrina ⁊ inſtruct⁹. h Que a me/ nõ a platone. i Audiſti/ nõ inueniſti. Et ſignant̃ dicit/ Foꝛmã ⁊c̃. Apl's enim verba ſua trãſfoꝛmabat i opus: et ita incoꝛpabat̃ i auditoꝛib⁹

Son⁹ eni ecce trãſit: ſed op⁹ manet. Jllã ḡ foꝛmã tene in verbis: quã dedi tibi/ prius. ſ. facere ⁊ poſt docere. Vel ſana docens ⁊ que didiciſti. Scdm̃ h̃ ſic exponit̃. g Foꝛmã habens ſanoꝝ verboꝛũ. i. alios infoꝛma in ſana doctrina et inſtrue. Titũ. j. b. Potẽs ſit exhoꝛtari in doctrina ſana. Hereticoꝝ doctrina venenoſa eſt/ philoſophorũ infirma/ auaroꝝ lutoſa/ luxurioſoꝝ fetida/ ſupboꝝ inanis. Et nota ꝙ poꝛcus cognoſcit̃ leproſus in lingua: et ſimilit̃ ſanus. Matth. xij. c. De oi ꝟbo ocioſo qd locuti fuerint homines: reddẽt rationem in die iudicij. Ex verbis eni tuis iuſtificaberis: ⁊ ex ꝟbis tuis ꝯdemnaberiſ: Si ita de ocioſo/ quid de ꝑnitioſo: h Que a me audiſti. Eccs. xij. d. Verba ſapientũ quaſi ſtimuli ⁊ quaſi claui in altum confixi: que per mgr̃oꝝ ꝯſilium danda ſunt a paſtoꝛe vno. Et h̃ eſt ꝯtra illos qui adinueniũt nouũ modũ loquẽdi: vt mira dicere videant̃. Sed h̃ nõ eſt ſapiẽtie ſed inſanie. j. Coꝛ. xiiij. d. Si ꝯueniat vniuerſa eccleſia in vnũ: ⁊ oẽs linguis loquant̃: intrent aũt idiote aut infideles: nõne dicẽt quid inſanitis: Linguis loquunt̃ qui habent linguas diuerſas populi: ⁊ populi açotice ⁊ hebraice diſputãtes. i. theologice ⁊ philoſophice. Tales inſaniũt. Act. xxvj. f. Jnſanis paule multe te littere ad iſaniã ꝯuertũt. Rom k In fide ⁊ dilectione. q. d. habe multa verba ſana ⁊ non ſola verba: ſed cum fide ⁊ dilectione: vt fides illuminet itellectũ: ⁊ dilectio affectũ. Que fides vel dilectio ẽ: l In chriſto ieſu. i. q̃ iſta dedit vl' ſic chriſt⁹ inſtituit dic̃. Glo. Et h̃ habẽs ꝑ q̃ potes cuſtodire: m Bonũ depoſitũ cuſtodi. Glo. Officiũ tibi cõmiſſũ/ vel aĩam ꝓpriã/ vel talentũ donoꝝ vel aĩas ſubditoꝝ. j. Timoth. vj. d. O timothee depoſitum cuſtodi. Qd potes/ n per ſpm̃ſctm̃ q habitat i nobis. ſ. etiã in me ⁊ in te. Roma. viij. e. Spũs adiuuat infirmitatẽ nr̃am: qui ſignauit vos ⁊ dedit pign⁹ ſpũs in coꝛdib⁹ vr̃is. j. Coꝛ. vj. d. An neſcitis qꝛ mẽbra vr̃a templũ ſunt ſpũſſancti q in vobis ẽ: Glo. Quidã libri habẽt. Foꝛmã habe. Scdm̃ h̃ ſic ꝯtinua lrãs: Quaſi collaboꝛa i euãgelio: qd vt recte facias: habe foꝛmã ſanoꝝ verboꝝ ⁊c̃. Nõ mutat̃ ſẽtẽtia. Et cuſtodi bonũ de. ⁊c̃. Nec hic mutat̃ ſẽſ⁹. o Scis eni. Hic oñdit q̃re debet ꝑſeuerare i fide ꝯſtãt̃: qꝛ. ſ. multi auerſi ſt ab ea. Glo. q̃ſi ideo op⁹ ẽ vt cuſtodias depoſitũ bonũ: qꝛ ſcis/ p hoc ꝙ auerſi ſũt a me oẽs q in aſia ſũt. Sic oꝛdina lrãm. i. ꝙ oẽs illi de aſia auerſi ſunt a fide: ſed qꝛ oẽs auerſi ſunt ibi: et ideo magis timẽdũ erat timotheo q erat ep̃s aſie. q Ex quibus eſt philet⁹ ⁊ hermogenes. Glo. A q̃bus tibi maxie cauẽdũ. Et Chryſ. ⁊ Origeñ. habẽt philgel⁹. Jnterp̃tat̃ autem philgelus ꝯtrarius. Philet⁹ interp̃tat̃ declinans. Hermogenes mons ſcrutat⁹ vel vomẽs eos in valle. Glo. Hi q̃s memoꝛat fallacia pleni erant. Simulate eni erant cũ apl'o/ vt addiſcerent vnde illi calũniã facerẽt: ſed poſtq͂ viderũt ſe manifeſtatos receſſerũt ab eo. r Det ⁊c̃. Quaſi illi ita receſſerunt a me: ſed det miſcdiam/ dñs oneſiphoꝛi domui: id eſt familie. Hic erat aſianus. Jnterp̃tat̃ autẽ oneſiphoꝛus reſpondens lr̃is. i. qui facit qd legit. Jtem interp̃tat̃ decoꝛe adherens. ſ. quia nõ dimiſit amicũ etiam vinctum ⁊ catenatum. Eccj. xxij. d. Fidem poſſide cum amico tuo in paupertate illius ⁊ in bonis illi⁹ vt leteris in tp̃e tribulatiõis illi⁹ ꝑmane illi fidel̃. s Quia ſepe me refrigerauit. q. d. miſericoꝛdiã habeat a deo: qꝛ miſericoꝛdiã fec̃ ꝓxio. Mat. v. a. Bti miſericoꝛdes ⁊c̃. t Refrigerauit: nõ ſolũ neceſſaria miſtrãdo ſ libent̃ ⁊ hilarit̃ dãdo. Eccj. xviij. b. Nõne ardoꝛẽ refrigerabit ros: ſic ⁊ verbũ meli⁹ q͂ datũ: vtrũq͂ aũt cũ hoie iuſtificato. v Et catenã meã. i. me catenatũ. x Nõ erubuit. Glo. Sic hi q receſſert a me. ꝫ. eodẽ. b. Noli me erubeſcere vinctũ ei⁹. Eccj. iiij. c. Ne reuereariſ ꝓximũ tuũ in caſu ſuo. Et Eccj. vj. a. Si poſſides amicũ tuũ in tẽptatiõe poſſide eum.

Jtẽ Eccj. vj. b.

a ſed cum romam veniſſet/ſolli
b c cite me queſiuit ⁊ iuēnit. Dēt
d illi dñs inuēnire miſericordiā
e f a dño in illā die. Et quānta
ephesi miniſtrauit mihi/tu me
g liꝰs noſti. Capi. II
h i Tu ergo fili mi confor/
k l tare in grātia que ēſt in
m chriſto ieſu ēt q̄ audiſti
n o ā me p̄ multōs teſtes: hec cō/
p q mēdā fidelibꝰ hōibꝰ q̄ idonēi
r s erūt et ālios docere. Lābora
t v ſicūt bonus mileſ chriſti ieſu.

Itē Eccī.vj.b. Amicus fidelis medicamētū vite ⁊ imortali/
tatis. Cetera patent in Glo. a Sed cū romā veniſſet
ſollicite me queſiuit: vt ei liceret ad me ingredi. b Et
inuenit/me. Et ideo/ c Det illi dñs/pater: d In/
uenire miſericordiā a dño.i.a filio. Ps. Dixit dominus
domino meo ⁊c. Mat.xxij.d. Uel loqui/
tur more hebreorum qui carent relatiuis
reciprocis e In illa die/ notabili ⁊ ſin
gulari. Luc.xvij.e. Sicut fulgur ⁊c. ſic
erit filiꝰ hoīs in die ſuo. f Et quanta
ephesi ⁊c.q.d.nō ſolū rome: ſed etiam
ephesi miſta mihi miſtrauit: Et quāta
tu noſti/q̄ aderas g Meliꝰ/aliꝭs pluri
bꝰ:vl'meliꝰ q̄ b. Expoſi. Capi. II.
Tu ergo fili mi ⁊c. Adhuc hor/
tatur eum ad tolerantiā tribulatio/
nū ⁊ dolorū. Et primo ad militā
dum in eis: ibi: Labora ⁊c. Scd̄o ſecu
laria cauere negocia q̄ impediūt ad illa:
ibi: Nemo militās ⁊c. Tertio oſtēdit
ei q̄d debet vitare p̄ exēplū agoniçanti/
um: ibi: Nam et q̄ certat. Quarto q̄
nō debet eum mouere indigētia neceſſa/
rioꝝ: ibi: Laborātem ⁊c. Quito ꝓpōit
ei p̄miū laboris ſui: ibi: Memor. Sexto ſeip̄m ꝓponit ei in
exēplū ibi: In q̄ laboro. Septimo ꝓpōit ei p̄miū laborātiū
p̄ chriſto ⁊ pena non laborātiū: ibi. Fidelis ſermo. Octa/
uo oſtendit ei in q̄ debet laborare: q̄m in doctrina chriſti: in q̄
debet cauere a cōtētiōe: ibi: Noli v̄bis ɔtēdere/⁊ ab hereti
ca prauitate: ibi: Prophana. Nono oñdit q̄ debet ꝓcede/
re ſm rectam doctrinā ponēdo imobile fundamētū: ibi: Sed
firmū ⁊c. Decimo rñdet ātypophore q̄ poſſz ei fieri: Tu di
cis q̄ nō debeo ſuſtinere illos quos ſcio eē hereticos: ergo cū
deus multos ſuſtineat: videt̄ q̄ male facit: aut q̄ nō noſcat q̄
ſunt heretici. Et rñdet. Quinimo: ibi: Cognouit dñs. Un
decimo oſtendit q̄ dñs ſuſtinet eos ꝓpter multiplicē vtilitatē
eccleſie ſuę: ibi: In magna āt domo. Duodecio mōet eū
vt laſciua deſideria deuitet: ibi: Iuuenilia aūt ⁊c. Tertio
decimo vt ſtultas queſtiones reprobet. ibi: Stultas. Ulti/
mo q̄liter debet eſſe ſeruus dei: ⁊ qualit̄ debet ei ſeruire oſten/
dit: ibi: Seruū autē dñi ⁊c. Uel aliter diſtingue magiſ ſuc
cincte. In prima parte comparat p̄dicatorē militi/negociato
ri ſpūali agoniſte agricole ꝓpter diuerſos labores iſtoꝝ ⁊ fru/
ctus diuerſos. Docet igitur p̄mo tales eligere quos aliꝭs do/
cendis p̄ficiat. In ſecūda hortat̄ ad paſſionē. Primo exēplo
chriſti. Secundo etiam ſuo: et vtilitatem que inde conſe/
quit̄ exponit: ibi: Intellige que dico ⁊c. In tertia iu/
bet declinare ɔtentiōes irrationabiliū hereticoꝝ: ibi: Noli
verbis ɔtendere. In quarta aſſignat rationē quare p̄mit/
tit deus eſſe hereticos. j. Cor.xj.d. Oportet hereſes eſſe:
ibi: In magna domo aūt nō ſolū. In q̄nta ꝓhibet lites
ibi: Iuuenilia deſideria fuge. Et bñ poſt hereticos po/
nit litigatores: ſi enī minus nocent eccleſie: paulominꝰ nocēt.
facilius tñ reſipiſcūt a diaboli laqueis: vt hic dicit i fine: ⁊ ali/
quādo ad penitentiā redeūt. Dic ḡ: h Tu ḡ fili mi: q̄ſi illi
ſunt auerſi. Et exēpla habes multa: maxime illius oneſipho
ri: Ergo/ i Cōfortare/p̄ exēpla p̄dicta. k In grā/i te
ſeruāda ⁊ aliꝭs p̄dicāda. Et dic: Cōfortare in gratia: q̄ſi ñ
ſufficit te hīe grām: ſed fortē eſſe ⁊ paratū reſiſtere oī tēptatio
ni/tribulationi/⁊ timori. Eccī.vij.d. Noli querere fieri iudex
niſi valeas v̄tute irrūpere iniq̄tates ne forte extimeſcas faciē
potētis ⁊ pones ſcandalū in agilitate tua. Deut.xxxj.b. Uoca
uit moyſes ioſue/⁊ dixit ei corā oī multitudīe iſrael: Cōforta/
re ⁊ eſto robuſtꝰ: tu enī introduces p̄p̄lm iſtū in terrā quā da/
turū ſe p̄ribus eoꝝ iurauit dñs: ⁊ tu eā diuides ſorte. Ibidem
f. Precepit dñs ioſue filio num: et ait: Cōfortare ⁊ eſto robu/
ſtus: tu enī introduces filios iſrael i terrā quā pollicitꝰ ſū. Itē
Ioſue.j.b. Cōfortare ⁊ eſto robuſtꝰ: tu enī ſorte diuides po/
pulo huic terrā. Dic ḡ: l Cōfortare in grā.q.d. debilis ē

natura niſi iuuet̄ a grā.ij. Cor.xij.c. Sufficit tibi grā mea.
l Que ē in chriſto ieſu.i. data p̄ chriſtum: vel a chriſto.
Glo. Et coadiutores tibi conſtitue: Uñ ſubdit. m Et que
audiſti: non q̄ finxiſti: vel inueniſti. Roma.x.c. Fides ex
auditu. Ps. Aperiā in parabolis os meū loquar ꝓpoſitiōes Ps.77
ab initio: quāta audiuimꝰ ⁊c. nō dic quā/
ta iuenimꝰ de nouo: ſ quāta audiuimꝰ ab
initio n A me/nō a platone. ſ.j.c. For
mā habe ſanoꝝ v̄boꝝ q̄ a me audiſti. Sz
nec apl's volebat ſibi credi niſi teſtioniꝭs
ſcripture dicta ſua ꝓbaret. Unde ſubdit:
o Per multos teſtes/ ꝓbata.ſ. et
ɔfirmata.ſ.p̄ ꝓphetas. Eſa.xliij.b. Uere
vos teſtes mei dic dñs. Ul'/Per mltos
teſtes. Chryſ. Ac ſi diceret nō latenter A
audiſti: ſed multiſ p̄ſentibꝰ. Ioh.xviij.d.
Ego palā locutꝰ ſum mūdo: ego ſemp̄ do
cui in ſynagoga ⁊ i templo/q̄ oēs iudei cō
uenerāt: ⁊ i occulto nihil locutꝰ ſum. Eſa.
xlv.d. Nō in abſcondito locutꝰ ſum in lo
co terre tenebroſo. p Hec cōmēda/
vl'/depōe. Chryſ. Nō dixit: Dic aliꝭs:
ſed depone q̄ſi theſaurū. q Fidelibꝰ
hoībꝰ.i.ſane fidei. Chryſ. Nō queſtua
riꝭs. r Qui idonei erūt: q̄ ſufficiētes erūt. Glo. vita/ſci/
entia ⁊ facūdia. s Et alios docere. Officio enī predica/
tionis ſt̄ hec tria maxime neceſſaria: Propter quoꝝ defectū
clamat hieremias ter: Hiere.j.b. A/a/a/ dñe deꝰ: ecce neſcio
loq̄: q̄ puer ego ſū. Tria dicit: Neſcius/elinguis/puer: quā/
tū ad mores. Per vitam aūt nō tm̄ itelligit̄ maturitas moꝝ:
ſed etiā etas annoꝝ: vt ſit p̄dicator ⁊ etiā diuturnitas ꝓfeſſio
nis. j. Timoth.iij.b. Nō neophytū.i. nō nouitiū. Act.j.d.
Oportet ex his viris q̄ nobiſcū ſūt ɔgregari in oī tp̄e quo in
trauit ⁊ exiuit int̄ nos dñs ieſus: incipiens a baptiſmate iohā/
nis: vſq̄ in diē qua aſſumptꝰ ē a nobis teſtē reſurrectiōis eius
nobiſcū fieri vnū ex iſtis.q.d. nou nouiciū ſ antiquū oportet
eē teſtē nobiſcū: Et tuipſe ſimilit̄/ t Labora: nō totū of/
ficium tuū aliꝭs cōmenda: ſed labora tuipſe. Uel ſm Chryſ.
Tu igitur mala patere. Chryſ. Si mala pati regalis eſt mili
tis: nō mala pati nō ē milit̄. v Sic bonꝰ: nō ignarus. x
Miles chriſti: nō carnis/nō mūdi/nō diaboli. Sed ɔ hos
milites ꝓ chriſto habēdo. Timoth.j.d. Milites i illis bonā
militiā habēt fidē ⁊ bonā ɔſciētiā: Praui milites fugiūt d̄ p̄lio
etiā ſine ictu dato vel recepto. Prouerb.xxviij.a. Fugit ipꝰ
nemine pſequēte. Nota qui vel qual' debeat militare/⁊ ꝓ quo
et q̄bus armis: et ɔ quos hoſtes. Qui ⁊ quales determinant̄.
Deut.xx.b. Nō negociatores vinearū quas nō fecerūt com
munes: nō noui deſpōſatores vxoꝝ.i. molles ⁊ çelotypi: ñ for
midoloſi. Primi bellū dñi ñ debēt agere: imo nec ducatū bel/
li aſſumere: tales tñ multi ſe duces militū ꝓfitent̄: tales.i. prela
ti q̄ ſūt negociatores agroꝝ ⁊ vinearū ad lucꝝ nō cōmuniū.
Sed ɔ eos dicit apoſtolus. Nemo militās deo ⁊c. Iſti ſunt
auari: Aliꝭ delitioſi ſūt q̄ ſe maritauerūt carni ſue necdū eā co
gnouerūt: Tales ſt̄ q̄ çelotypi ſūt in ꝓcurāda carne ſua: ſed ſi
cognoſcerēt/q̄ nō germiat niſi ſpinas ⁊ tribulos: eā ſic ñ ama
rēt: Talis ſi morit̄ nō cognita vxore nec ducta.i. inexꝑta car/
nis malicia et iniq̄tate morit̄.i. ſine fructu penitētie: q̄ nullū
habuit a carne eiꝰ: q̄ debet ei ſuccedere in vxore: quia vermes
ſumunt eā ⁊ corrodunt: et ſic fructificat vermibus: Tertiꝭ for
midoloſi prelati qui ideo timent arguere ⁊ mala euellere: ne ⁊
ipſi euellantur a prelationibus ⁊ ſic timor naſcitur a timore.
Primi ergo ſunt auari: ſecundi delitioſi: tertiꝭ ſuperbi. Tales
eñ nō ſunt apti in bello dñi. Pro quo autem pugnandum ſit
dicit Iob.xliij.c. Cunctis diebus quibus nunc milito expe/
cto donec veniat immutatio mea: ſicut pueri qui expectāt no
uam veſtem in paſcha. Iob.vij.a. Militia eſt vita hominis
ſuper terram. Et pro celeſtibus que ſunt ſupra. Eph.vj.b.
Cōtra ſpūalia neq̄tie in celeſtibꝰ: id eſt ꝓ celeſtibꝰ nō ꝓ tpa/
libus. Non enim honorabile eſt militem accingere enſem

pro muſca

¶ pro muſica capiēda.i.pro ꝑhenda vna. Quibꝰ aūt armis pugnandū ſit dicit̄.ij.Cor.x.b. Arma militię noſtrę non ſunt carnalia/ſed potētia deo. Et ad Eph.vj.b.habetur de his armis. Et Sap.v.d. Hoſtes aūt noſtri ſunt: mūdus/caro/demonia. Mūdus trahit ad cupiditatē:caro ad voluptatē: demones ad vanitatē.

Ne cle.vel mona.c.i. Eſa.xxiiij.c. Formido ⁊ fouea ⁊ laqueꝰ ſuper te:q̄ habitator es terrę/cupiditatis/voluptatis ⁊ vanitatis.
13.q.1.§.his ita Et ideo: Vę/vę/vę/ habitantibꝰ in terra triplici.ſ.d̄ q̄ Apoc.viij.d. De primo hoſte dicitur Jaco.iiij.a. Vn̄ bella ⁊ lites in vobis:nōne ex ꝯcupiſcētijs vr̄is q̄ militāt i mēbris vr̄is? De ſecūdo.Gal.v.c. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄:⁊ ſpūs aduerſus carnē. De tertio. Eph.vj.b. Nō ē nob colluctatio aduerſꝰ carnē ⁊ ſāguinē tm̄ ſed aduerſus principes ⁊ ptātes ⁊c. a ¶ Nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularibꝰ ⁊c.q.d.ſi vis eſſe bonꝰ miles ꝓ ſpūalibꝰ:non ſis negociator implicitꝰ in ſecularibus. b ¶ Deo.i.ad honorē dei: vel pro deo lucrando. c Implicat ſe ſecularibꝰ negocijs/ſ ſpūalibꝰ. Sʒ hodie clauſtrales negocia regū etiam non rogati tractant: ſed ſine fructu.j.Theſſal.iiij.c. Veſtrū negociū agatis ⁊ quieti ſitis. Chryſ. Hęc dicta ſūt ad timotheū: dicunt̄ aūt ad oēm magiſtrū ⁊ diſcipulū ꝑ illū: nullus eps dedignet̄ hęc gerēs.ij.Corinth.vij.c. In oibꝰ exhibuiſtis vos incōtaminatos eſſe negocio: Ergo negocia ꝯtamināt: ſ ſecularia nō ſpiritualia. De ſpūalibꝰ eni dicit̄ Luc.xix.b. Negociamini dum venio. Et Matth.xiij.f. Simile eſt regnū cęloꝝ hoi negociatori. De ſecularibꝰ dicit̄.j.Cor.vj.a. Quis veſtrū habēs negocium aduerſus alterū iudicari apud iniquos ⁊ non apud ſctōs? q.d. qui iniuſtam habet cauſam non quęrit iuſtū iudicē. Et poſtea dicit̄: Secularia iudicia:ſi habueritis ꝯtemptibiles q̄ ſūt in eccleſia illos conſtituite.i.laicos ⁊ ſeculares:nō clericos vł clauſtrales. Nota Glo. Aug. Hoc dicit apl's ſcribens timotheo ne forte indigens timotheꝰ et vellet victu quotidiano ab eis ſuſtentari:quibus euangeliū miniſtrabat nec in opere corporali poſſet laborare aliqua ſibi negocia quęreret ⁊c. d ¶ Ut ei placeat.ſ.deo. e ¶ Cui ſe ꝓbauit. Glo.i.deuouit. Vn̄ in clericature diximꝰ deuouētes: Dn̄s ps hereditatis meę ⁊c. ij.Cor.v.b. Contendimꝰ ſiue abſentes ſiue p̄ſentes placere deo. Roma.xv.a. Eteni non ſibi chriſtꝰ placuit:ſed ſicut ſcri
Ps.68. ptū ē. Improperia improperantiū tibi ceciderunt ſuper me. f ¶ Nam ⁊ q̄: quaſi ideo labora ſicut bonus miles. Vel ideo nemo ſe implicat ſecularibꝰ negocijs: quia aliter non datur corona niſi legitime militet: vt in agone fit: Et h̄ eſt. Nā ⁊ qui certat i agone/nō coronabit̄ niſi q̄ legitime.i.ꝓut expetit lex agōis/ certauerit. Chryſ. Qui i agone itrat nō ſufficit ſi vngat̄/ſi complicet̄: niſi omnē legē certaminis cuſtodierit.j.Cor.ix.d. Qui in agone contendit ab oibus ſe abſtinet: Et illi quidē vt corruptibilē coronā accipiant:nos aūt incorruptam. Eccs.ix.d. Qui in vno peccauerit multa bona perdet. Eccj.iiij.d. Pro iuſticia agoniʒare pro anima tua ⁊ vſqꝫ ad mortem certa pro iuſticia. Hoc dicit̄ maxime ſacerdoti habēti curā aīarum: qui eſt ꝯtra diabolū in campo certaminis: vnde ſi deuincit̄ oēs alij dimittūt cauſam ſuā: Qd̄ ſignificatū eſt j.Reg.vlt. Et.j.Machab.ix. Et.iij.Reg.vlt. Quibus deuictis etiam populus deuictꝰ eſt. Glo. Et q̄ſi ille quęreret vn̄ viuā cū fodere ⁊ mendicare ꝯfundar/ſubdit: g ¶ Laborantē agricolā. Per h̄ oſtēdit q̄ nō debet implicare ſe ſecularibꝰ negocijs: licet nō habeat vn̄ viuat: qꝛ illi q̄s inſtruit tenent̄ ei ꝓuidere. Et h̄ ē: Laborātē agricolā.i.p̄dicatorē q̄ a cordibꝰ auditoꝝ debet malas herbas eradicare: ⁊ duriciā coꝝ ꝯfringere: et plurima eis ꝑ orōnes impetrare ſemina virtutū ſpargere. Eſa.ij.b. Cōflabūt gladios ſuos i vomeres ⁊c.

a Nemo militans deo implicat
b c d ſe negocijs ſecularibus: vt ei
e placeat cui ſe probauit. Nā
f et qui certat in agone: non coronabit̄ niſi q̄ legitime certa-
g uerit. Laborantem agricolā
h oportet primū de fructibꝰ ac-
i cipe. Intellige quę dico: da-
k bit eni tibi dn̄s in omnibꝰ in-
l tellectum. Memor eſto dn̄m
ieſum chriſtum reſurrexiſſe a
mortuis ex ſemine dauid ſcd̄m
m n euangelium meum in quo la-
o p boro vſqꝫ ad vincula/quaſi
q r male operans: ſed verbum
dei non eſt alligatum. Ideo

.i.ſubtilitatē i exēpla. Zach.xiij.c. Nō agricola ego ſū: quoniam adā exēplū meū ab adoleſcētia mea: vt.ſ.laborē in paradiſo eccleſię: ſicut p̄ceptū eſt adę: ⁊ nō deficiā ſicut ipſe defecit. Chryſ. Agricola nō ſeipſū ꝓcurat ſed fructꝰ ⁊ terrā: et pro q̄ mercede. Et ſignant̄ dicit/ Laborātē ⁊c/nō ſimpliciter agricolā. Sūt eni agricolę q̄ tm̄ precipiūt q̄d ſit agēdū: ſed nō faciunt. b ¶ Oportet p̄mū de fructibꝰ accipe.ſ.ſumere noticiā ab auditoribꝰ. Luc.x.b. Dignꝰ ē opariꝰ mercede ſua. j.Cor.ix.a. Quis plātat vineā ⁊ de fructibꝰ eiꝰ n̄ comedit: q̄s paſcit gregē ⁊ de lacte eiꝰ nō māducat? Et poſt dicit̄: Qm̄ debet i ſpe qui arat arare ⁊c. Primū/eni.i.de potioribus ⁊ precipue vn̄ decimę p̄mo ſepabant̄ in vſus ſacerdotū ⁊ leuitarū. Itē agricola debet p̄us guſtare cibū verbi dei q̄ alijs miniſtret: ſic bonꝰ cocꝰ. Eccj.vj.c. Quaſi is q̄ arat ⁊ ſeminat accede ad eā.ſ.ad ſapientiā: ſpe.ſ.ꝯmedēdi ⁊ ꝑcipiēdi fructꝰ eiꝰ. In ope eni ipiꝰ exiguū laborabis: et cito edes de generatiōibꝰ illiꝰ. i ¶ Intellige. Poſſet q̄s r̄ndere: quō dicis q̄ ego accipiā ſumptꝰ cū tu non accepis. Jō dic/ Intellige.q.d.i.diſcerne q̄d ⁊ q̄re dicitur: Et nota cauſas q̄re nō accepi. Vna cauſa fuit: qꝛ auari erāt q̄bus p̄dicabat apl's. Alia ne pſeudo exēplo eiꝰ occaſionē accipiēdi hr̄ent. Tertia: qꝛ apl's ſciebat ⁊ poterat laborare: ſed illi q̄bus p̄dicabat timotheꝰ n̄ erāt auari/nec pſeudo: et ꝓterea nec ſciebat nec poterat laborare. Intellige q̄ dico: q̄d potes. k ¶ Dabit eni tibi dn̄s i oibꝰ intellectū: nō ſolū in his
vnctio enim docet de oibꝰ. Eſa.l.b. Dn̄s deus aperuit mihi i.Io.
aurē.j.Reg.iij.c. Dn̄s reuelabit aurē pueri ſamuelis. Daniel.x.a. Intellectu opus eſt in viſione. Propter intellectū tibi
dabo. Pſ. Intellectꝰ bonꝰ oibꝰ faciētibꝰ eū: dabit̄.ſ.vel vilis ē. Pſa.
Sap.j.b. Auferet ſe a cogitatiōibꝰ q̄ ſūt ſine intellectu. Eſa.vij.b. Niſi credideritis nō ꝑmanebitis. l ¶ Memor. Proponit ei p̄miū laboris.ſ.reſurrectionē: quę maxie excitat hoīem ad laborādū: quā oſtēdit i chriſto: qꝛ chriſtꝰ reſurrexit et nos reſurgemꝰ.j.Cor.xv.c. Unde Apoc.v.b. Primo viſiōe oñſa ē reſurrectio beato iohāni i figura leōis d̄ tribu iuda. Dicit ḡ: Memor eſto ⁊c. ex ſemie dauid. Roma.j.a. Qui factꝰ eſt ex ſemine dauid ſcd̄m carnē. Et hoc m ¶ Scd̄m euāgeliū meū.i.ſcd̄m q̄ ꝯtinet̄ i euangelio lucę qd̄ a me exceptū eſt: ſcd̄m q̄ marci euangeliū poteſt dici petri. Vel Scd̄m euāgeliū meū.i.p̄dicationē meā. Hoc aūt dicit: qꝛ alij erāt euāgeliʒātes alia. Gal.j.b. Si q̄s vobis euāgeliʒauerit aliq̄d p̄ter id qd̄ accepiſtis anathema ſit. n ¶ In quo euāgelio p̄dicādo. o ¶ Laboro. Hic ponit ſe in exemplum: p ¶ Vſqꝫ ad vincula: ſic ⁊ tu facias. Col.j.d. In q̄ laboro certando ſcd̄m operationē eiꝰ quā opatur in me. Phil.j.b. Que circa me ſūt magis venerūt ad ꝓfectū euāgelij: ita vt vincula mea manifeſta fierēt i chriſto: in omni p̄torio ⁊ i ceteris oibus. Laboro dico/ q ¶ Quaſi male operans/ exemplo chriſti. De q̄ Eſa.liij.d. Tradidit i mortē aīam ſuā ⁊ cū ſceleratis reputatꝰ ē. Sed ꝯ.j.Pet.iiij.d. Nemo vr̄m patiat̄ quaſi fur aut homicida ⁊c. Rn̄ſio. Equoce ſumit̄ q̄ſi: qꝛ in h̄ loco eſt ſimilitudinariū: in alio veritatis expſſiuū: ibi.ſ. Nemo vr̄m patiat̄ quaſi fur: quaſi: id eſt vere fur exiſtēs. r ¶ Sed verbū dei nō ē alligatū/i me: etſi corpꝰ meū ſit ligatū i vinculis meis tn̄ euāgeliū nō plꝰ q̄ etiā ante. Phil.j.b. Quę circa me ſunt magis venerūt ad ꝓfectū euangelij. Chryſ. Ligant̄ manꝰ ſed nō lingua: miles ligatꝰ nō pugnat: et agricolę ſi ligatur manus non ſeminat: quia manu ſeminat. Doctor autem non manu ſed lingua ſeminat. Act.iiij.d. Non poſſumꝰ quę vidimꝰ ⁊ audiuimꝰ nō loq̄. Et nota q̄ in aliq̄bꝰ alligat̄ verbū dei timore humano ⁊ mūdano vel tꝑali cōmodo. Mat.v.b. Neqꝫ accēdunt lucernā ⁊ ponūt eam ſub modio: ſed ſup can-
¶ delabrum. Glo.

B De cōſe. c.cum

ſ delabrum. Glo. ſub modio.ſ. timoris vel commodo vitę pręſentis. Alligat᷑ etiā ꝓpter cōſcientię immundiciā.ij. Corinth. vi.c. Os noſtrū patet ad vos o corinthij: cor noſtrū dilatatū eſt. Ibi Glo. Male cōſcia mens/loqui trepidat/ſenſum ꝑdit/ in verbis errat. Itē alligat᷑ ꝓpter pctā audientiū. Ezech. iij. g. Adherere faciā linguā tuā palato tuo ꝗ domus exaſperans eſt. Verbū dñi autē nō erat ligatū in apoſtolo: qꝛ audacter et pura cōſcientia ⁊ oībus loquebat᷑ tā lingua ꝙ̄ litteris et epiſtolis.ij. Corinth. iij.d. Ubi ſpūs dñi ibi libertas. Act᷑.v.e. Precipiendo ꝓcepim⁹ vobis ne docere tis i noīe hoc. Et poſtea dicit᷑: Reſpōdit petr⁹: Obedire oportet deo magis ꝙ̄ hominib⁹. Verbū aūt/nō dico dei/ſꝫ hominis vel diaboli debet alligari. Lingua hominis freno modeſtię ⁊ diſcretionis in loquēdo. Ecci.xxviij.d. Verbis tuis facito ſtatheram: et frenos ori tuo rectos. Iob. xxx.b. Poſui frenū ori meo. Greg⁹. Boni viri freno cōſilij frenant ꝓcipitationes verbi. Lingua aūt diaboli non freno debet ligari: qꝛ frenū poteſt auferri ⁊ debet: ſed vinculo indiſſolubili. Lingua eius eſt ſuggeſtio mali. Hec lingua vinculo cohibitionis et timoris diuini eſt reprimēda.

a b omniā ſuſtineo ꝓpter electos
c vt ⁊ ipſi ſalutē cōſequātur ꝗ
d e ē in chriſto ieſu cū gloria cę
f g leſti. Fidelis ſermo. Nam ſi
h cōmortui ſumus: ⁊ ꝯuiuēm⁹:
i Si ſuſtinēm⁹ ⁊ cōregnabim⁹:
k ſi negauerimus ⁊ illē negabit
l m n nos: ſi nō crēdim⁹/illē fidelis
o ꝑmanet: nēgare ſeipſū nō po
p teſt. Hec cōmoneo teſtificās
q r corā deo. Noli cōtendere vēr
s bis: ad nihil eīm vtile eſt: niſi
t ad ſbuerſionē audiētiū. Sol
v x licite aūt cura teipm ꝓbābilē
y z exhibēre deo: oparīu icōfuſi/

Iob.xl.d. Nunqd fune ligabis linguā eius. Vel lingua diaboli eſt adulatio vel detractio: quia detractor eſt os diaboli. Ecci.xxviij.d. Sepi aures tuas ſpinis/ ⁊ noli audire linguam nequā: ſpinis.i. verbis dure rephenſionis. Prouerb. xxv.d. Vent⁹ aquilōis diſſipat pluuias et facies triſtis linguā detrahentē. Nō eīm libenter apponit adulator vel detractor linguā ad ſpinas. Sequit᷑. Ideo.i. ꝑ euangelio: vel qꝛ memor ſum chriſtū reſurrexiſſe: a Omnia ſuſtineo: incōmoda: nō tm̄ ꝑ me ſed: b Propter electos. Chryſ. Nō hos vel illos: ſed ꝓpter electos dicit. Col᷑.j.c. Gaudeo in paſſionibus meis ꝑ vobis.i.ꝙ̄ ſūt ꝑ vobis. Ioh.xv.b. Maiorē charitatē ⁊c.j. Ioh.iij.c. Ille ꝑ nobis aīam ſuā poſuit ⁊ nos debemus pro fratribus animas ponere. c Ut ⁊ ipſi ſalutem conſequant᷑.i. gratiā in ꝓſenti: Nō dicit ꝓbendā/ nec ꝓpter nepotulos: ſed ſalutē gratię: ⁊ ꝓpter electos. d Que ſalus/eſt in chriſto ieſu: nō in homīe vel mūdo vł diuitijs. Glo.i. ꝓpter ieſum chriſtū preſtat᷑. Act᷑.iiij.b. Non eſt aliud

Ps.xv. nomē ſub celo datū hominib⁹ in quo oporteat nos ſaluos fieri: Et hī e Cū glia cęleſti: qꝛ gratiā ſeqt᷑ gloria. Ps. Gratiā et gloriā dabit dñs: Cōtra quoſdā qui hic talē ſalutē querunt a deo.ſ. diuitias/glorias terreſtres: ꝗ nō ſunt cū glia cęleſti: imo ꝑ glia cęleſti: qꝛ h̄ recipiūt mercedē ſuā: Et/ f Fidelis/eſt iſte/ſermo/ꝓdictus.ſ. qꝛ electi cōſequent᷑ ſalutē ⁊ gloriā. Et hoc oſ̄dit exemplo chriſti ꝗ de morte venit ad vitā: ⁊ hęc eſt: g Nam ſi cōmortui ſumus: veteri homini: ſicut chriſtus mūdo/ vt cōfeſſores. Roma.vj.a. Cōſepulti ſumus cū illo ꝑ baptiſmū in mortē: vt quō chriſtus reſurrexit a mortuis: ita ⁊ nos in nouitate vitę ambulem⁹: ſi eīm cōplantati facti ſumus ſimilitudini mortis ei⁹: ſimul ⁊ reſurrectiōis erimus. Vel/ Cōmortui.i. ſicut chriſt⁹ morti dediti/vt martyres. h Et cōuiuem⁹: i ęterna vita.ij. Cor᷑.j.b. Sicut ſocij paſſionū eſtis: ſic eritis ⁊ cōſolationū. i Si ſuſtinemus: tribulationes ꝑ chriſto: ⁊ cōregnabim⁹ cū ipſo. Roma.viij.c. Si tm̄ cōpatimur vt ſimul ⁊ glorificemur. Ecci.xxij.d. In tēpore tribulatiōis illi⁹ ꝑmane illi fidelꝭ: vt et i hęreditate illi⁹ coheres ſis. Apocal᷑.j.b. Particeps in tribulatione et regno. Matth.v.a. Beati ꝗ ꝑſecutionē patiūt᷑ ꝓpt᷑ iuſticiā qm̄ ⁊c. Glo. Vel: f Fidelꝭ ſmo. Nā ſi ⁊c. Ita ordina lrām ⁊ cōtinua: qſi vt ſuſtineas/eſto memor chriſtū ſurrexiſſe. g Nā

Ps.68 ſi cōmortui ſum⁹: ad lrām, vt martyres: i Si ſuſtiem⁹: vt ꝯfeſſores ꝗ multa ſuſtinēt ꝑ chriſto: lꝫ nō mortē. Ps. Qm̄ ꝓpter te ſuſtinui opprobriū. Vel/ Cōmortui.i. oīno mortui/vt clauſtrales. Si ſuſtinem⁹ ſicut ſeculares ꝗ ex ꝑte aliꝗ viuūt mūdo: tn̄ pęnitētiā faciūt. Vel/ Cōmortui/pctm̄ abnegādo. Suſtinem⁹: pęnitētiā agēdo ꝑ ꝓterito. Dicto ō ꝓmio collaborātiū/ ſubdit de pęna pigrorꝫ laborē refutantiū. k Si negauerim⁹: cū verbo vel facto corā hoib⁹. l Et ille negabit nos/coram patre dicēs: neſcio vos: Matth. vij.d. et.xxv.a. Lucę.xij.b. Qui me negauerit corā hoibus: denegabit᷑ ille corā āgelis dei. Luc.ix.c. Qui me erubuerit ⁊c. Oſee.xj.d. Circūdedit me ephraim i negociatiōe ⁊ i dolo dom⁹ iſrł. Petr⁹ negauit dñm. Matth. xxvj.g.i. clerici agnoſcētes. Titū.j.d. Cōfitent᷑ ſe noſſe deū/factis aūt negāt. Iude j.a. Dei nři gratiā trāſferētes in luxuriā: ⁊ ſolū dñatorē ⁊ dñm ieſum chriſtū negātes. m Si nō credim⁹.i. ſi diſcredim⁹. n Ille fidelis ꝑmanet.i. verus in dictis ſuis: puniendo nos incredulos: ſicut dixit Marci vlt᷑.d. Qui vero non crediderit condemnabit᷑. Ioh.iij.c. Qui non credit iā iudicat⁹ eſt. Et vere fidelis eſt in omnibus verbis ſuis.i. verus: quia/ o Negare ſeipm: qui eſt veritas/nō poteſt: qd faceret ſi dicta ſua non impleret. q.d. nō poteſt veritas mentiri.ij. Cor᷑.j.d. Dei fili⁹ ieſus chriſt⁹ ⁊c. nō fuit in illo eſt ⁊ nō.ſ. falſitas: ſed in illo fuit.i. eſt veritas. p Hec/predicta.ſ. vt patiaris ⁊c. cōmoneo teſtificās. Vel ſm aliā lrām: Cōmoneo/alios. Teſtificās corā deo.i. teſtē inuocās deū horū/vel ſub teſtimonio dei adiurās. Chryſ. Terribile eſt dicere: hoc teſte deo: Si eīm teſtimoniū vocam⁹ in fallaciā quę ꝑ ſermōes multo magis dei.j. Timoth.v.d. Teſtor corā deo ⁊ dño ieſu chriſto ⁊ electis angelis eius vt hęc cuſtodias. q Noli cōtendere ⁊c. Oſtēdit a ꝗbus debet cauere in doctrina. q.d. ꝓdicta fac: ſed/noli verbis cōtendere. Chryſ. Auida eſt hęc res: ⁊ ſemꝑ vult anima humana litigare ⁊ ſermone pugnare. Phil᷑.ij.a. Unanimes idipſum ſentientes: nihil ꝑ cōtentionē/aut inanē gloriā: ſed in humilitate.j. Timoth.iij.a. Nō litigioſum. Itē.j. Timoth.vj.a. Languēs circa queſtiones ⁊ pugnas verborꝫ. Eſa.viij.b. Abiecit popul⁹ iſte aquas ſiloe ꝗ vadūt cū ſilētio.iij. Reg᷑.vj.a. In ędificatiōe tēpli nō fuit audit⁹ ict⁹ mallei. Dicit ḡ: Noli verbis cōtēdere: ſi vis eē ędificator tēpli. r Verbis. q.d. verba ſūt gladij ad deſtruendū vel ad ędificandū. Ps. Gladi⁹ in labijs eorū qm̄ ꝗs audiuit. Ps.58. s Ad nihil eīm vtile eſt: cōtēdere.ſ. niſi ad ſubuerſionē audiētiū. Chryſ. Nō ſolū nō lucrū ſꝫ ⁊ mltū nocumentū. Prouerb.xviij.b. Os ſtulti cōtritio ei⁹: labia ipſi⁹ ruina animę eius. Prouerb.xiiij.c. Ubi verba ſunt plurima ibi frequēter egeſtas. Prouerb.xij.b. Propter pctā labiorꝫ ruina ꝓximat malo. Nota Glo. Non poteſt eſſe quin cōtentio extorqueat aliquid qd dicat᷑ contra conſcientiam vt intus in animo ꝑdat: ⁊ foris victor accedat. Nemo eīm patit᷑ ſe vinci licet vera eſſe ſciat ꝗ audit. Collatio ḡ inter ſeruos dei eſſe debet altcatio. t Sollicite ⁊c. Hic monet eū ad triplex officiū ꝓlati: ociū cōtemplationis: exercitiū bonę oꝑationis: miniſterium verbi dei. Sollicite aūt cura te ipm: non carnē ſed animā: nō aſinū tuū ſꝫ teipm. Roma.xiij.d. Curā carnis ne feceritis in deſiderijs. x Probabilē exhibere deo. Hoc fit in cōtēplatiōe: in qua hō ſollicit⁹ debet eſſe ⁊ attent⁹ ⁊ ſeipm ⁊ cor ſuū exhibere deo ⁊ exponere ei. Et hoc nō vt ꝓbet᷑ ab hoibus ſed vt placeat deo: ⁊ ab eo cōmendet᷑: et ideo dicit: v Teipm: ꝓbe fili cor tuū mihi. Probabilē.ij. Cor᷑.x.d. Nō eīm ꝗ ſeipm cōmēdat: ille ꝓbat⁹ ē: ſed quē de⁹ cōmēdat. y Exhibere deo/nō mūdo: carni/non diabolo. z Oparīu incōfuſibilē. Hoc eſt ſecūdū.ſ. bona operatio: a Incōfuſibilē.i. talia oꝑa fac vñ nō cōfūdaris in iudicio. Ps. Nō cōfūdet᷑ cū loquet᷑ inimicis ſuis i porta. Ecōtra dr̄ Ps.126.
ꝗ de malis Phil᷑.

Vel aliter. v Teipſum probabilem exhibere deo Aliter in tollerandis pro chriſto. Sap.iij.b. Deus probauit illos ⁊ inuenit eos dignos ſe. z Oparīu incōfuſibilē i agēdis.

Al. tcōmone

Recte tractantē

☙ de malis Phil.iij.d. Gloria in cõfuſione eoꝝ q̄ terrena ſapi/
unt. Vel/ Incõfuſibilẽ.i.nõ erubeſcat imitari chriſti humili
tatẽ ⁊ paupẽtatẽ ⁊ laborẽ. Vel/ Incõfuſibilẽ.i. indeficientẽ.
a Recte tractantẽ verbũ veritatis. Hoc eſt tertiũ.ſ.
p̄dicatio veritatis. Illi recte tractãt verbũ veritatis: q̄ eo be/
ne vtunt̃ ad feriendũ peccata: ſicut miles
bene ſcit tractare enſem qui expedite et
prudenter pugnat in eo. Hiere.xlviij.b.
Maledictus q̄ ꝓhibet gladiũ ſuũ a ſan/
guine. Vel ſicut agricola inſtrumẽtũ ſuũ
quo acq̄rit ſibi victũ bene tractat ⁊ cuſto/
dit: ſic p̄dicator debet verbũ veritatis
fideliter tractare: ne eruginẽ contrahat p̄
alicuiꝰ humoris admixtionẽ/ vel p̄ diſſue
tudinẽ exercitij. Item ſicut vir vxorẽ tra
ctat bñ q̄ñ ea nõ abutit̃ ad ſterilitatẽ: ſed
vtit̃ ad fructũ: ſic p̄dicator debet tracta/
re veritatẽ/ nõ q̄rẽs ex ea datũ/ ſed fru/
ctũ: nõ expletionẽ cupiditatis: ſ; ſalutem
aiarũ.ij. Corinth.ij.a. Nõ ſumꝰ ſicut plu
rimi adulterãtes verbũ dei: ſ; ex ſincerita
te ſicut ex deo/ corã deo in chriſto loqui/
mur. Itẽ.ij. Cor.iiij.a. Nõ ambulãtes
in aſtutia: neq; adulterãtes v̾bũ dei: ſ; in
manifeſtatione veritatis. Q̄d autẽ veritas ſit ſpõſa/ habetur
Sap.viij.a. Hãc amaui ⁊ exquiſiui eã a iuuẽtute mea: ⁊ q̄ſ/
ſiui ſpõſã mihi eã aſſumere: ⁊ amator factꝰ ſũ formẽ illiꝰ. Vel
Recte tractãtẽ ⁊c̃.i. ſcḋm capacitatẽ audiẽtiũ miniſtrantẽ
frumentũ cibi. Luc.xij.e. Quiſ putas eſt fidelis diſpẽſator et
prudẽs quẽ cõſtituit dñs ſup̄ familiã ſuã: vt det illis in tp̄e tri/
tici mẽſurã. Sic ḡ notãt̃ hic tria/ vt dictũ eſt. Primũ q̄ñ ſol/
licite ambulandũ ſit cũ deo p̄ cęleſtiũ cõtẽplationẽ. Michee
vj.c. Sollicite ambulare cũ deo tuo. Secundo q̄ñ operan/
dum ſit ſibi tm̃: Tertio q̄ñ docẽdꝰ ſit ꝓximꝰ.

De peni.diſ.i. firmum

Aliter ✣ a Recte tractantem ⁊c̃. in dicendis: Primũ ad marty/
res: ſecundũ ad cõfeſſores: tertiũ ad doctores ſp̄aliter ꝑtinet.
b Prophana aũt v̾ba: vt hęreſes. c Et vaniloq̄a:
vt v̾ba philoſophorũ q̄ ſine fructu ſũt. d Deuita.q.d.ꝑni
cioſa ⁊ fabuloſa ſiue ocioſa ⁊ iania nõ loquere.j. Timoth.vj.
d. Deuitãs ꝓphanas vocũ nouitates.j. Timoth.iiij.b. Inep/
tas ⁊ aniles fabulas deuita. Itẽ.j. Timoth.j.a. Neq; inten/
derent fabulis ⁊ genealogijs interminatis q̄ q̄ſtionẽ p̄ſtãt.
e Multũ eñ ꝓficiũt.i. efficacia ſũt. f Ad impieta/
tẽ.i. cõtra cultũ dei.ij.iij.d. Mali hoĩes et ſeductores ꝓfici/
unt in peius. g Et ſermo eorũ.i. hęreticoꝝ: h Ut can/
cer ſerpit. Glo.i. a paruo ad maius paulatim tendit/ q̄ ſana
ſunt corrũpẽdo/ ⁊ ita ad impietatẽ trahẽdo. Cãcer eñ in prin
cipio eſt quaſi puſtula: deinde totũ mẽbrũ paulatim occupat.
Siĺr eſt de hęreſi: ⁊ ideo cũ oĩa alia ſub ſigillo cõfeſſionis de/
beat ſacerdos abſcõdere/ ſolã hęreſim debet reuelare ſi in ea p̄
ſiſtat: q2 in hoc ĩminet periculũ eccleſię. Lepra iſta hęreſis eſt
cancer vniuerſalis: de quo Leuit.xiij.d. Si creuerit lepra in/
cute cõtaminabit eũ ſacerdos.i. cõtaminatũ oſtẽdet ⁊ publi/
cabit. i Ex q̄bus eſt himenęꝰ et philetus. Hos no/
minat vt ab his ſpecialiter caueat. Simile.j. Timoth.j.d. Ex
quibus himeneus et alexander quos tradidi ſathanę. Et.ĩ.j.
d. philetus et hermogenes. k Qui a veritate excide/
rũt.i. ex toto ceciderũt.q.d. in ea olim fuerunt: ⁊ ideo magis
noxij ſũt: q2 ad h̄ credit̃ eis.j. Ioh.ij.c. De nobis exierũt/ ſed
nõ erãt ex nobis. Itẽ illi a veritate excidũt q̄ ſequunt̃ vmbrã
legaliũ/ vel vmbrã tp̄aliũ. Gal.v.a. Qui in lege iuſtificamini a
grã excidiſtis. Eccl.xxxiiij.a. Quaſi q̄ apphẽdit vmbrã ⁊ pſeq̄
tur vẽtũ: ſic q̄ attẽdit ad viſa mẽdacia. Et poſtea d2: Multos
errare fecerũt ſomnia ⁊ exciderũt ſperãtes ĩ illis. Exciderũt a
re qui ſequunt̃ ſomnia: a corpore qui ſequunt̃ vmbrã. l Di/
centes reſurrectionẽ iam factam.i. dicentes q̄ ꝓphetię
q̄ ſunt de reſurrectiõe mortuoꝝ implete ſũt iam in eis q̄ reſur/
rexerũt cũ dño: vt dicit̃ Matth.xxvij.f. Aut cũ eis q̄ p̄ grati/
am quotidię ĩ anima viuificant̃: Vñ dicũt nõ eſſe reſurrectio
nẽ corporũ generalẽ. Sed nos vtrãq; reſurrectionẽ p̄dicamꝰ.

a bilẽ/ rẽcte tractantẽ verbũ ve/
b ritatis. Prõphana aũt ⁊ va/
c nilõquia dẽuita. d Mũltũ eni
e ꝓficiũt ad impiẽtatẽ: f ⁊ ſermõ
g eorũ h vt cãncer ſerpit. Ex qũi/
i bus eſt himeneus et philetꝰ:
k q̄ l a veritate exciderũt: dicẽn/
m tes reſurrectionẽ iam factã: ẽt
ſubuerterũt quorundã fidẽ.
n Sẽd firmũ fundamentũ dei
o ſtãt/ p hãbens ſignaculu; hoc:
q Cõgnouit dominus qui ſunt
r eiꝰ: ⁊ diſcedit ab iiq̃tate õ: m̃is

Primã animarum: ſecũdam corporũ. De prima dicit̃ Col.
iij.a. Si cõſurrexiſtis cum chriſto/ q̄ ſurſum ſunt ſapite. Et
Ioh.xj.c. dicit dominus: Ego ſum reſurrectio ⁊ vita: qui cre
dit in me ⁊c̃. De ſecunda.j. Corinth.xv.c. Si in hac vita tm̃
ſperantes ſumus: miſerabiliores ſumus omnibus hominibꝰ.
Roma.vj.b. Si mortui ſumus cum chri
ſto: credimus quia ſimul viuemus cu; ip
ſo. m Et ſubuerterũt quorundã
fidem: id eſt quoſdam a fide ſubuertũt:
et ideo magis vitandi ſunt. Sed licet re/
probi ſubuertunt̃/ n Sed firmũ fun/
damentum dei: id eſt electi ⁊ fundati
a deo in fide: o Stat firmũ.i. perſeue
rat. Matth.xv.b. Omnis plantatio quã
non plantauit pater meus/ eradicabit̃.q.
d. plantati a patre meo nõ eradicabunt̃:
ſiue fundati in eo/ quod idem eſt.j. Cor.
iij.c. Fundamentum aliud nemo poteſt
ponere p̄ter id quod poſitum eſt/ quod ẽ
chriſtus ieſus. Matth. vij.d. Deſcendit
pluuia et venerunt flumina et flauerunt
venti et irruerũt in domum illam ⁊ nõ ce/
cidit: fundata enim erat ſupra firmam pe/
trã: Fundamentum ergo ſtat: id eſt pſe/
uerat. p Habens ſignaculum hoc.ſ. ſtare et perſeuera
re.q.d. hoc ſignum eſt quo dominus ſignat ſuos.ſ. pſeueran/
tia. Hoc eſt tau: vltima.ſ. littera in alphabeto. Ezech.ix.c.
Omnem ſuper quem videritis tau ne occidatis. Gen.xxxvij.
a. Fecit ei talarem veſtem pater eius: ſcḋm aliã litterã. Hoc
ſigno cognoſcit dominꝰ ſuos. Ioh.x.c. Cognoſco oues me
as ⁊ cognoſcunt me meę. Unde ſubdit: q Cognouit do/
minus qui ſunt eius: id eſt eos qui ſũt de familia: qui ha/
bent ſignum eius. Unde talibus pſeuerãtibꝰ dicit Luc.xxij.
c. Vos eſtis qui p̄manſiſtis mecũ in temptationibꝰ meis.q.
d. bene cognoſco vos. Vñ ſubdit: Et ego diſpono vobis ⁊c̃.
Vel aliter. Cognouit dñs. Reſpõdet anthypophoꝛę q̄
poſſet fieri/ ex quo ſermo hęreticoꝝ ſic ſerpit: Quare ergo per
mittit dñs eos permanere: videt̃ q̄ ignoret eos. Reſpondet
q̄ nouit ſuos.q.d. in illa ineffabili p̄ſciẽtia dei multi qui fo/
ris videntur intus ſunt: ⁊ multi qui intus videntur foris ſunt:
i. ex his quos nouit dominus nemo in ęternam damnatio/
nem ſeducit̃: q2/ cognouit dominus qui ſunt eius: nõ
dum aperuit iudicium: ſed iam factum eſt in noticia dei: nouit
eñ qui permaneant ad coronã ⁊ qui ad flammam. Nouit tri
ticũ et paleã: Matth.iij.c. Iob.xxxviij.c. Nunq̄d ingreſſus
es theſauros niuis: aut theſauros grandinis aſpexiſti: q̄ p̄pa
raui in tp̄s hoſtis: in diẽ pugnę et belli: id eſt quos inter du/
ros et frigidos peccatores fieri p̄dicatores ⁊ fidei defenſores
elegerim cognouiſti: Quaſi dicat nõ: ſ; ego noui. Vel aliter.
n Fundamentũ ſtat firmũ habens ſignaculũ hoc
.ſ. cognouit dñs ⁊c̃. Iſtius ſigilli duę ſunt partes: Prę/
deſtinatio dei: vocãs/ iuſtificans ⁊ cõſeruans ⁊ liberi arbitrij
cooperatio. Primum eſt quaſi ſigillum: ſecundum eſt quaſi
contra ſigillũ: De his duobus ſubdit: ⁊ primo de primo di/
cens: q Cognouit dominꝰ qui ſunt eiꝰ: id eſt amat et
defendit eos quos p̄deſtinauit. Prouerb.xij.b. Nouit iuſtꝰ
animas iumentoꝝ ſuorum: viſcera autẽ impiorum crudelia.
Prouerb.xxvij.d. Diligenter agnoſce vultum pecoris tui.
Deinde aliam partem ſignaculi de Eſa.lv.b. ſumit dicens:
p Et diſcedit ab iniquitate: nõ dicit ab iniquis: quia
hic eſt palea cũ grano. r Omnis q̄ nominat/ vera nomi
natione.ſ. theologica: vel/ inuocat nomen dñi.j. Cor.
xij.a. Nemo põt dicere dñs ieſus niſi in ſpiritu ſãcto. Et no/
ta q̄ ait: Diſcedit. Eſaias eñ vidẽs in hoĩe liberũ arbitriũ:
☙ ita admonet

Vel aliter. n Habẽs ſignaculum hoc: id eſt hoc men/ Aliter
ti impreſſum.ſ. quod/ q Cognouit dominus ⁊c̃. Iu/
ſtus enim hęc duo habet in memoria impreſſa: Cognitionẽ
dei et eius voluntatem. De cognitiõe dicit: Cognouit do
minus ⁊c̃. De voluntate eius dicit̃: Et diſcedit ab ⁊c̃.
✣ In magna autem

ſic ita admonet diſcedere ab iniquitate. Eſa.lv.b. Derelinquat impi⁹ viam ſuā ⁊c̃. Prima aūt auctoritas: Nouit dñs q̄ ſūt eius. ſm̄ Chryſ. forte ē ꝺ Deut.xxxi.f. Scio em̄ cogitationes ei⁹ q̄ factur⁹ ſit hodie anteq̄ introducā eū in terrā quā ei pollicit⁹ ſū. Ex his duob⁹ ſiue per hec duo.ſ.ꝙ hō ex libero arbitrio diſcedat

boni: quos ſic comparat. Reſpondet ꝙ immo ꝑ ſolam emundationem. Iuxta illud Prouer.xxv.a. Aufer rubiginē de argento et egrediet̃ vas puriſſimū. Et hoc eſt: Si quis ergo emūdauerit ſe/ recedēdo/ ab iſtis/ vaſis.ſ. cōtumelie: vt.ſ. act⁹ ⁊ mores maloꝝ nō imitet̃. g Erit vas in honorē:

ab iniquitate: ⁊ ꝙ deus ꝑdeſtinatū munit ⁊ cōſeruat: ſit oīs bona impreſſio in hoīe iuſto: tā in cogitationib⁹ q̄ in affectiōib⁹ q̄ locutionib⁹ ⁊ operibus: per q̄ apparet omnibus tam bonis q̄ malis: amicis ⁊ inimicis ꝙ dei ſit ſigna

qui⁺ nominat nomē domini.
a In magnā aūt domo nō ſō
b lū ſunt vaſa aurea ⁊ argētea:
c ſ; ⁊ lignēa ⁊ fictilia: ēt quedā
d e quidē in honorē: q̄dām autē
f in cōtumeliā. Si quis ḡ emū
g dauerit ſe ab iſtis/ ērit vas in
h i bonorē ſctificātū/ ⁊ vtilē dño
k ad oē op⁹ bonū paratū. Iuue
l nilia aūt deſideria fuge: ſecta
m n re vo iuſticiā/ fidē/ ſpē/ chārita
o p tē ⁊ pācē cū his q̄ inuocāt dñm
q r dē corde puro. Stultas aūt ⁊
s t ſinē diſciplia q̄ſtiōes dēuita:

q̄tū ad deū: h Sāctificatū: i ſe.i. mūdatū fide ⁊ operib⁹. Act̃.xv.c. Fide purificās corda eoꝝ. 1.Timo.4.b.
i Et vtile: primis/ alios.ſ. acquirēdo/ dño. Ad idem Matth.xxi.a. Dicite q: dominus his opus habet. S; cōtra: Bonoꝝ meoꝝ Titum.3.c. †Ps.35.

tanq̄ ex aureo ſigillo et libero arbitrio iſta ex predeſtinatione tanq̄ ꝯtrario ſigillo. Ro.viii.f. Quos ꝑdeſtinauit hos ⁊ vocauit/ iuſtificauit ⁊ glificauit: Et habēt ſe hec vt cauſa ⁊ effectus: vt ſit ꝑdeſtinatio cauſa vocatiōis: vocatio iuſtificationis: iuſtificatio glorificationis. Glo. aūt hic addit̃. Quos ꝑſciuit ⁊ ꝑdeſtinauit. Sed nota ꝙ ꝑſciētia nō ē cā ꝑdeſtinatiōis: q: ſi ſumit̃ ex ſimplici noticia/ tūc generali⁹ ē: ſi vero ſciā approbatiōis/ aut finali/ aut nō: ſi finali/ tūc idē: ſi nō finali/ tūc ſe habēt vt excedētia ⁊ exceſſa. Sic em̄ q̄ſdā ꝑſciuit q̄s nō ꝑdeſtinauit: et ecōtra Iob.ix.a. Stellas claudit ſub ſignaculo. Cant̃.viii.b. Pone me vt ſignaculū ſuper brachiū tuū: id eſt in operatiōibus. Vel ſignaculum ſuper cor tuum: id eſt in cogitationibus tuis: et affectionibus vt ſigillum ſup brachium tuum: id eſt in operationib⁹.

Aliter a In magna aūt.q.d. q̄dā ſūt ſubuerſi vt dictū eſt: quidā ſunt ſignati. Et nō mirū: quia/ in magna domo ⁊c̃. Vel aliter ꝯtinua. Supra dixit hereticos eſſe qui alios ſubuertūt: hic autē oſtendit quare dñs ſuſtinet eos: q: ꝓpter vtilitatem Ps.67. bonoꝝ qui ꝑ ipſos purgant̃. Ps. Cōgregatio tauroꝝ in vaccis populoꝝ: vt excludat eos qui ꝓbati ſunt argento. i. Cor̃. xi.d. Oportet hereſes eſſe: vt qui ꝓbati ſunt manifeſti fiant: Et hoc ē: In magna domo.i. in ecclīa. b Nō ſolū ſūt vaſa aurea ⁊ argētea.i. boni q̄ ſunt aurei ꝑ ſapientiā: ⁊ argentei ꝑ doctrinā: ſicut paulus/ de quo Act̃.ix.c. Vas electionis mihi eſt iſte ⁊c̃. Et Ecc̃i.l.b. Quaſi vas auri ſolidū: ornatum oīi lapide ꝑcioſo. c Et lignea ⁊ fictilia.i. mali q̄ ſūt lignei incendio apti: ⁊ fictiles.i. fractioni ꝓpinqui. Et ſicut talia vaſa ꝓſunt in domo: ita mali etiā heretici ꝓſunt bonis. d Et quedā quidē in honorē: ita boni qui ſūt in honorabiles actus. e Quedā aūt in cōtumeliā.i. in cōtumelioſos actus.ſ. mali in quibus colligunt̃. Oſee.viii.c. Deuoratus eſt iſrael: nūc fact⁹ eſt in nationibus quaſi vas immundum. Chryſ. Quid eſt in cōtumeliā: vel in hanc vocationē.i. nō vtit̃ illis deus in vſu ꝑcioſo/ ſed in mūdo. Verbi grā: Auarus/ vane glorioſus/ caupo/ negociator in opere ſūt: ſ; in mundo: aureum autē vas circa menſam voluit̃ regalem: ſicut in tēplo diuerſa vaſa erant: ſed circa menſam domini aurea tm̄: id eſt theologo/ circa menſam ſacre ſcripture: Sed iſta vaſa hodie conuerſa ſunt in vaſa ſtercorea. i. Mach.ii.a. Templum eius ſicut hō ignobilis: vaſa glorie ei⁹ captiua abducta ſūt. Dan̄.v.a. habet̃ ꝙ balthaſar de vaſis tēpli q̄ aſportauerat pater ei⁹ bibit vinū luxurie et ebrietatis.i. diabolus. Ecōtra dominus aliquādo vaſa cōtumelie cōuertit in vaſa honoris ⁊ gratie: ſic dicit̃ de magdalena: In vas trāſlata glorie/ de vaſe cōtumelie. Roma.ix.c. Nunquid nō habet poteſtatē figul⁹ luti ex eadem maſſa facere aliud quidem vas in honorem: aliud autē in cōtumeliā. Et infra: Suſtinuit in multa patientia vaſa ire apta in interitum/ vt oſtenderet diuitias glorie ſue in vaſa miſericordie que preparauit in gloriam. Sap.xv.b. De eodem luto fingit que ſunt munda in vſum vaſa: et ſimiliter que his ſunt contraria: horum autem quis ſit vſus iudex eſt figulus. f Si quis ergo. Poſſet aliq̄s dicere: vas ligneum aut fictile non poteſt fieri aureū: ergo nec mali homines

nō eges. Sol̃.i. Corinth.iii.b. Dei adiutores ſum⁹. Chryſ. Si quis expugnauerit ſe. Vas teſteū fuit paulus: ſed factus eſt aureū: nō eſt naturalis neceſſitatis/ ſed electiōis eſſe vas teſteū: Naturalit̃ em̄ nec aurū fit teſta/ nec ecōtra. Iudas fuit vas aureū/ fact⁹ eſt teſteū. Igit̃ ex immūdicia fit teſta/ adulter/ auarus ⁊c̃. Qualiter ergo dicit.ii. Corinth.iiii.b. Habemus theſaurū in vaſis fictilibus. Sed ibi dicit: corpus noſtrū qd̄ nihil aliud ē niſi lutū coctū: ideo cito cōterit̃. Et infra: Illic de natura diſputat: hic de electione: omne op⁹ bonū paratū: in hoc notat̃ obediētia volūtaria ⁊ ꝓmpta: non ad vnum ſed ad omne/ nō ad verba tm̄. Exo.xix.b. Omnia que ꝑcepit nobis dñs faciemus. Ps. Paratus ſum ⁊ non ſum turbatus Ps.118. vt cuſtodiā mādata tua. Hiere.xvii.c. Nō ſū turbatus te paſtorem ſequēs. k Iuuenilia ⁊c̃. Supra dixit ꝙ poteſt homo ſe ſeparare ab eis: ſic/ Iuuenilia ⁊c̃. Vel aliter continuatur ad ꝑcedens ſm Glo. Quaſi alioꝝ ꝓphana ⁊ vaniloquia deuita: in te autē/ iuuenilia deſideria fuge.i. q̄ ſolēt habere iuuenes: vt luxuriā ⁊ immūdiciam ⁊ hōi.i. Corinth. xiii.c. Cū eſſem paruulus loquebar vt paruulus: ſapiebam vt paruul⁹: quādo autē factus ſum vir: euacuaui q̄ erant paruuli. i. Reg̃.x.b. dicit̃ ꝙ ex quo ſaul vnctus fuit in regē mutat⁹ eſt in alterū virū. Hec eſt mutatio dextre excelſi. Iob.xii.b. Ps.76. In antiquis eſt ſapientia.i. eſſe debet. Hodie antiqui in etate ⁊ viri in virtute quādo inungunt̃ mutant̃ in iuuenes ⁊ effeminatos: infatuant̃ em̄ in ꝑlatione carnali amore: et ideo ve eſt eccleſie. Eccs.x.c. Ve tibi terra cui⁹ rex eſt puer.i. cui⁹ ꝑlatus vel ratio puerilia ſequit̃ deſideria: ſicut roboam qui derelicto cōſilio ſenū/ ſecutus eſt cōſiliū iuuenū.iii. Reg̃.xii.c. Et nota ꝙ dicit: Deſideria/ multo fortius opera et verba: l Sectare: vero notat frequētiā et attentionē: q: malū offert ſe: bonū aūt quaſi fugit: ideo ſemꝑ querenda eſt faciendi bonū oportunitas. m Iuſticiā: in iuſtificando te. n Fidē/ ſpē/ charitatē: q̄tū ad deū: vnū q̄tū ad ꝟitatē ſūmā: alterū q̄tū ad bonitatē. o Pacē: cū ꝓximis. Heb.xii.d. Pacē ſequimini cū oībus. Roma.xii.d. Cū oībus hoīb⁹ q̄tū in vobis eſt pacē habentes: maxime autem/ cū his q̄ inuocāt ⁊c̃. Vel aliter: Quaſi hec oīa ſectare/ p Cū his: ſic hi q̄ inuocant. Vñ ſbdit: q De corde puro: nō tm̄ de labiis vt hypocrite. Matth.xv.a. Populus hic labiis me honorat: cor aūt eoꝝ lōge ē a me. De corde puro.i. ꝯſciētia pura. Ps. Ps.49. Peccatori aūt dixit de⁹ ⁊c̃. Eccl.xv.c. Nō ē ſpecioſa laus in ore peccatoris. i. Cor̃.i.a. Cū oībus q̄ inuocāt nomē dñi nři ieſu chriſti: in oī loco ipoꝝ ⁊ nřo: grā vobis ⁊ pax. Iohel.ii.g. Oīs q̄ inuocauerit nomē dñi ſalu⁹ erit. r Stultas.q.d. ꝑdicta ſectare: Stultas aūt q̄ſtiōes.i. q̄ nō ꝑtinent ad dei defenſionē. s Et ſine diſciplina.i. q̄ nō ꝑtinēt ad morū edificationē. t Deuita: q: fructu carēt ⁊ nocēt. ꝟ.eo.c. Noli verbis cōtēdere ⁊c̃. Chryſ. Cur adducit a q̄ſtionib⁹: nōne ſufficiebat euertere eas/ vtiq; ſi nouit inutiles tales agones: q̄m null⁹ erit finis/ ſ; pugna. Vel/ Stultas ⁊ ſine diſciplina ⁊c̃. Hoc dicit: q: multi ſtulte querūt q̄m de inutilibus ſciēdis ſolliciti ſunt: ⁊ in querēdo indiſciplinati ſunt: q: cū lite q̄rūt et ſic peccāt: tā i modo q̄ſiti/ q̄ in mō q̄rēdi. Vñ Aug⁹ in libro

 confeſſionū narrat

cōfeſſionū narrat: q cū quidā quereret ab aliquo qd deus fe-
cerit antequā mūdū creaſſet: reſpondit ei: pparabat infernū
ad deſtruēdū te z cōſimiles querentes. Sunt autē qdam vti-
les queſtiones q fidē defendunt vel mores: de quibus .j. Pet.
iij.c. Parati ſp ad ſatiſfactionē omni poſcēti vos rationē d ea
que in vobis eſt fide z ſpe. Deuita dico:
a Sciēs q generant lites: nō edi-
ficationē fidei vel morū.S.eo.c. Ad nihil
2.q.7.c.Nis ſa cerdotes. valent niſi ad ſubuerſionē audientiū. b
Seruū aūt dñi nō optet litigare:
ergo q litigāt nō ſunt ſerui dei. c Liti-
gare. tempus litibus expēdere. j. Cor.
xj.c. Si quis autē videt cōtentioſus eſſe:
nos talē cōſuetudinē nō habemus: nec ec-
cleſia dei. d Sed manſuetum eſſe
&c. Hec que dicunt hic ſpāliter querunt
doctorē manſuetum eſſe. i. infatigabiliter
docere z patiēter fructū expectare: z hoc
A eſt: Māſuetū eſſe. i. tractabilē ad om-
1.Timo.4.a. nes: etiā malos: vt ſic attrahat eorū affe-
Iude.f. ctus. Ezech. iij.b. Ut adamantē z ſilicem
dedi faciē tuā: qd fit p māſuetudinē: q di-
cit adamas: q etiā ferreos attrahit: z per
patientiā que cōparat ſilici: q omnia ſu-
ſtinet. Matth. v.a. Beati mites: qm ipſi
Ps.36. poſſidebunt terrā. Ps. Māſueti aūt he-
reditabūt terrā. e Docibilē. i. infatigabilē i docēdo: quaſi
ſemp paratū z voluntariū ad docendum. Māſuetudo attra-
hit vt dictū eſt affectus auditorū: doctrina aūt illuminat intel-
lectus eorū: Sed q nec ſic hoīes cōuerti volunt niſi maximo
labore: ſic dicitur Ezech. xxiij.c. Multo labore ſudatum eſt
z non exiuit ex ea rubigo nimia eius: ideo oportet q predica-
tor ſit patiēs in expectādo fructū. i. cōuerſionē auditorū. Un
ſubdit: f Patiētē. Jaco. v.b. Ecce agricola expectat pcio-
ſū fructū. Chryſ. Hoc maxime oportet doctorē: Piſcatores
em etſi nihil capiūt p totū diē nō tñ deſiſtūt. Unde Luc. v.a.
Preceptor p totā noctem laborātes nihil cepimus: in verbo
aūt tuo laxabo rete. Chryſ. Nō eſt hoīem audientē continue
nihil pati. i. vix cōtingit quin cōterat qui audit cōtinue. Cū
ergo nobis ceſſantib⁹ totū pdit: Tale fit qle ſi imperit⁹ agri-
cola vineā plantat z fodit in primo anno/ in ſecundo querens
fructū ſumere z in tertio: quibus preteritꝭ iam derelinquit in
quarto quādo retributionē laborum erat pcepturus. Sed q
māſuetū dixerat: ne manſuetudo ſit remiſſa nimis: ſubdit de
correctione faciēda: f Cū modeſtia/inquit/ corripiētē.
q.d. cū hoc q modeſt⁹ eſt. i. lenis in mente z māſuet⁹ debet ha-
bere correctionē in ore. Chryſ. Nec eſt hoc cōtrariū qd dicit
Titū. ij.d. Argue cū oī imperio: qm et hoc māſuetudinis eſt:
Sic ergo ſimul correctio z māſuetudo: vel poti⁹ correctio ex
māſuetudine pueniat. Et hoc eſt: Cū modeſtia. i. mētis le-
nitate/ g Corripiētē eos qui reſiſtūt veritati: Veri-
tati. ſ. vite/ vt mali chriſtiani: z veritati doctrine/ vt heretici: et
veritati iuſticie/ vt mali plati. Gal. vj.a. Uos qui ſpūales eſtꝭ
corripite hmōi in ſpiritu lenitatis: conſiderans teipm/ ne z tu
tempteris. Chryſ. Licet in māſuetudine tāgere magis q cū
temeritate euertere: oportet em q debet aliquid vtiliū diſce-
re aū oīa delectabilit ſe hre ad magrm: alioqn nihil licitū fiet;
delectabilit aūt nō ſe habebit aliqs ad temerarie loquentē ac
cōuitiantē. Nota Glo.h. Ecce ptz q nec deeſſe voluit fratrū
correctiōi: nec ſtudere certami. Multi em hoīes cū a ſōno exci-
tant: litigare volūt: aut rurſ⁹ dormire/ cū litigare phibēt. Cor-
ripiētē dico: h Ne qñ. i. vt: vl ſi aliqñ etſi nō ſtati. i Det
illis de⁹ pniaz. q.d. alit inanit exteri⁹ laborat ligua pdicato-
ris/ niſi int⁹ gra opet cōditoris: vt dic Greg⁹. Ut em petr⁹ ama-
re fleret: reſpexit eū dñs: Matth. xxvj.g. Et gall⁹ ſilr aū cāta-
uit: q ad puerſionē peccatorꝭ pcurrūt doctrina exteri⁹ z inte-
ri⁹ diuina gra. k Ad cognoſcēdā veritatē. Vexationē
em penitētie ſequit intelligētia veritatꝭ. Eſa. xxviij.c. Tm̄mō
vexatio &c. Itē penitētia cordis q oculū purgat a luto pcti: ſe-
quit intuitus luminis. Matth. v.a. Beati mundo corde &c.

a ſciēs q generant lites. Ser-
b uū autē dñi nō oportet litigā-
c re: ſed manſuetum eſſe ad om-
d nes/ docibilem/ patientē/ cum
e f modeſtia corripientē eos qui
g reſiſtunt veritati: nē quando
h i dēt illis de⁹ penitentiā ad co-
k gnoſcendā veritatem: z reſipi-
l ſcāt a diaboli laqueis: a quo
m n captiui tenent ad ipſius volū-
o p tatem. Ca. III
q H Oc autē ſcito q in no-
uiſſimis dieb⁹ inſtabūt
r tempora periculoſa: et erunt
homines ſeipſos amantes:

Sap. j.a. In maliuolā animā nō introibit ſapientia &c. Co-
gnita aūt veritate magis ac magis diligit bonitas dei: z ca-
uet fallacia z pplexitas mundi vel peccati: Un ſubdit. l Et
reſipiſcāt. i. ad ſaporē boni cōuertētes ſe recedāt. m A
diaboli laqueis. i. pplexitatibus diaboli z amore mundi.
Glo. Reſipiſcere ē qſi reſapere. De his
laqueis. j. Timoth. vj.b. Incidunt in la-
queū z i tēptatione diaboli &c. n A q
diabolo/ o Captiui tenent: i carcere
pcti. p Ad ipſi⁹ volūtatē/ exequēdā.
Joh. viij.d. Qui facit peccatū ſeruus eſt
peccati. Sz cōtra: Volūtas diaboli ē ſta-
tim pdere z pcipitare. Un Eſa. x.b. Ad
cōterendum erit cor eius: et ad interni-
tionē gentiū nō paucaꝝ. Unde iob petijt
ad cōterendū. Job. j. et. ij. Itē in porcos
intrans legio eos ſubmerſit. Matth.
viij.d. Gloſ. nō dicit perduntur: ſed te-
nent: pmittit enim tenere: nō pdere. p
Ad ipſius voluntatem. i. in peccato
qd placet demōib⁹. Expoſi. Ca. III
H Oc autē ſcio. Hec eſt ſecunda
b pars epiſtole: in qua inſtruit eū
de nouiſſimis tēporib⁹. Primo
oſtendens qm erunt periculoſa: et quare:
q. ſ. abundabit amor pprius: z poſtea:
ſubiūgit ſequentia ad amorē pp̄riū. Secūdo oſtendit q erūt
periculoſa: q abundabit hypocriſis: ibi: Habentes quidē
ſpeciē. Tertio q abundabit auaricia z luxuria: ibi: Ex his
enim ſūt &c. Quarto quia abundabit cōtradictio z rebel-
lio: ibi: Queadmodū aūt iānes. Quinto oſtēdit ei qua-
liter poterit ſe cōtra hoc defendere: ibi: Tu autē aſſecut⁹.
Sexto q boni z iuſti in his diebus multas tribulationes pa-
tient: ibi: Et omnes qui volūt. Ultimo inuitat eū ad pſe-
uerantiā/ et vt pmaneat in ſtudio ſacre ſcripture: ibi: Tu ve-
ro pmane. Uel aliter: Quinqz ſūt ptes: Poſtq dixit diuer-
ſa vaſa in domo dei eſſe: Primo de malis vaſis dicit. Prima
autē pars hui⁹ capituli ē de malis vltimi tpis antichriſti. In
ſecundo oſtendit q ſunt pcurſores de numero illorum: ſm il-
lud. j. Joh. iiij.a. Multi pſeudo pphete exierunt in mundū.
Itē. j. Joh. ij.c. Nūc antichriſti multi ſunt: ibi: Ex his ſūt.
In tertia docet timotheū pugnare cōtra hec mala triplicib⁹
armis. ſ. ſcientia virtutib⁹ exemplis: ibi: Tu aūt aſſecutus
es. In quarta generalē ſententiā ponit de bonis z malis: ibi:
Et omnes qui &c. In quinta vtilitatem totius ſacre ſcri-
pture cōmendat: ibi: Tu vero pmane in his que didi-
ciſti. Dicit ergo: q Hoc autez ſcito. q.d. dixi pphana z
ſtulta deuita. Ad ipſa autē vitanda: Scito q in nouiſſi-
mis diebus inſtabunt/ ſanctis/ tempora periculoſa/
vel/ ſequa: Et ſm Chryſ. difficilia. i. piculū inſtabit ſanctis z
tēporib⁹ vltimis p malicia z inſtātia hoīm. Chryſ. Nō di-
bus detrahit vel tpib⁹: ſz hoīb⁹. j. Timoth. iiij.a. Spūs ma-
nifeſte dicit: q in nouiſſimis tpib⁹ diſcedēt qdā a fide: attēden-
tes ſpiritib⁹ erroris z doctrinis demoniorꝝ in hypocriſi loquē-
tiū mēdaciū. De hoc dicitur Dan. xij.a. et Matth. xxiiij.b.
et Marci. xiij.c. Dies illi tribulationis quales non fuerūt ab
initio creature &c. Tūc em pflabit vna pſecutio ex tyrānis he-
reticis z hypocritis. Ibi require de hoc. Hec ē aūt cauſa pe-
riculi quā ſubdit: r Et. i. q/ erūt hoīes ſeipſos aman-
tes. Incipit a radice. i. ab amore ſui. Phil. ij.c. Oēs q ſua ſūt
qrunt. Et h puenit ex h q refrigeſcit charitas multorꝝ. Quā-
do q refrigeſcit charitas ab amore dei z primi/ conuertit ad
amorē ſui: Sicut ſolet dici de ribaldo: q qñ magnū frigus eſt
amplectit ſe brachijs/ vt ſic calefaciat ſe quoqꝫ modo: z dr de-
riſorie: iſte ribald⁹ multū diligit ſe q ſic ſe amplectit. Ita ē in
nobis: Ex h em q ita amplectimur nos z fouem⁹ nos vel ea
q ptinent ad nos. Uerbi gra: verba z opa nra que defendim⁹
et excuſam⁹ z opiniones z ſententias nras ſuſtinemus. Letat
em hō in ſentētia oris ſui: vt dr Prouerb. xv.c. Ex h patet q
nos diligim⁹ nos nimis. Chryſ. Omniū malorꝝ cauſa eſt hec
ſ. amor ſui/ et radix

ſ .i.amor ſui e radix et fons: cũ homo q̃ ſua ſunt ſolum cogitat:
nõ que alterius. Si eñ inuicẽ ſumus membra: Roma.xij.b.
j.Corinth.xij.b.Eph.iiij.a. ſalus pximi ſalus tua eſt. Dolor
vnius membri vniuerſis tendit doloribus: ſi edificatio dei ſu/
mus: quecũq; pars patit / pars reliqua ledit. Ideo dr.j. Co/
rinth.x.e. Nemo qd
ſuum eſt querat: ſed
qd alterius. Gal.vj.
a. Alter alteri⁹ one/
ra portate. Phil.ij.
a. Nõ q̃ ſua ſunt ſin/
guli cõſiderãtes: ſed
q̃ aliorũ.

a b c d e f g h cũpidi/elãti/ſupẽrbi/blãſphe mi/pãrentibus nõ obedĩẽtes ingrãti/ſcẽleſti/ſinẽ affectiõe:

i k l m n o ſinẽ pace: criminatorẽs/ ĩcõti nẽtẽs/ĩmitẽs/ſinẽ benignitate pditõres/ptẽrui tũmidi/cẽci p q r

Ab amore aũt ſui oriunt̃ omnia ſequẽtia mala: ſicut
dicit Glo. Vñ Chryſ. Qlibet hoꝝ naſcit̃ ab altero: Amorẽ
latũ exiſtentẽ cõtrahit in locũ breuẽ philargyria.i. amor ſui:
ab hac auaricia/ab auaricia elatio/ ab elatione ſupbia/ a ſup/
bia blaſphemia/ a blaſphemia deſperatio/ a deſperatione in/
obedientia. Qui eñ aduerſus hoies eleuat̃/facile ⁊ aduerſus
eum: ⁊ qui ad homines eleuat̃ / facile prorũit in cõtemptum
ad religioſos: multo magis ad deũ. Et infra: Cõtẽpſit fratrẽ
cain: ilico et deũ. Geñ.iiij.b. Nunquid cuſtos fratris mei ſũ
ego ⁊c. Honorem⁹ nos inuicẽ vt diſcamus ⁊ deũ honorare.
a Cupidi: pecunie. Cupiditas eñ eſt ſitis argẽti ſiue pecu/
nie quã habet febricitãs ſiue hydropicus. Pecunia eñ aqua
eſt: aqua eñ labilis eſt ⁊ inſipida. Itẽ nõ mora putreſcit: ſm il
lud. Et vinũ capiũt ni moueant̃ aq̃. Similit̃ diuitie diſtribu
te pſunt: ſed retente ⁊ reſeruate putreſcunt. Iaco.v.a. Diui/
tie veſtre putrefacte ſunt. Itẽ aqua nõ ſatiat ſed inflat: ſimili/
ter diuitie nõ replẽt deſideriũ: ſed inflationẽ ſupinducũt: ſm
illud Quo pl⁹ ſũt pote pl⁹ ſitiunt̃ aque. Eccs.v.b. Auar⁹ nõ
implebit̃ pecunia.q.d. hydropicus vel febricitans nõ ſatiabit̃
aqua. Vñ Chryſ. Qui febricitat nũq̃ implet̃: ſic et cõcupiſcẽ
tia pecunie ſẽp ebriãs. Dicit g̃. Cupidi/ pecunie/ b Elati
ad dominiũ ſiue ad adipiſcendas dignitates. c Supbi.
Glo. De honorib⁹ ſibi impẽſis a ſubditis. Elatio reſpicit al/
Pſ.130. tum: ſupbia excellentiã. Pſ. Dñe non eſt exaltatũ cor meũ/p
ſupbiã: neq; elati ſunt oculi mei/p elationẽ.i. nec placuit mihi
alios excedere: nec placuit mihi in alto eſſe. Prouerb. vj.c.
Sex ſunt que odit dñs ⁊c. oculos ſublimes ⁊c. Eſa.ij.c. Ocu/
li ſublimis humiliati ſunt. Hiere.xxij.d. Nunquid regnabis
qm̃ cõfers te cedro: Hoc eſt pprĩu elati dicere intra ſe: tu me/
lior es eps q̃ ille: tu nobilior/ſapientior ⁊c.q.d. tu altior es ce
dro. De ſupbis dicit Iaco.iiij.b. De⁹ ſupbis reſiſtit ⁊c. Iob.
xl.d. Reſpice cũctos ſupbos ⁊ cõfunde eos ⁊ cõtere impios in
loco ſuo. Ibi dicit Greg⁹. Loc⁹ impioꝝ ſupbia ẽ. Sicut eñ
ex ſuperbia orit̃ impietas: ita in ſupbia cõtinet̃ impi⁹: ergo in
loco ſuo cõterit̃: qr ipſa ſupbia qua eleuat̃ opprimit̃. d Blaſ
phemi: in deũ p hereſes. Itẽ blaſphemia eſt quodãmõ con/
tra veritatem: non tñ verbo vt heretici/ſed etiam facto: vt il/
li qui dicũt ⁊ nõ faciũt. Chryſ. Blaſphemia eſt dei: tñ detra/
hit dogmati p opa. Titum.j.d. Confitent̃ ſe noſſe deum ⁊c.
Matth.xij.c. Spirit⁹ blaſphemie nõ remittetur. Eſa.lij.b.
Dñatores ei⁹ inique agũt: nõ dicit inique dicũt/ ſʒ agunt: et
Roma.2.d. iugiter tota die nomẽ dñi blaſphemat̃ inter gẽtes p vos.i. p
opera veſtra: Tales ergo lapidãdi ſũt / vt dicit̃ Leuitj.xxiiij.
c. Educ blaſphemũ extra caſtra: ⁊ ponẽt omnes qui audierũt
manus ſuas ſup caput eius: ⁊ lapidet eũ vniuerſus populus.
Quo dicit: man⁹ imponere et lapidare: qr talis dupliciter eſt
arguend⁹: factis et dictis.i. exemplo operũ bonorum/ ⁊ incre
patione verboꝝ. Ecci.xxij.a. In lapide luteo lapidabit̃ piger
.i. ille qui nõ facit qd dicit: ⁊ omnes loquent̃ ſup aſpnatione il
lius. Sequit̃: e Parẽtib⁹ nõ obedĩẽtes: carnalibus
vel ſpiritualibus/cu tñ dicat̃. Ecci.iij.b. Qui timet deum ho
norat parẽtes: ⁊ q̃ſi dñis ſeruiet his qui ſe genuerũt in ope et
ſermone et omni patientia. Deut.xxj.d. Si genuit homo fi/
liũ cõtumacẽ ⁊ pteruũ q̃ nõ audierit patris ⁊ matris imperi
um: ⁊ coercitus obedire cõtempſerit: apphendent eum ⁊ du/
cent ad ſeniores ⁊c. lapidibus obruet eũ oĩs populus ciuita/
tis. De his ⁊ de aliis multis q̃ in hoc loco dicunt̃: habet̃ Ro
ma.j.d. Detractores/ deo odibiles/contumelioſos/ ſupbos/
elatos/inuentores malorũ: parentibus nõ obedĩẽtes/ inſipiẽ/
tes/incõpoſitos ſine affectiõe/abſq; federe/ſine miſericordia.
Et loquit̃ de phis: qd nũc cõpetit clericis. f Ingrati: bñfi
ciis tã dei q̃ hominũ. Pſ. Pro eo vt me diligerent detrahe/ Pſ.108.
bant mihi. Oſee.vij.d. Ego redemi eos: ⁊ ipſi locuti ſunt ↄtra
me mendaciũ. Sap.
xvj.d. Ingrati ſpes
quaſi glacies hiber/
nat̃ tabeſcet: ⁊ diſpe/
riet tã q̃ aqua ſupua
cua. Col.iij.c. Gra/
ti eſtote. g Scele
ſti: vt quãdo modũ peccãdi trãſcendũt.ij. Mach.ix.c. Ora/
bat aũt hic dñm ſceleſt⁹ a q̃ nõ erat miſericordiã cõſecutur⁹.
ij. Machab.v.c. Sceleſtis manibus ſumens vaſa tractabat
indigne ⁊ cõtaminabat. Hoc faciũt clerici ⁊ ſacerdotes q̃ vaſa
dñi: imo etiã ipm dñm pollutis manib⁹ cõtrectãt. h Sine
affectiõe: ad miſeros. Prouerb.xij.b. Viſcera impiorũ cru
delia. Roma.j.d. Sine affectione. i Sine pace.i. inquie/
tantes alios. Eſa.lvij.d. Non eſt pax impiis dicit dñs. Vel/
Sine pace/eternitatis.j.Theſſal.v.a. Cũ dixerint pax et
ſecuritas: tũc repẽtin⁹ eis ſuperueniet interit⁹. k Criminato
res.q.d. nõ ſolũ ſũt inquietãtes alios: ſed crimẽ aliis ĩponẽ/
tes. Leuit.xix.c. Nõ eris criminator nec ſuſurro in populis.
Alia lra. Detractores: vt dicit Glo. Et Chryſ. hãc ponit.
l Incõtinẽtes. Glo. gule vel libidinis nõ refrenãtes ma/
las cupiditates. Chryſ. Oculus lingua ⁊ cetera mẽbra: maxi
me aũt cor tenendũ eſt: qr nihil fugacius mente. Ecci.xxx.d.
Cõtine ⁊ cõgrega cor tuũ. Prouerb.iiij.d. Omĩ cuſtodia ſer
ua cor tuũ. Ecci.xv.a. Qui cõtinẽs eſt iuſticie apprehendet
illã. Hoc dicit: qr multi cõtinẽtes ſũt caſti corpe: ſʒ nõ cõtinẽt
iuſticie ſed laudi/ vt hypocrite: nõ eñ amore iuſticie ſe mace/
rant: ſed amore laudis: de q̃bus dicit̃ Matth.vj.b. Recepe/
runt mercedem ſuã. m Immites.i. crudeles exercendo li/
tes. Ecci.xiij.b. Immitis animus illius conſeruabit verba
tua: ⁊ nõ parcet de malicia tua ⁊ de vinculis. Tales ↄria paſ/
ſuri ſũt illis de q̃bus dicit̃ Matth.v.a. Beati mites: quoniã
ipi poſſidebũt terrã. n Sine benignitate.i. largitate dñi
neſciũt ſubuenire aliis. Sic ſumit̃ benignitas. Eph.iiij.g. Eſto
te inuicẽ benigni/ miſericordes/ donãtes inuicem. o Pro/
ditores: ſecretorũ vel animarũ/p fraudulentiã.ſ. Glo. Alte/
rius dum indicant inimicis piorũ que occultanda nouerunt.
Prouerb.xj.b. Qui ambulat fraudulẽter reuelat arcana: qui
autẽ fidelis eſt celat amici cõmiſſum.ij. Machab.v.c. Au/
ſus eſt etiam intrare templum vniuerſa terra: ſanctius mene/
lao ductore qui legum ⁊ patrie fuit proditor. Act.vij.g. Cu
ius vos nunc proditores et homicide fuiſtis. Sic fuit in fine
ſynagoge: ⁊ ſic erit/ immo ſic eſt modo in fine eccleſie: quia
quis eſt principum vel ſecularium vel eccleſiaſticorum qui
non habeat ſuos proditores: Bonum eſt autem eſſe prodi/
torem ſecretorũ diaboli per cõfeſſionem ſui peccati. Secreta
eñ diaboli ſunt ſuaſiones eius ad peccatũ: que ſi reuelant̃/ cõ
fundit̃ diabolus: ⁊ vltra ita cõfidenter nõ dicit homini ſua ſe/
creta. Hãc aũt pditionẽ facit timor domini. Vñ Sap.xvij.
c. Nihil eñ eſt timor niſi pſumptionis adiutoriũ: pditio co/
gitationis auxiliorũ. Timor eñ facit pdi cogitationes in con
feſſione ad remediũ ⁊ auxiliũ dei cõſequendum. Ecci.j.c. Ti/
mor domini expellit peccatũ.i. pdit in lucẽ. p Proterui
vel / pcaces: habitũ vel verbis.i. inuerecundi. Glo. pudorẽ
nõ ſeruantes/ſed humanã verecundiã inuerecunde agitantes.
Ecci.xx.d. Odibilis eſt qui pcax eſt ad loquendũ. Deu.xxj.
d. Si genuerit homo filiũ cõtumacẽ et pteruũ ⁊c. lapidibus
obruet eũ omnis populus. q Tumidi: inflato corde. Col.
ij.d. Inflat⁹ ſenſu carnis ſue.i. ſenſu carnali: qr talis ſcientia
inflat.j.Corinth.viij.a. Sed quia tumor mentis obſtaculũ eſt
veritatis: vt dicit Greg⁹: idõ dicit/ r Ceci/nõ intelligẽtes: neq;
que loquunt̃: neq; de quibus affirmant: vt dicit̃.j.Timoth.j.
b. Nota q̃ tria excecãt/ humor/tumor/puluis. Humor igna/
rus: tumor concertus: puluis iniect⁹. Humor luxurie/ tumor
ſuperbie: puluis auaricie. His tribus incõmodis laborant ſpe

ſcrulatores eccleſie clerici.ſ.⁊ ſacerdotes ⁊ religioſi. Et iō dicit Eſa.xlii.c. Quis cecus niſi qui venūdatus ē: ⁊ quis cecus niſi ſeruus dñi? a ¶ Voluptatū: quarumlibet/ amatores magl' q̄ dei.i. carnales leticias ſpūalib⁹ ꝑponētes. Chryſ. Argēto vel voluptate min⁹ honorat de⁹. Etem̄ ꝑ ill' ſuſtinēt hoies ꝑicula/ inſidias/ vigilias/ ꝑegrinationes ⁊c. nos autē ꝓpter deū nec verbū aſperum ſuſtinem⁹. Mich.vi.d. Ambulaſti in voluptatibus eoꝝ/ vt darē te in ꝑditionē. Eſa.xiii.d. Sirene in delubris voluptatis.i. cantatrices ⁊ meretricule in domib⁹ ſacerdotū ⁊ in cauernis clericorū. b ¶ Habētes quidē.q.d. tales ſunt in re/ vt dictū eſt: tñ ſunt/ habentes ſpeciem pietatis.i. pellem ouis cum ſint lupi: Eadē em̄ habēt veſtimēta cū bonis: ⁊ ideo ꝑiculoſi ſunt. Matth.vii.c. Attendite vobis a falſis ꝓphetis qui veniunt ad vos in veſtimētis ouiū: intrinſecus autē ſunt lupi rapaces: A fructib⁹ eoꝝ cognoſcetis eos/ nō a foliis.ii. Cor.xi.c. Operarii ſubdoli trāſfigurāt ſe in ap̄los chriſti. Et nō mirū: Ipſe em̄ ſathanas trāſfigurat ſe in angelū lucis. c ¶ Virtutē aūt ei⁹.i. virtutē pietatis.i.q̄ ipſa ē abnegantes factis. Vel ſm Glo. Virtutē ei⁹.i. charitatē de corde puro ⁊c.i. Timo.i.a. que ē virt⁹ pietatis. Alia lr̄a. Veritatē aūt ei⁹.i. rē pietatis. d ¶ Abnegātes: facto. Titū.i.d. Cōfitent ſe noſſe deū: factis aūt negāt. e ¶ Et hos.i. tales/ deuita. Chryſ. Si i poſteriorib⁹ tēpib⁹ futuri ſūt: q̄lr iſte eos vitabit. Sed dicendum eſt tunc fuiſſe tales aliquos/ ⁊ ſi non multos. Chryſ. Habentes ⁊c. q̄liter ait Roma.ii.c. Cōfidis te ⁊c. et ita habentē formā ſcientie ⁊ veritatis in lege ⁊c. q̄liter ibi figurationē laudat: hic vituperat? Solo. Aliter ſumitur hic et Roma.ii. ſicut imago nunc pro idolo ſumit: nunc pro femina.i. Corinth.xi.b. Vir eſt gloria dei ⁊c. Item pulchram mulierem quando laudare et admirari volumus: picturis aſſimilam⁹: ⁊ picturas tñ admirari nolum⁹: dicimus: quia loquimur nō idē facim⁹: ſed quia ꝓpe ſimilitudinē venit ibi ꝓpe pulchritudinē: Et.i. Hoc exēplar pietatis q̄ſi imago picta ⁊ mortua: Et.i. Fides ſine operib⁹ ſicut corpus pulcherrimū ſine fortitudine: Jaco.ii.d. mortua: f ¶ Ex his em̄: q̄ſi dico bene q̄ tales deuites. Ex his enim ſunt/ antichriſtiani. q.d. Nūc antichriſti multi ſunt.i. Joh.ii.c. g ¶ Qui penetrant domos viduarū: ad litterā.i. ſubintrāt et diſcurrūt ꝑ domos ad decipiendū: q2 hereſis latebras querit. Et dicit Penetrant: quaſi de aula in camerā vt ſecretius loquant: ⁊ omnia ſecreta tua ſciant. Ecci.xiii.b. Ex multa loquela tēptabit te: ⁊ ſubridēs interrogabit te de abſcōditis tuis imitis animus illi⁹ ⁊c. Ecci.xxi.d. Pes fatui facil' in domū ꝓximi ſui. Et nota q̄ in h notāt tria: Inuerecūdia diſcurrēdi ꝑ domos: aſtutia occulte ⁊ latenter ſeducēdi. Itē curioſitas ſecreta aliorū ingrendi. Hoc modo nō docuit chriſt⁹.ſ. in occulto. Joh xviii.d. Ego palā ſemꝑ locut⁹ ſum mundo. h ¶ Et captiuas ducūt.i. ſubdolis verbis ⁊ verſutiis ledunt: i ¶ Mulierculas/ pus ⁊ per eas viros earū. Chryſ. Vides eos frequentare actus diaboli/ qui adā per feminā cepit. Mulierculas. Nō dicit mulieres/ ſed mulierculas: vt non tm̄ ſexū ſed etiā etatē iuuentutis deſignet. Ad litterā em̄ tales ducunt captiuas. Vñ ſicut dicit Hiero. Vix inuenies aliquē hereticum caſtum. Ecci.xxviii.c. Lingua tertia mulieres viratas eiecit/ de domib⁹.ſ. ſuis: ⁊ ꝑuauit illas.ſ. laborib⁹ ſuis. Vel ſm Glo. Captiuas ducit mulierculas.i. viros ſeductibiles q̄ſi mulieres ſeducūt. Tales ſunt hodie ſacerdotes ⁊ clerici q̄ habent curā animarū. Eſa.xxvii.d. Venientes ⁊ docētes eā. Eſa.iii.a. Effeminati dominabuntur eis. k ¶ Oneratas peccatis. Glo. ⁊ iō digne erāt ſeduci. Chryſ. Hoc vehemēter ꝓprie dixit: multitudo em̄ peccatoꝝ cauſa eſt ſeductionis. Ps.37 Ps. Sicut onus graue grauate ſunt ſuper me. Et poſt ſeqt.

De cōſe.diſ.4. c. quānis. De here.c. excōicamus

Al. ⁊ veritatem

B

a vōluptatū amatores magl' q̄
b dei: Hăbētes quidē ſpeciem
c pietatis: ⁊ virtutem autē eius
d abnēgantes. Et hōs deuita.
e f g Ex his ēnim ſunt qui pēne-
h trant domos ⁊ căptiuas du-
i k cūt mŭliercŭlas onĕratas pec
l m catis q̄ dūcunt văriis deſide
n o riis: ſemꝑ diſcētes ⁊ nūq̄ ăd
ſcientiam veritatis ꝑuenien-
p q tes. Quēadmodū aūt iām-
r nes ⁊ mābreſ rēſiſterūt moyſi

Putruerūt ⁊ corrupte ſunt cicatrices mee a facie inſipientie mee. Inſipientia em̄ ſiue ſeductio ſequit peccatū: peccatum em̄ obſcurat.ii. Theſſal.ii.c. Eo q̄ charitatē veritatis nō receperunt vt ſalui fierent: ſed ſupple cupiditatem vanitatis: ideo mittet illis deus oꝑationē erroris vt credant mēdacio. Unde ſubdit. l ¶ Que ducunt variis deſideriis. Ecci.ix.a. Ne reſpicias mulierem multiuolam/ ne forte icidas in laqueos illius. Dicit autē multiuola quia multos vel multa vult: Et h eſt qd̄ dic: m ¶ Variis deſideriis. Chryſ. Glorie.ſ. laſciue/ honoris fortaſſis ⁊ turpes enigmatice inſinuauit concupiſcentias. Seducit autē hō dum ducit per deſiderium: ſicut oculus ſequit affectū frequenter: qd̄ em̄ placet affectui hoc bonū eſſe iudicat: ⁊ ita ſeducit hō ꝑ deſideriū. Contra qd̄ dicit Job.xxxi.a. Si ſecutus ē oculus cor meū. Ex quib⁹ deſideriis ſunt/ n ¶ Semper diſcentes.i. ſemꝑ curioſe inquirētes ⁊ curioſa diſcētes. o ¶ Et nūq̄ ad ſcientiā veritatis peruenientes. Diſcunt vanitatē ⁊ nunq̄ ſciunt veritatē. Glo. Quaſi ſemꝑ ambulāt ⁊ nunq̄ ad viā ꝑueniūt: ⁊ h eſt: q2 ꝑ amfract⁹ viarū exorbitāt. Heb.v.d. Etem̄ cū deberetis magiſtri eſſe ꝓpter tēpus: rurſum indigetis vt vos doceamini q̄ ſint elemēta exordii ſermonū dei. Et nota plures cauſas q̄re qui ſemꝑ diſcūt nunq̄ vere ſciunt veritatē. Prima eſt: quia qui nimis comedit nō digerit ⁊ ita nocet ei: ita qui multa audit ⁊ nihil retinet nihil ſcit. Multi em̄ vna die volunt oīa capere: ⁊ ideo nihil habēt. Prouer.xiii.b. Subſtantia feſtinata minuet: que autē paulatim colligit manu multiplicabit. Itē Prouerb.xix.a. Qui feſtin⁹ eſt pedib⁹ offendit. Itē Prouerb.xxv.c. Mel inueniſti: comede qd̄ ſufficit tibi. Et in eodē.d. Sicut qui multū mel comedit ⁊c. Vel comedens ⁊ nō digerens eſt multa ſciens ⁊ nō faciens: et tali nocet ſcientia. Bern. Sicut multū comedenti ⁊ nō digerenti noxiū eſt hoi: ita multa ſcienti ⁊ nō facienti peccatū eſt illi. Secūda cauſa eſt q2 ordinē in diſcēdo nō ſeruāt: vt ꝑmo minora: poſtea maiora.i. Cor.iii.a. Tāq̄ paruul' in chriſto lac vob potū dedi. Tertia cauſa ē: q2 nō curāt nec amāt: ſed volūt ſcientes videri. Tales ſcientiā veritatis nō ſequunt: q2 non habent initiū huius. Sap.vi.c. Initiū illius eſt veriſſima diſcipline cōcupiſcentia. Job.xxxiii.b. Nunq̄d qui nō amat iudicium ſanari pōt? Quarta cauſa: quia ingenio ſuo ⁊ ſtudio cōfidunt nō in deo qui dator eſt ſapientie. Jaco.i.a. Siquis indiget ſapiētia poſtulet a deo: qui dat omnib⁹ ⁊c. Quinta cauſa eſt: quia pigri ſunt: nec volūt laborare ad ſapientiam conſequēdā. Ecci.vi.b. Quaſi is qui arat ⁊ qui ſeminat accede ad eā. Sexta cauſa eſt: q2 qd̄ audiūt/ ſollicite nō repetunt: Animal aūt qd̄ nō ruminat imundū ē: Leuit.xi.a. Septima cauſa eſt: quia ſollicitudo mundi ſuffocat ſemen verbi dei. Luc. viii.a. Spine ſimul exorte ſuffocauerūt illud. Octaua cauſa ē imundicia vite que ſapientiā excludit. Sap.i.a. In maliuolā animā non intrabit ſapientia ⁊c. Matth.v.a. Beati mundo corde ⁊c. p ¶ Quēadmodū autē. Scdm Chryſ. ſic ꝓtinuat.q.d. ne turbemur/ ſi ſunt viri ꝑnicioſi ⁊c. fuerūt em̄ in tpe moyſi/ ⁊ ante caim/ abel/ ⁊ abraā: ⁊ pharao/ iacob/ ⁊ eſau/ moyſes ⁊ magi ꝓphete ⁊ pſeudo ꝓphete: apoſtoli ⁊ pſeudo: chriſt⁹ ⁊ antichriſtus: q ¶ Jamnes et mambres: duo fratres magi: de quib⁹ Exo.vii.⁊.viii. ſed noīa nō ſūt ibi: ſꝫ in apocryphis inuenit ea ap̄lus: vt dicit Glo. vel ꝑ ſpm̄ſanctū: vt addit Chryſ. r ¶ Reſiſterunt moyſi: vſq̄ ad tertiū ſignū: qd̄ fuit.ſ. ſignū ⁊ plaga: nā alr̄s fuit quartū. Tria em̄ fecerūt magi: verterunt virgas in colubros/ aquas in ſanguinē/ ⁊ ranas de aq̄ eduxerunt ⁊ de terra/ ⁊ nō potuerūt ciniphes educere. Et in his oſtendit q̄ tribus modis reſiſtitur veritati. Primo per aſtutiā venenoſam: que ſignificat per colubros. Secūdo quādo ſic non poſſunt reſiſtere veritati/ adducunt ranas.ſ. garrulationem. Tertio

Ex. 7. a. 16. q. 4. c. nec mirum

ſ latione. Tertio

lationem. Tertio qñ ſic vincere non poſſunt/ per ferocitatem vincere volunt: que ſignificat in ſanguine: ſicut faciunt heretici vbi poteſtatē habēt: ⁊ ſic faciet antichriſtus: Et hoc eſt qd dicit. a ¶Ita et hi reſiſtunt veritati. Job. xxiiij. b. Ipſi rebelles fuerūt lumini. Itē Job. vj. d. Quare detraxiſtis ſermonib⁹ veritatis. Et xxj. d. Reſponſio veſtra repugnare oſtenſa ſit veritati. b ¶Homines corrupti mēte: q̄tū ad affectū ꝑpetrandi. c ¶Et reprobi circa fidē. per errorē quantum ad intellectū. j. Timo. j. d. Habēs fidē ⁊ bonā conſciētiā: quā quidā repellētes circa fidē naufragarūt. Glo. aliter. b ¶Corrupti mēte. Glo. Corrupte rōnis: ⁊ hoc fac quādo diſputat vtrū ratio peccet. c ¶Et reprobi/ operibus: ſemꝑ reſiſtentes. d ¶Circa fidem: ⁊ nunq̄ in fide. Hiere. ij. d. Filij mēpheos et taphnes cōſtuprauerūt te vſq̄ ad verticē. Ibi Greg⁹. Vſq̄ ad verticē cōſtuprare eſt poſt mala in ipſa fidei ſubtilitate corrūpi. Et nota ꝙ multi nō ſunt reprobi in lingua: ſed reprobi ſūt in vita: ꝓbant em̄ dn̄m per verba: ſed reprobant ꝑ opa. Sūt ergo reprobi actiue. i. reprobātes/ ⁊ ideo reprobati a deo erūt in iudicio. Matth. vij. d. Neſcio vos. et. xxv. a. Neſcient em̄ reſpondere ſummo epō: qui tunc examinabit eos: non in queſtionib⁹ lingue: ſed in operib⁹ miſcdie. Et qui nō bene reſpōdet/ reprobabit ab ordinib⁹: qñ faciet filios ſuos patri ſuo regnū ⁊ ſacerdotes: Apoc. v. c. Eſa. lxj. b. Vos autem ſacerdotes dn̄i vocabimini: miniſtri dei nr̄i dicet vobis. Ps. Iocundus homo qui miſeret ⁊ cōmodat/ diſponet ⁊c. q. d. ipſe cogitat quō reſpōdebit ad ordines. j. Cor. ix. d. Caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruitutē redigo/ ne cū alijs p̄dicauerim ipſe reprobus inueniar. i. reprobatus in vita qd probo in lingua. e ¶Sed vltra. i. nō diu poſt hoc: ipſi/ f ¶Non ꝓficient: ſeducendo alios: quia cito deficiēt a ſeductione: quia ſeparabūtur a catholicis. Cōtra Supra. ij. c. Multū ꝓficiunt ad impietatē. Et infra. d. Mali hoīes ⁊ ſeductores ꝓficiēt in peius. Solutio. Hoc nō ē ſimpliciter ꝓficere/ ſed deficere. Chryſ. autē ſoluit ſic: Illic dicit ꝙ in errore ſiſtent: hic vero ꝙ non decipient ſicut prius cū vitari ceperint a fidelibus. Exo. ix. b. Non poterant malefici ſtare coram moyſe ꝓpter vlcera que in eis erant. Sap. xviij. c. De omnib⁹ nō credentes ꝓpter beneficia: tunc cū primū fuit exterminiū p̄mogenitoꝝ ſpoponderunt populū dei ſe eſſe. g ¶Inſipientia em̄ eoꝝ ⁊c. i. conuincet de errore/ ſicut moyſes magos cōuicit eſſe fallaces ⁊ impotentes in defectu tertij ſigni: et hoc maxime factū eſt ꝑ iohannē apl̄m in aſia. Hiere. xvij. b. Clamauit perdix congregauit que nō peperit: diuitias fecit non in iudicio: in medio dierū eius dereliquit eū: ⁊ in nouiſſimis dieb⁹ ſuis erit inſipiēs. i. apparebit inſipiēs. e ¶Sꝫ vltra. i. poſt hāc vitā. f ¶Non ꝓficient/ ſed omnib⁹ modis deficient. Ps. Vidi impium ſuperexaltatū ⁊c. g ¶Inſipiētia em̄ eorum manifeſta erit ⁊c. Matth. x. c. Nihil opertum qd non reueletur. Tūc manifeſtabunt abſcondita cordiū. h ¶Tu autē: quaſi illi cōtradicūt veritati: Tu autē ⁊c. Vel ſic: Ita vt dictum eſt inſtabūt periculoſa tpa: Autē: p ſed. i ¶Tu aſſecutus es: Non tn̄ ſecutus: contra eos qui ſemꝑ ſequunt: et nunq̄ aſſequunt. s. eodē. b. Semꝑ diſcētes: ⁊ nunq̄ ad ſciētiā veritatis ꝑuenientes. Sapiētia em̄ fugit ab eis. Sap. j. a. In maliuolā animā ⁊c. j. Timoth. iiij. b. Enutrit⁹ verbis fidei et bone doctrine quam aſſecutus es. k ¶Meā doctrinā. nō errorē. ij. Pet. ij. d. Secuti viā balaā ex boſor: qui mercedem iniq̄tatis amauit. Meam: cum pondere ⁊ diſcretione. Supra. ij. a. Que audiſti a me hec cōmēda fidelib⁹. Chryſ. Doctrinā: hoc dicit de ſermone. Inſtitutionē vel ductionem: hoc de vita. Phil. iiij. c. Scio humiliari: ſcio et abundare: vbiq̄ ⁊ in omnib⁹ inſtitutus ſum. l ¶Propoſi/tum/ meū: quia tendis quo ego ꝑ intētionē rectā. m ¶Fidē. Glo. inuiſibilium. Chryſ. Nō in ſermonib⁹ ait ſolis philoſophabar/ ſꝫ fide. n ¶Lōganimitatē/ i. expectatiōe ꝓmiſſoꝝ. o ¶Dilectionē/ dei ⁊ ꝓximi. p ¶Patiētiā/ i. aduerſis. Prouer. xix. b. Doctrīa viri ꝑ patiētiā agſcit. q ¶Perſecutiōes. Glo. de loco ad locū Mat. x. c. Si vos perſecuti fuerint in vna ciuitate fugite i aliā. ij. Cor. xj. g. Per feneſtram in ſporta dimiſſus ſum ꝑ murū: ⁊ ſic effugi man⁹ ei⁹. r ¶Paſſiones. Glo. tormentoꝝ. ij. Cor. xj. e. In laborib⁹ plurimis/ in carcerib⁹ abundantius: in plagis ſupra modū in mortib⁹ frequēter. s ¶Qualia: tormenta. t ¶Liſtris. q. d. talia ſuſtinuiſti exēplo meo: et ideo debes perſeuerare i hoc ad imitationē mei. De hoc habet Act. xiiij. a. Factū eſt i iconio vt ſimul itrarēt ſynagogā ⁊c. cū factus eſſet impet⁹ gentiliū ⁊ iudeoꝝ cū principib⁹ ſuis/ vt cōtumelijs afficerēt ⁊ lapidarēt eos cōfugerūt ad ciuitates licaonie liſtram ⁊ derben ⁊c. Chryſ. Antiochiam q̄ piſidie dicitur vn̄ fuit timothe⁹. Chryſ. Cur hec ſola dixit ex multis: Quia erāt ipſi nota: vel q2 recētia: ⁊ nō memorat ſm ſpem: nō em̄ q̄rit oſtentationē. v ¶Quales perſecutōes ſuſtinui. tales ſupple aſſecut⁹ es. x ¶Et ex oīb⁹ eripuit me dn̄s: ne caderē in eis. Vel eripuit iā ſpe: tandē eripiet in re. Roma. viij. e. Spe ſalui facti ſum⁹. Sic ergo ⁊ te eruet. Ps. Cū ipo ſum in tribulatōe eripiā eū ⁊ glorificabo eū. Itē Ps. Multe tribulatōes iuſtoꝝ: ⁊ de his oīb⁹ liberabit eos dn̄s. ij. Cor. ij. d. Deo autē gratias qui ſemꝑ triumphat nos in chriſto ieſu. y ¶Et omnes: quaſi ita paſſus ſum: et ſimiliter/ omnes qui pie volunt viuere. i. religioſe ⁊ iuſte/ curſum hui⁹ vite ꝑagere. z ¶In chriſto ieſu: ad ſimilitudinē chriſti qui venit pati: a ¶Perſecutionē patient. Chryſ. Perſecutiōes hic dicit dolores ⁊ tribulatōes: Etem̄ nō eſt poſſibile viā virtutis vianti ſine tribulatione eē ⁊ tēptatiōib⁹ ⁊ triſticia. Joh. xvj. g. In me pacē: in mūdo autē p̄ſſurā habebitis. Vel ſic: Omnes qui pie volunt viuere in chriſto ieſu: in futuro nō dicit qui viuūt: ſed qui viuere volunt: nec ſimpliciter volūt: ſꝫ pie volūt: multi em̄ volūt vitā futurā/ ſꝫ nō pie. Prouerb. xiij. a. Vult ⁊ non vult piger. Bern̄. O ꝙ pauci bone ieſu poſt te ire volūt: cū tn̄ ad te ꝑuenire nemo ē q̄ nolit/ ſciētes delectatiōes i dextera tua vſq̄ i finē: Qui aūt pie volūt viuere cū chriſto i futuro: pie volūt pati cū chriſto i h̄ ſeculo: Et h̄ ē: b ¶Perſecutiōeꝫ patient. Perſecutio em̄ ad patriā duc. Vn̄ Act. xiiij. d. Per mltas tribulatiōes oportet nos itrare i regnū celoꝝ. Patiunt aūt ſcti a mūdo/ a ſe/ a deo/ a diabolo: qd notat Eſa. xxxvij. a. Dies tribulatiōis ē ⁊ āguſtie ⁊ correctōis ⁊ blaſphemie. Dies tribulatiōis q̄tū ad ea q̄ patimur a mūdo. i. ab hoīb⁹ tyrānis/ hereticis ⁊ falſis fratrib⁹. Joh. xv. c. Nō ē ſeru⁹ maior dn̄o ſuo: ſi me perſecuti ſūt ⁊ vos perſeq̄nt. Ibidē. c. Si de mūdo eſſetis ⁊c. Gen̄. xxv. c. Maior ſeruiet minori: Maior poteſtate: ⁊ ita tyrān⁹ ſeruiet iuſto ꝓbando eū ⁊ tribulādo. Ps. Dū ſuperbit impius contra iuſtū. ſ. incendit pauper ad amorem celeſtiū. Greg⁹. Ignis flatu p̄mitur vt creſcat. Itē dies anguſtie quando tribulationes ⁊ impugnationes oriuntur ex carne: ſpinas em̄ ⁊ tribulos germinat terra maledictionis noſtre. Gen̄. iij. c. Gala. v. c. Caro autē cōcupiſcit aduerſus ſpiritum: ſpūs aduerſus carnē. Jaco. iiij. a. Unde bella ⁊ lites in vobis: nōne ex cōcupiſcentijs veſtris que militant in mēbris veſtris: Itē dies correctiōis ſūt qñ dn̄s flagellat filiū quē recipit. Tobie. xij. c. Quia acceptus deo eras: neceſſe erat vt tēptatio ꝓbaret te. Eccl. xxvij. a. Vaſa figuli probat fornax. Sap. iij. b. Tanq̄ aurū in fornace ꝓbauit electos dominus. Dies autē blaſphemie ſunt: quando inimicus temptat ad ſeducendum: cuius ſuggeſtio dicitur blaſphemia: quia hoc facit in odium et contumeliam dei: quia vt minuat multitudi/

Ita ⁊ hi reſiſtūt veritati: hōmines corrupti mente: rēprobi circā fidem: ſēd vltra nō ꝓficient. Inſipiēntia em̄ eorū maniſeſta erit oībus: ſicut et illorum fuit: Tu āutem āſſecut⁹ es mēā doctrinā/ inſtitutionē/ ꝓpōſitū/ fidē/ lōnganimitatē/ dilectiōnē/ pātientiā/ perſecutiones/ pāſſiones/ quālia mihi facta ſunt: antiochie/ iconij/ liſtris/ quāles perſecutiones ſuſtinui: ēt ex omnibus eripuit me dominus. Et ōmnes qui pie volunt viuere in chriſtō ieſu pērſecutionē pātientur.

Ps. 111.

Ps. 36.

j. Co. 4. a.

7. q. 1. c. Suggeſtum

Ps. 90.

Ps. 33.

Ps. 9.

nē populi: Et ſicut

nem populi: Et ſicut dicitur Prouerb. xiiij. d. In multitudi/ne populi regis dignitas: ⁊ i paucitate plebis ignominia prin/cipis. Juſto autem iudicio dei fuit vt fideles in numero cre/ſcant: ⁊ merito augeantur: de tribulationibꝰ ⁊ tēptationibus atterūt̃: numero eñ creſcunt. Unde Exo. j. b. Quāto aūt ma/gis opprimebāt: tāto magis multiplica/bant̃ numero. ſ. ⁊ creſcebāt merito. Sʒ h̄
B iudiciū dei eſt occultū ⁊c̃. Nota vtilita/
Nota vtilitates tribulationis tes temptationis ⁊ tribulatiōis. Primo
cōuertit apud deū. Eſa. xxvj. c. Dñe in
† Ps. 82. anguſtia requiſierūt te. Ps. Imple faci/es eorū ignominia ⁊c̃. Secundo exaltat. Geñ. vij. c. Factū eſt diluuiū quadragi/ta diebꝰ et multiplicate ſunt aque ⁊ leua/uerunt arcam ⁊c̃. Tertio accelerantur ire
† Ps. 17. 2. Pet. 1. d. ad deū. Ps. Multiplicate ſunt infirmi/tates ⁊c̃. Quarto a mūdo exire cōpellūt. Exo. xij. e. Urgebāt egyptij populū exi/re de terra velociter. Cū tot mala mūdꝰ ingeminet: quid aliud niſi qd̕ fugiat̃ cla/mat? Quīto fecundat. Joh. xv. a. Om/nē palmitē in me nō ferentē fructū tollet eū: et oēm qui fert fructum purgabit eū vt fructum plus afferat. Exo. j. b. Quan/to opprimebant ⁊c̃. Sexto letificat ſpiritum. Dañ. iij. e. Fe/cit mediū fornacis tanq̃ ventū roris flantē. Septimo humi/liat. Job. vj. a. Sagitte dñi in me ſūt: quaꝝ indignatio ebibit
Ps. 16. ſpm̃ meū. Octauo examinat. Ps. Probaſti cor meū ⁊ viſi/taſti nocte: igne me examinaſti ⁊c̃. Nono purgat. Eſa. iiij. b. Si abluerit dñs ſordes ⁊c̃. Qd̕ flagellum grano: qd̕ lima fer/ro: qd̕ fornax auro: hoc tribulatio iuſto. In libro ꝓſperi: Iu/ſto iudicio dei dat̃ plerūq̃ peccatoribus poteſtas qua ſanctos prius ꝑſequunt̃: vt qui ſpiritu dei agunt̃ fiant ꝑ laborum exer/citia puriores. Decimo defendit. Exod. xiiij. e. Erat autem aqua filijs iſrl̕ quaſi murus ad dexterā eorū et ad leuā. Ps.
Ps. 59. Da nobis auxilium de tribulatione. Undecimo hoſtes im/pugnat. Sap. xij. d. Cū das nobis diſciplinā inimicos nr̃os multiplicit̃ flagellas. Duodecimo animam decorat ⁊ lauat.
a Mali aūt hoies: iuſtis patientibꝰ: mali/in ſc: b Et ſeductores/aliorum/ ꝓficiūt/ ⁊ florebunt in tꝑalibus. c In peius. i. in ſuū detrimentū. Hiere. xlviij. b. Date florē moab: q2 florens egrediet̃. Job. xxiiij. d. Eleuati ſunt ad mo/dicū ⁊ non ſubſiſtunt ⁊ humiliabunt̃ ſicut omnia ⁊ auferent̃. Chryſ. Nō turberis ſi modo mali florent: tu triſtaris. Ps.
Ps. 36. Ne celaueris facientes ꝑnicioſa: quoniā tanq̃ fenū velociter areſcent: Nullꝰ certantiū querit remiſſionē. i. ociū: nō eñ pu/gilans in laſciuia eſt: nullus exutus ⁊ vnctus remiſſionē que/rit: pugna eſt p̄ſens vita: agon/ꝯflictꝰ/ꝑlium/coartatio: Uel Proficiūt in peius. i. ſemꝑ i deteriora peccata ruere ⁊ ali/os ſecum trahere feſtinant. Prouerb. j. b. Pedes eorum ad malū currūt/q̄ſtum ad ſe: ⁊ feſtināt vt effūdāt ſanguinē. i. ali/os in pctm̃ ſecū trahāt. Uñ ſubdit: d Errātes/a bono et vero. Sʒ q2 error nunq̃ ſtat: ſed ſerpit vt dicit Chryſ. Et. ſ. ij. c. Sermo coꝝ vt cancer ſerpit: ideo ſubdit. e Et in errorem mittentes/alios. ſ. Jude. d. Errore balaā mercede ef/fuſi ſunt. i. peccant ꝓ lucro. Et ſignanter dicit: Effuſi ſūt mer/cede: q2 auarꝰ intima ſua ꝓijcit. Eccl. x. b. Proiecit itima ſua. Eſa. xix. c. Errare fecerūt egyptū in omni ope ſuo: ſicut errat ebrius ⁊ vomens. f Tu vero: quaſi illi errāti: Tu vero ꝑmane: firmus in his q̄ didiciſti: nō inueniſti/ſed didiciſti a deo vel a me. ij. Petri. j. c. Nō indoctas fabulas ſecuti notā fecimꝰ vobis dñi nr̃i ieſu virtutē ⁊ p̄ſcientiā. In hoc ꝑmanen/dū eſt. Eccl. xj. c. Sta in teſtamento tuo: ⁊ in illo colloquere. Duo dicit: ſtare ⁊ colloqui: ſtare in ſe debet ⁊ colloq̄ alijs. Et hec duo notant̃ hic. g Que didiciſti/vt tu ſcires tibi: h Et credita ſunt tibi. i. cōmiſſa ad diſpendēdū alijs. Eccs. x. a. Si ſpūs ptātē habētis aſcēderit ſuꝑ te: locū tuū ne dimi/ſeris. Uel aliter. Et credita. i. q̄ credidiſti/ tibi/ vel a te: vel apud te vel ad vtilitatē tuā. Permane dico i his: i Sciēs. i. memorit̃ retinens: k A quo. i. a q̄ꝫ vero doctore. ſ. a me.

a Mali aūt homines ⁊ ſedu/
b c d ctores ꝓficiunt in peius: er/
f rātes ⁊ in errorē mittētes. Tu
g h vero ꝑmane in his q̄ didiciſti
i k ⁊ credita ſūt tibi: ſciēs a quo
l m didiceris. Et q2 ab infantia ſa
n cras litteras noſti q̄ te poſſūt
inſtruere ad ſalutem ꝑ fidem
o que eſt i chriſto ieſu. Omnis
p q eñ ſcriptura diuinitus iſpira
r s ta vtilis eſt ad docendum: ad
t v arguendum: ad corripiendū
x ad erudiendum in iuſticia:

l Didiceris. Nō eñ omni credēdū eſt. j. Joh. iiij. a. No/lite omi ſpiritui credere: ſed ꝓbate ſpūs ſi ex deo ſint. ij. Joh. c. Si quis venit ad vos ⁊ hanc doctrinā non affert/ nolite eū recipe in domo. Et ideo etiā ꝑmane: m Quia ab infan/tia ſacras litteras noſti. Et ideo firmior debes eſſe in ꝑ/manendo in his. Chryſ. Sicut radix la/tens in ꝓfundo multo tempore nutrita non poteſt conuelli/de facili. ſ. quia quod noua teſta capit iueterata ſapit. Prouer. xxij. a. Adoleſcēs iuxta viam ſuā etiā cū ſenuerit nō recedet ab ea. Ideo mane col/ligendū eſt manna: Exo. xvj. c. Threñ. iij. c. Bonū eſt viro cū portauerit iugū dñi ſui ab adoleſcētia ſua. Tob. j. b. Quē ab infantia timere deū docuit ⁊ abſtinere ab omni peccato. Econtra mali qui mala diſcunt in iuuentute/in eiuſdē frequenter ſeneſcūt. Job. xx. b. Oſſa eiꝰ implebunt̃ vitijs adoleſcētie eiꝰ/⁊ cū eo dormiēt i pul/uere. Ab īfantia/dic̃ cōtra ſenes q̄ vſq̄ ad ſenectutem differūt venire ad theolo/giā. Eſa. lxv. d. Non erit ibi amplius in/fans dierū: et ſenex qui non impleat dies ſuos: qm̃ puer centum annorū morietur: et peccator centū annorū erit maledictus. Sacras lr̃as/nō dicit poetas vel ph̃os/vel qd̕ peius eſt leges. Prouer. xix. a. Ubi nō ē ſciētia aie nō ē bonū: n Que/lr̃e. ſ. ſacre leg. ⁊ ꝓpharū/te poſſūt inſtruere ad ſalutē: obtinēdā ꝑ fidē/quā docet ſcriptura: Fides optinet ſalutē glie ⁊ grē. Roma. j. b. Iuſtꝰ ex fide viuit. Act. xv. c. Fide purificās corda eoꝝ. Uel Jn/ſtruere ꝑ fidē: q2 fides eſt clauis ꝑ quā reſerat̃ ſacra ſcrīptura q̄ docet viā ad ſalutē. Eſa. vij. b. Niſi credideritis nō intelli/getis. Et dicit ſignāter: Inſtruere ad ſalutē: nō ad cōuicti/onē: ſicut illi q̄ volūt inſtrui vt ſciāt: alij vt ſciant̃. Joh. vj. g. Uerba q̄ locutꝰ ſū vobis ſpūs ⁊ vita ſūt: Que fides ē. o In chriſto ieſu. i. de chriſto: vel q̄ data ē ab ipſo: vel q̄ cōſeruat̃ in ipſo: vel q̄ ſalus eſt i chriſto ieſu. Act. iiij. b. Nō eſt in aliq̄ alio ſalꝰ. p Ois eñ. q. d. ꝑmane i his q̄ didiciſti: ⁊ q̄ cōmiſ/ſa ſūt tibi ad ſalutē noſcere ſacras lr̃as: vt dictū eſt: ſʒ etiā vtile eſt alijs: ⁊ h̄ eſt: Ois eñ ſcriptura. i. ſacra ſcrīptura q̄ ē d oi/bus neceſſarijs ad ſalutē: ⁊ q̄ ē ois. i. ꝑfecta: ⁊ io ꝑuilegiat ſi/bi nomē ſcripture ꝑ antonomaſiā. q Diuinitꝰ inſpirata . i. ꝑ ſpm̃ ſctm̃: Ecce cā efficiēs. r Utilꝭ ē. Ecce finalis: q2 ſcrip/tura mō doctrinalit̃ mō increpatorie ꝓcedit. In h̄ etiā notat̃ naturalꝭ cā: q2 de his ē q̄ ſpectāt ad docēdū ⁊ arguēdū ⁊c̃. Et dicit quattuor. s Ad docēdū/neſciētes. ſ. q̄ ſunt in tene/bris ignorātie. Ps. Lucerna pedibꝰ meis verbū tuū. Pro/uerb. vj. c. Mādatū lucerna ē: ⁊ lex lux. t Ad arguendū: negligētes. Piger eñ debet ſtimulari ſicut aſinꝰ. Eccs. vlt. d. Uerba ſapiētiū. i. ſtimuli ad corripiendū. i. increpādū duri/ter: in malo ꝑſiſtētes ⁊ veritati rebelles. Hiere. xxiij. f. Nōne verba mea q̄ſi ignis ⁊ quaſi malleus cōterēs petras. v Ad erudiēdū in iuſticia. i. in via iuſticie ꝑnitētes ⁊ diſcere vo/lentes. Uel ad iuſticiā: ꝑnitētes eñ debēt doceri quō iuſticiā faciāt de inimicis dei. i. d pctis ſuis: vt nō plꝰ vel minꝰ faciāt: Sic ḡ vtilꝭ ē ad docēdū iſcios: ad arguēdū pigros: ad corripiē/dū obſtiatos/ad erudiēdū ꝑnitētes ⁊ ꝯtritos. Hec ē q̄drature ra arce ⁊ mēſe: Exo. xxviij. Uel/Utilis ē: alie ſcie: vl̕ iutiles vel noxie ſūt niſi referāt̃ ad iſtā. Ad docēdū/i hiſtorialibꝰ li/bris q̄ ad indoctos. Ad arguēdū: i ꝓphis q̄ ad iprouidos. Ad corrigēdū: i agiogꝑhis moralibꝰ: vt liber pſalmoꝝ/⁊ ſalomōis q̄ ad pigros ⁊ icōpoſitos: Ad erudiēdū: i euāge/lio/q̄ ad filios ſbditos. Uel aliť/Ad docēdū/i ſenſu hiſtori/ali. Ad arguēdū/in ſenſualibꝰ q̄ arguit vnū ex alio: ⁊ nouū ex veteri. Ad corrigēdū: i ſenſu morali: q̄ mores corrigit ⁊ corripit. Ad erudiēdū/ i ſenſu anagogico q̄ extra ruditatē inferioꝝ ponit. Uel alr. Ad docēdū: i lectiōibꝰ: ad arguē/dū: i diſputatiōibꝰ ꝑ argumēta. Ad corrigēdū: i meditatio/nibꝰ q̄ſi coꝛ rapiēdū: q2 ibi coꝛ rapit̃. Ad erudiēdū/ i ꝑdicatiōibꝰ. x In iuſticia: Hmōi ei dʒ docere/arguere/corripe/

erudire/ hac intent/

erudire hac intẽtiõe vt iuſticiã hoĩes exequant̃: ⁊ ipſe iuſticiã q̃ſi iuſtã retributionẽ a dño cõſequat̃. a Ut ꝑfect⁹ ſit ⁊c̃. Or do litterę ꝑpoſterus eſt: ⁊ eſt ſic ordinanda: Ut homo dei inſtructus ad omne opus bonũ: in ꝑdicatione: Sit ꝑfectus: in executione.

Expoſitio. Ca. IIII

Teſtificoꝛ. Hec eſt tercia pars epiſtolę i qua certificat eũ de paſſione ſua ⁊ morte. Et primo inuitat eũ ad iuſticiã ꝑdicationis: ibi: Teſtificoꝛ ⁊c̃. predica ⁊c̃. Secũdo oſtẽdit quare debet inſtare: q2 tempus erit qñ nõ recipiet doctrina: ibi: Erit eñ tẽpus. Tertio q2 h̃ eſt officiũ: ibi: Tu vero vigila ⁊c̃. opus fac euãgeliſtę. Quarto certificat eũ de paſſione ſua. ibi: Ego eñ iam delibor. Quinto vt feſtinet venire ad eũ: ⁊ q̃d ſecum afferat: et q̃s ſecũ ſocios adducat: ibi: Feſtina. Sexto quos aduerſarios ⁊ quos adiutores habeat determinat: ibi: Alexander. Ultimo monet eũ vt q̃ſdã ſpecialit̃ ſalutet: ibi: Saluta priſcam. Dicit g̃: b Teſtificoꝛ corã deo ⁊ chriſto ieſu. i. adiuro te / deũ patrẽ teſtẽ adducẽs: ⁊ chriſtũ ieſũ filiũ ei⁹. Simile. j. Timoth. v. d. Teſtoꝛ corã deo ⁊ chriſto ieſu et electis angelis eius ⁊c̃. c Qui / chriſt⁹. ſ. iudicaturus eſt: quia omne iudiciũ dedit pater filio: Joh. v. d. Itẽ Act̃. x. f. Ipſe eſt qui cõſtitut⁹ eſt a deo iudex viuoꝝ et mortuoꝝ. d Uiuos. ſ. illos qui viui reperient̃. i. qui reſidui erunt tormentis antichriſti. e Et mortuos. ſ. qui mortui reperientur: de hoc dic̃. j. Theſſal̃. v. d. Uel / Uiuos / iuſtos: Et mortuos malos. j. Petri. iiij. b. Reddẽt rõnem ei qui paratus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Roma. xiiij. b. Mortu⁹ eſt ⁊ reſurrexit / vt et viuoꝝ et mortuoꝝ dominet̃. f Et / adiuro te / per aduẽtũ ipſius / priorem cui debes grãs agere: vel futurũ q̃ timendus eſt. ſ. ſi vis eſſe ſecurus in aduentu ei⁹. Malach. iij. a. Quis poterit cogitare diẽ aduẽtus eius / aut q̃s ſtabit ad videndũ eũ: g Et regnũ ei⁹: etſi vis eſſe particeps regni ei⁹ poſt aduẽtũ. Loquit̃ de regno: q2 i aduẽtu ſuo afferet regnũ ſanctis. Apocal̃. vlt̃. c. Ecce venio cito et merces mea mecũ: h Pꝛedica verbũ. i. filiũ dei neſciẽtibus declara. Uel verbũ euãgelij / ⁊ in ꝑdicando verſis remiſſionẽ: ſed / i Inſta oportune: q̃tũ ad bonos q̃b⁹ placet. k Importune: q̃tũ ad nolentes. Chryſ. Inſta tpanee ⁊ intpanee. ij. Corinth. xj. f. Inſtantia mea quotidiana ⁊c̃. Sed cõtra: Eccĩ. xx. c. Ex ore fatui reprobat̃ parabola: non eñ dicit eã in tp̃e ſuo. Item Eccĩ. xx. a. Homo ſapiens tacebit vſq3 ad tẽpus: laſciuus autẽ et imprudẽs nõ ſeruabit tempus. Eccĩs. iij. b. Eſt tempus tacẽdi ⁊c̃. Itẽ Leuit̃. xv. a. Uir qui patit̃ fluxu3 ſeminis ⁊c̃. Glo. Quid ẽ ſermo niſi ſemẽ / q̃ dũ ordinate mittit̃: audientis mens quaſi vterus impꝛgnat̃: ſi importune polluit mentẽ ⁊ generãdi ꝑdit virtutẽ. Heb. vj. b. Terra ſępe venientẽ ſup ſe bibẽs imbrẽ ⁊c̃. Matth. xxiiij. d. Ut det illis cibũ in tp̃e. Eccĩs. viij. a. Omni negocio tẽpus eſt ⁊ oportunitas. Prouerb. xv. c. Sermo oportun⁹ optim⁹ eſt. Prouerb. xxv. b. Mala aurea in lectis argẽteis q̃ loquit̃ verbũ in tp̃e ſuo. Sol̃. põt trahi ex Glo. Inſta oportune ẜm veritatẽ: iportune aũt ẜm maloꝝ reputationẽ. Scđm Greg̃. ſic ſoluit̃: Dic eñ: Totũ perit niſi importunitas habeat oportunitatẽ: ideo dictur̃ importune ꝑmiſit oportune. Illa eñ iportunitas mala ẽ q̃ neſcit oportunitatẽ. Scđm aũt Chryſ. Importune. i. infatigabilit̃ q̃tũ ad te. Chryſ. Quid ẽ intẽporanee: hoc eſt / ne tpanee: tp̃s habeas terminatum ſemper tibi tempus ſit. Eſa. lviij. a. Clama ne ceſſes. Eccĩs. xj. c. Mane ſemina ſemen tuum: ⁊ veſpere ne ceſſet manus tua. Eccĩ. xix. c. Corripe amicum: ſępe enim fit commiſſio: id eſt peccatũ. Unde illud: Si tibi ſit charus noli deſiſtere ceptis. Exo. xxviij. f. Sonitus audiatur quando ingredietur tabernaculum. Et nota ꝙ hęc quę dicit reſpondent

a vt perfectus ſit homo dei ad omne opus bonum inſtructus. Ca. IIII

b Teſtificoꝛ coram deo ⁊ c chriſto ieſu q̃ iudicaturus eſt d viuos ⁊ e mortuos: et ꝑ f aduentũ ipſius ⁊ g regnũ eius: h ꝑdicã verbũ: i inſtã oportune: k importune: argue / l obſecra / m icrepa n i õñi patiẽtia o et doctrina. p Erit eñ temp⁹ q cũm ſanã doctrinam r nõn ſuſtinebunt: s ſed ad ſua deſideria t coacerua bũt ſibi magiſtros v prurietes

predictis in alio caſu: Omnis ſapientia diuinitus inſpirata vtilis eſt ad docendum ⁊c̃. Dicitur enim hic / b Predica verbum: inſta ⁊c̃. id eſt inſtanter predica docens neſcientes. Hoc eſt quod ſupra dicitur: Ad erudiendum: quia tales inſtruendi ſunt et extra rudem ⁊ veterem vitam ꝓuehendi. m Increpa: aſperis verbis in malo ꝑſiſtentes ⁊ rebelles: hoc eſt q̃d ſupra dicit̃ ad corrigendum. Uel ſic ẜm eũdem ordinem quo prius: l Obſecra: h̃ ẽ ſup. Ad corripiẽdũ: q2 mãſuetudo ⁊ obſecratio multũ correctiua ẽ. Pſ. Superueniet mãſuetudo ⁊ corripiemur. m Increpa: Hoc ẽ ſup: Ad erudiẽdũ. Mult̃ eñ icrepatiõib⁹ ⁊ circũciſiõib⁹ purgat̃ ruditas antiq̃ vitę. n In oĩ patiẽtia: Hoc ẽ ſup. In iuſticia / o Et doctrina: Hoc ẽ ſup: Ad oẽ op⁹ bonũ inſtruct⁹. Uel ſic diſtigue: Hic ꝓo: Predica ꝟbũ: neſciẽtib⁹. Inſta: pigris ⁊ neſciẽtib⁹. Argue / delinquẽtes. Obſecra: corrigibiles / maxĩe ſenes. j. Timo. v. a. Senioꝛẽ ne increpaueris: ſ3 obſecra vt patrẽ. Increpa / iuuenes: maxĩe idociles ⁊ laſciuiẽtes. S3 q2 correctio ⁊ icrepatio nimis ſeuera nõ ędificat: ſ3 grauat: ideo ſubdit: In omni patiẽtia ⁊ doctrina. q. d. patienter ⁊ doctrinabiliter ſunt increpandi / non indignanter. Pſ. Corripiet me iuſtus in miſericordia et increpabit me. Chryſ. Intolerabilis eſt increpatio quę non habet cõſolationem admixtam: ⁊ recto ordine procedit. Increpationem eñ debet ꝑcedere patientia: et tunc habet effectũ doctrina. Tũc enim doctrinam recipit adiutoꝛ: cũ patienter increpatur. In hoc enim ꝙ increpat oſtendit ſe odio habere vitium hominis et culpam. In hoc ꝙ patienter ſuſtinet: oſtendit ſe diligere naturam. Pſ. Bene patientes erunt vt annuncient. Item iſta duo iungit patientiam ⁊ doctrinã: Patientia eñ mouet affectũ: ⁊ doctrina inſtruit itellectũ: patiẽtia in exẽplo: doctrina i ꝟbo ſicut debet ꝑdicatoꝛ Prouer. xix. b. Doctrina viri ꝑ patiẽtiã agnoſcit̃. Itẽ Prouer. xvj. d. Melioꝛ ẽ patiẽs viro forti. Glo. Uel ita põt diſtigui. Inſta oportune: ⁊ poſtea / importune argue ⁊c̃. Increpa. aſꝑis ꝟbis ꝑſiſtẽtes. Et h̃ / In oĩ patiã / repugnãtiũ: Et doctrina / accipiẽtiũ. i. ita patient̃ ſuſtineas repugnãtes vt doceas accipiẽtes. Et nota ꝙ huic acrioꝛi ꝑſuadet apl̃s patiã3 q̃to min⁹ patiẽti ꝑſuadet iperiũ. Titũ. ij. a. p Erit eñ: q̃ſi mõ h̃ ẽ neceſſe. ſ. vt ꝑdices: q2 / Erit eñ tp̃s ⁊c̃. ſ. iij. a. Inſtabũt tp̃a ꝑiculoſa. Act̃. xx. f. Intrabũt p⁹ diſceſſionẽ meã lupi rapaces i vos: ñ parcẽtes gregi: ⁊ ex vobiſipſis ſurgẽt viri loquẽtes ꝑuerſa. Mat. xxiiij. b. Surgẽt pſeudo chriſti ⁊ pſeudo ꝓphę. q Cũ ſanã doctrinã: de q̃. ſ. j. c. Formã habe ſanoꝝ ꝟboꝝ q̃ a me audiſti. r Nõ ſuſtinebũt: etiã audire ñ poterũt: q̃ſi on⁹ ſit eis. Eccĩ. xxj. c. Cõpedes in pedibus: ſtulto doctrina. Itẽ Eccĩ. j. c. Execratio pctõrib⁹ ſapiẽtia. Et dicit: Nõ ſuſtinebũt: ſic equ⁹ redorſat⁹ nõ ſuſtiet tãgi. Amos. v. c. Odio habuerũt corripientẽ i porta. Eccĩ. ij. a. Deprime coꝛ tuũ ⁊ ſuſtine: ⁊ inclina aurẽ: ⁊ ſuſcipe ꝟba intellect⁹ ⁊c̃. s S3 ẜm ſua deſideria coaceruabũt ſibi mg̃ros. i. multos mg̃ros q̃rẽt q̃ ꝓ deſiderijs ſuis doceãt ea ſine q̃bus deſideria ſua doceãt eos. Eſa. xxx. b. Qui dicũt videtib⁹ nolite videre / ⁊ aſpiciẽtib⁹ nolite aſpicere nob ea q̃ recta ſũt: loq̃mini nob placẽtia: videte nob errores: auferte a me viã: declinate a me ſemitã: ceſſet a facie nr̃a ſctũs iſrl̃. t Coaceruabũt. Chryſ. Cumulatio ꝯfuſionẽ ſignificat. Et nota ꝙ h̃ ẽ ꝯ ꝑmutãtes ſępe mg̃ros: q̃ aceruos faciunt doctoꝝ. Prouerb. xxviij. a. Propt̃ pctã terrę multi principes ei⁹. v Prurietes aurib⁹. i. deſideria audiẽdi: q̃ſi deſiderãtes ſꝑ noua audire. Act̃. xvij. e. Athenieſes ad nihil aliũ vacabãt niſi aut dicere aut audire aliq̃d noui. S3 econtra dr̃ Hiere. vj. d. Interrogate de ſemit̃ antiq̃s q̃ ſit via bona ⁊ ambulate i eis. Uel alit̃. Mg̃ros / dico / prurietes. i. pruritum faciẽtes: Aurib⁹

Ti. 3. d.

45. diſ. c. 1.

26. q. 5. c. nec mirum

Pſ. 89.

Pſ. 140.

Pſ. 91.

Tit. j. ſ.

a b ā urib⁹: ⁊ ā veritate quidē āu/
c d ditū auertent/ ād fabulas aūt
e f cōuertent. Tū vero vigila: in
g h ōmnib⁹ lābora: ōpus fac euā/
i k geliſte: miniſtēriū tuū implē:
l m ſōbrius eſto. Egō em̄ iam de
n libor: ⁊ tp̄s rēſolutionis mee
o p inſtat. Bōnum cērtamen cer
q taui: cūrſum conſummaui/ fi/
r s dēm ſeruaui. In rēliquo re/
t v pōſita ē mihi coronā iuſticie:

℟ faciētes. a Aurib⁹. Muſcas em̄ mltas imittūt aurib⁹ ⁊ ſic faciūt eas prurire. Chryſ. habet/ Scalpētes auditū. i. de lectantes auditores qui ha... nt ſcabiē. i. ſic delectant: ſicut ſca/ bioſus quādo ſcalpit. Scabies eſt ſcientia ſecularis: vel ꝓ/ ſperitas tpalis: vel curioſitas nouitatis. Leuit. xxj. d. Si al/ buginē habens in oculo: ſi iugē ſcabiem ⁊c. b A veritate q̄dē: ꝗ eſt eis aſpe/ ra. c Auditū auertēt. Tulli⁹. Qui veritatē ab amico audire cōtemnit: ꝑfe/ cto ſal⁹ ei⁹ deſperāda eſt. Idē: Obſequiū amicos/ veritas odium parit. Prouerb. xviij. a. Nō recipit ſtultus verba prudē/

B tie: niſi ea dixeris ꝗ verſant̄ i corde eius. Eccī. xxj. c. Audiuit luxurioſus ⁊ diſpli/ cebat ei: ⁊ ꝓiecit illud p⁹ dorſū ſuū. Eſa. lix. c. Corruit in platea veritas: et equitas nō potuit ingredi. d Ad fabulas au tē cōuertent: audiēdas. ſ. et diſcendas. Eccī. xx. c. Hō acharis quaſi fabula va/ na: ⁊ in ore indiſciplinatorū aſſidua erit: ⁊ ſimiliter ſupple in aure/ ſicut in ore. Et no/ ta ꝙ eſt fabula deriſionis. Unde Deut. xxviij. d. Eris ꝑditus in ꝓuerbiū ⁊ in fabulam oībus popu/ lis. Et. iij. Reg. ix. b. Erit iſrael in ꝓuerbiū ⁊ in fabulā omni/ bus populis. Et Tob. iij. a. dicitur ſimile. Itē eſt fabula ficti/ ce nouitatis: ſicut machomet⁹ multas fabulas finxit. Simili/ ter ⁊ iudei. j. Timoth. iiij. b. Ineptas autē ⁊ aniles fabulas deuita. ij. Petri. j. c. Nō indoctas fabulas ſecuti notā fecim⁹ vobis dn̄i noſtri virtutem ⁊ ꝑſcientiam. e Tu vero. i. ita

Eſa. 21. c. futurū eſt vt dixi: Tu vero vigila: quia ianitor es et ſpecu lator. Marci. xiij. d. Ianitori p̄cepit vt vigilet. Et ē hoc ꝯtra ſōnolētos. Prouer. vj. b. Uſqꝫ ꝗ piger dormis: qn̄ ſurges de ſomno tuo. f In oīb⁹ labora: q̄z. j. Cor. iij. b. Dei agri/ cultura eſtis: dei edificatio eſtis: ſm̄ gratiā dei ꝗ data ē mihi: vt ſapiēs architect⁹ fundamētū poſui. Dicit ergo: g Labo/ ra: contra ocioſos p̄latos. Eccī. xxxiij. d. Multā maliciā do/ cuit ocioſitas. In omnibus: hoc dicit cōtra delicatos: qui

Ʒ. 1. d. opera manualia non faciunt. Contra quos dicit. j. Theſſal. iiij. c. Operemini manib⁹ veſtris ſicut p̄cepimus vobis. h Opus fac euāgeliſte: Cōtra litigatores ꝗ nō euāgeliçāt ſꝫ litigāt: Seruū dī nō oportet litigare. Sup. eo. a. Predica verbū inſta oportune ⁊c. Sed hodie magis attēdūt litigio ꝙ̄ euangelio. Oſee. iiij. b. Quia ſcientiā repuliſti: repellam te et ego: ne ſacerdotio fungaris mihi. Nō eſt idē fungi ſacerdotio et fungi litigio. Sꝫ Eccī. xlv. c. dicit̄: Fungi ſacerdotio et ha/ bere laudē in nomine ipſius. Ro. j. b. Itaqꝫ qd̄ in me ꝓmptū eſt ⁊ vobis qui rome eſtis euāgeliçare/ nō dicit litigare. Et no ta ꝙ dicit/ Fac: nō dicit dic. Opus: nō ociū. Glo. i. qd̄ ore p̄dicas: hoc ope teſtare/ vt retorqueas os turtur̄ ad aſcellas: Leuit. j. d. Et ſicut malapunica et tintinnabula in extremis oris hiacynthine tunice: Op⁹ fac dico vt impleas miniſteriū tuū. Unde addit: i Miniſteriū tuū/ epiſcopatus ſupple: k Imple: ſciētia/ vita ⁊ doctrina. Et vt impleas/ ſobrius eſto ⁊c. Miniſteriū tuū: ſacramentū diſtribuēdo: ⁊ hoc eſt cōtra ſacerdotes qui nunqꝫ celebrāt vel raro. Imple: con tra imꝑfecte agentes. Matth. v. g. Eſtote perfecti ſicut pater veſter ꝑfectus eſt. Bern̄. Honora miniſteriū tuū: miniſteriuꝫ inquit dn̄iū ipſum itaqꝫ honora/ nō te: nō querit quis que ſua ſunt: ſed querit honorari/ nō miniſteriū: honorificabit aūt nō cultu veſtiū/ nō faſtu equorū/ nō amplis edificijs: ſed ornatis moribus/ ſtudijs ſpiritualibus operib⁹ bonis. l Sobri⁹ eſto. i. in omnibus modis ſerua per qd̄ implere poteris: quia hec virtus tēperat alias. Hoc ideo maxime dicit/ ne ſe nimis affligeret ꝓpter p̄dictū p̄ceptū. Sed de hoc querit̄: quō hec virtus. i. ſobrietas tēperet alias: q̄z hoc nō videt̄: tpare em̄ nō eſt aliud niſi modificare actū: quelibet em̄ virt⁹ modificat actū ſuum: q̄z ponit ipſum in medio: ꝗ ſobrietas nō eſt modificatio aliarū. m Ego em̄: q̄ſi vigila labora: ⁊ ſic te oportet face/ re. Ego em̄ iā delibor. i. icipio offerri dō grata hoſtia. Li bare dicim⁹: vel deguſtare: vł fūdere: vł imolare: ide cōponit̄

delibare qd̄ ponit̄ hic ꝓ imolatiōe. Paſſionē em̄ ſuā delibati onē appellat: dō em̄ imolat̄ ꝗ ꝓ iuſticia patit̄. Nota qn̄ offere bat̄ vinū: aut aliq̄d liq̄dū: erāt q̄dā vaſa i qb⁹ p̄guſtabat ſacer dos vtrū eēt dignū offerri. Silr tribulationes q̄s ſuſtinebat ap̄ls erāt q̄ſi p̄libationes ⁊ p̄guſtatiōes oblatiōis ei⁹ i ſacrifi/ cio paſſiōis ⁊ mortis. Ipa aūt paſſio ſiue mors eius dicit̄ libamen ſiue libatio: q̄z li bamē cū omni ſacrificio offert̄: ⁊ paulus cum oībus moriebat̄. ij. Corinth. xj. g. Quis infirmat̄ ⁊ ego nō infirmor. j. Co/ rinth. xv. d. Quotidie morior ꝓpter glo/ riā veſtrā fratres/ quā habeo in chriſto ie ſu dn̄o noſtro. Item q̄z ipſe fuit primitie chriſtianorū. i. de primis deo immolatis ꝑ martyriū. Roma. xj. b. Qd̄ ſi delibatio ſancta eſt ⁊ maſſa. Item libamē dicit̄ a li/ beo bes: qd̄ eſt placere. Dr̄ ꝗ paſſio pauli libatio: q̄z placuit deo. Pſ. Precioſa in Pſ. cōſpectu dn̄i mors ſanctorꝝ ei⁹. Item ſm̄ Chryſ. nō dicit ſe ſacrificiū: q̄z totū non cedit deo: ſed libamen qd̄ totum accipit deus: Nume. xxviij. n Et tēp⁹ reſo lutionis mee/ mortis/ inſtat. i. ꝓpe ē: ſicut de beato marti/ no legit̄: indicabat ſe iā reſolui. Et quaſi quereret aliquis: vn/ de hoc ſcis: reſpōdet: ecce quia dei ꝑuemēte gratia: o Bo num certamen certaui. q. d. ſecurus ſum de ꝓxima coro/ na: quia probus miles fui. j. Corith. ix. d. Sic pugno: nō qua/ ſi aerem verberans: ſed caſtigo corpus meum ⁊c. q Cur/ ſum cōſummaui: ⁊ ideo ſecurus ſum d̄ brauio. j. Corinth. ix. d. Ego igit̄ ſic curro n̄ quaſi i incertū. Et poſtea: Sic curri/ te vt cōp̄hendatis. r Fidem ſeruaui: ſicut ſerpens ca/ put ſeruat. Matth. x. b. Eſtote prudentes ſicut ſerpentes: et ſimplices ſicut colūbe. Nota ꝙ tria dicit: Certamē/ curſū/ fi/ dem. Certamen in predicando: quia hoc eſt officium militis ſpiritualis pugnare gladio verbi dei. Heb. iiij. c. Uiuus eſt ſermo dei et efficax ⁊c. Curſum in operando. Pſ. Uiam mā Pſ. datorum tuorum cucurri cum dilataſti cor meum. Fidem in credendo: fides eſt in ventre: certamen predicationis in ore: quia fide creditur ad iuſticiam: ore autem fit confeſſio ad ſalu tem: Roma. x. b. Curſus in opere: quia fides ſine opere mor/ tua eſt: Iaco. ij. d. Uel aliter. p Certamen: ꝯtra rebelles. q Curſū conſummaui: curſum. ſ. cōſummaui: ne dicatur mihi illud Luce. xiiij. f. Hic homo cepit edificare ⁊ nō potu/ it conſummare. Greg⁹. ſuper Iob. xxxj. c. Si vidi ſolem cum fulgeret: ⁊ lunā incedentem clare ⁊c. Phil. iij. c. Ego me non arbitror cōprehendiſſe. Et infra: Qui etſi aliqn̄ dixit: Bonū certamen certaui: curſum conſummaui: fidem ſeruaui: intuen/ dum ſūmopere eſt: quia ea illo tēpore intulit quo iam de cor/ pore diſceſſurum ſe eſſe cognouit. Ibi quippe p̄miſit dicens: Ego iā delibor/ ⁊ tēpus reſolutionis mee inſtat: tunc ergo ad memoriā ꝑfectionē reduxit operis: cū iā preuidit ad largitat̄ ſpatium minime ſubeſſe tempus operationis: Sicut em̄ duꝫ viuimus debemus bona noſtra a memoria expellere ne extol lant: ita appropinquante exitu plerūqꝫ ea ad memoriam iterū reuocamus: vt videlicet fiduciam p̄beant ⁊ deſperatum timo rem premant: qui etſi corinthijs bona ſua enumerando nar/ rauit/ illos confirmare ſtuduit nō ſe oſtendere. s In reli/ quo: id eſt in futuro. q. d. quia ſic certaui vt miles: ſic cucurri vt curſor regis/ deferens eius litteras: ſic fidem ſeruaui: id eſt fideliter mihi credita diſpenſaui: idcirco premium expecto in futuro. t Repoſita eſt mihi: in ſaluo loco/ vt ſcilicet nullus poſſit auferre. v Corona iuſticie. Glo. Et idem ſperare potes. Ʒ. j. c. Scio cui credidi et certus ſum: quia po/ tens eſt depoſitum meum ſeruare in illum diem. Eccī. vlt. d. Modicum laboraui: et inueni mihi multam requiem. Sed quomodo eſt illa corona iuſticie cum potius debuit dixiſſe: corona miſericordie/ vt videtur: Omnia enim opera noſtra operatus es in nobis domine: Eſa. xxvj. c. De hoc dicit: bea tus Bern̄. Ceterū ſiue ipa volūtas de qua omne meritū pē/ det ab ipſo paulo/ non eſt quo pacto eam quam ſibi repoſi/

℟ tam preſumit coronā

ſ iam pſumit/coronā vocat iuſticie anteq̄ iuſte ex debito re/
quiritur quodcunq̄ vel gratis promittitur. Denique ait: Cui
credidi et certus ſum: quia potens eſt depoſitum meum: dei
promiſſum ſuum appellat: ⁊ quia credit promiſſum quidem
repetit ex miſericordia: ſed iam ex iuſticia. Perſoluendum
eſt ergo quam paulus expectat coronam
iuſticie: ſed iuſticie dei non ſue. Iuſtum
quippe eſt vt reddat quod debet: debet
autē qḋ pollicitus eſt. Iuſticie. Chryſ.
Hic ait iuſticiā vniuerſalem amorē: non
igit̄ ait: dolere oportet: quia vado coro/
nandus a chriſti manu: ⁊ hoc eſt qḋ ſub/
dit: a Quā reddet: quia meruit/⁊ ip/
ſe pmiſit: ⁊ ideo dicit dabit. b Mihi:
qui indigeo: c Dn̄s/q potēſt: d In
illa die: notabili. Et de hoc cert⁹ ſū: q2
Ps. 7. ipſe eſt/ e Iuſtus iudex. Ps̄. Deus
iudex fortis iuſtus ⁊ patiens. Nota ꝙ ip
ſe idem qui eſt iudex iuſtus erit corona iu
ſticie fidelibus ſuis: qui ei fidem: id eſt fi/
delitatem ſeruauerūt in diſpenſando ſua:
ſicut dicit̄ Heſter. vj. c. ꝙ mardocheus
coronatus fuit et remuneratus/quia fide/
lis fuerat aſſuero. Eccl̄i. xlv. b. Corona
aurea ſup caput eius expreſſa ſigno ſan/
Ps. 10. ctitatis. Ps̄. Poſuiſti in capite eius co/
ronā de lapide pcioſo. i. de illo lapide quē
reprobauerūt edificātes. i. de chriſto: de
ipſo coronabunt̄ ſancti quando ipſe erit
omnia in omnib⁹. Eſa. xxviij. b. Erit do/
minus exercituū corona glie: ⁊ ſertū exul
tationis reſiduo populi ſui. f Non ſolū autē mihi: ſed
⁊ his qui diligūt aduentū eius. i. boni: illi diligūt ad/
uentū eius: quia ibi ſaluandi ſunt. Soph. iij. b. Expecta me i
die reſurrectiōis in futurū. Mali autē timent. i. habent quare
timere debeant: quia ibi ſunt damnādi. Oſee. ix. a. Quid facie
tis in die aduentus eius. j. Corinth. vlt. d. Siquis non amat
dn̄m ieſum chriſtū: ſit anathema/maranatha. i. dominus ve/
nit. Et nota ꝙ dicit: Sed et his. Chryſ. Si omnibus mul/
to magis timotheo. Unde non dixit tibi: ſed omnibus: et mul
to magis tibi. Qui diligunt epiphaniā. Chryſoſtom⁹.
Epiphania apparitio dicit̄: q2 deſup apparebit ⁊ deſup orietur.
Math. xxiiij. c. Sicut fulgur exit ab oriente. Item Chryſ.
Qui letat̄ in pſentia eius digna gerit gaudia dat ſua ⁊ animā
ſi oportet vt ante illā vniuerſalem apparitionē particulari po
tiat̄: de qua Joh. xiiij. c. Et pater meus diliget eum: ⁊ ad eū
veniemus ⁊ apud eū manſionē faciem⁹. g Feſtina: quaſi
quia inſtat tempus reſolutionis mee. Feſtina. Chryſ. ſtude
venire ad me cito: ⁊ etiā ideo q2 ſū ſolus: Unde. h De
mas eīn ⁊c̄. Dignū eſt eīn q̄rere cur vocat ad ſe timotheū
cui cōmiſerat eccleſiā et gentē tantam. Paulus eīn debuit ve/
nire ad eū: ſicut pmiſit. j. Timoth. iij. d. Hec ſcribo tibi: ſpe/
rās me venire ad te cito: ſi aūt tardauero ⁊c̄. Sol. Neceſſitas
erat magna. ſ. pter tria maxime: paulus eīn tūc clauſus erat a
nerone: ⁊ volebat eū videre ante finē ſuū. Itē volebat ei mul
ta deponere. Itē quaſi ſolus erat nec habebat euāgelij pdica
tores: q2 demas ⁊ alij receſſerūt. Un̄ ſeq̄t̄: Demas eīn ⁊c̄.
Et nō dicit vt te videā anteq̄ moriar: ſed q2 ſū ſol⁹: q2 illa car
nalis cauſa videret̄ amor. Et poſtea ſubdit aliā cauſam: vt. ſ.
mortuo paulo/diſcipuli deſolati habeant hāc cōſolationem.
i Dereliq̄t me: tpe aduerſitat̄. Et nota ꝙ dicit/ me: mul/
ti eīn hoiem derelinquūt qn̄ ea que hoīs ſunt comederūt: ſe
quētes pſperitatē ei⁹/nō ipm. Eccl̄i. vj. a. Eſt amicus ſm tē/
pus ſuū ⁊ nō pmanebit in tēpore tribulatiōis. k Diligēs
hoc ſeculū. i. ea q̄ ſunt in mundo: cū tn̄ poti⁹ ſint deteſtanda
q̄ amāda: q2 inutilia ſunt amantib⁹. Eccl̄s. v. b. Qui amat di/
uitias fructus non capiet ex eis. Chryſ. Amans hoc ſecu/
lum. i. vitā pſentē. Chryſ. hoc eſt amans remiſſionē quaſi in
piculū ſuū. Et infra: Huic detraxit ſoli: volēs nos firmare vt
non molles efficiamini in periculis. De iſtis habet̄. Col. iiij. d

a quā reddet mihi dominus in
b illā die iuſtus iudex. Nō ſolū
c autem mihi: ſed ⁊ his qui dili
d gunt aduentū ei⁹. Feſtinā ve
e nire ad me cito. Demas eīn
f me dereliquit diligēns hoc ſe
g culum ⁊ abijt theſſalonicam:
h creſcēs in galatiā: titus in dal
i maciā: lucas eſt mecū ſolus.
k Marcū aſſume ⁊ adduc te/
l cū: ē eīn mihi vtil' i miniſterio.
m Tichicū autē miſi epheſum.
n Penulā quā reliqui troade
o apud carpū veniens affer te/
p cū ⁊ libros: maxime aūt mē/
q branas. Alexāder erari⁹ mul/
r ta mala mihi oñdit: reddet illi
s dn̄s ſm opa ei⁹: quē ⁊ tu deui/
t ta. Ualde ei reſtitit vbis nr̄is.

Salutat vos lucas medicus chariſſimus et demas. l Et
abijt theſſalonicam: apoſtatans a me. m Creſcens
in galatiam: miſſus a me in miniſterium: ipſe eīn non apo/
ſtatauerat: abijt/ n In dalmaciam: miſſus a me. Chryſ.
Titus habuit vehemēter magnā inſulam: id eſt cretam in cu/
ra. o Lucas eſt mecū ſol⁹. Chryſo/
ſtom⁹. Lucas indiuiſe ſe habuit ad pau
lū qui et euangeliū ſcripſit et act⁹ et vni/
uerſales epiſtolas: id eſt catholicas: ama
tor laboris ⁊ diſcipline: de quo. ij. Cor.
viij. d. Cuius laus eſt in euangelio p om/
nes eccleſias. p Marcū aſſume et
adduc tecum: qui et Johannes dict⁹
eſt. Act. xiij. a. Habebāt autem ⁊ iohā/
nem in miniſterio: id eſt marcū. Et Act.
xv. g. Barnabas volebat ſecum aſſume/
re iohānem qui cognominatur marcus.
Col. iiij. b. Marcus cōſobrin⁹ barnabe
de quo accepiſtis mandata: ſi venerit ad
vos excipite illū. j. Pet. vlt. d. Salutat
vos eccl̄ia q̄ ē in babylōe collecta: ⁊ mar/
cus fili⁹ me⁹. q Eſt eīn mihi vtilis i
miniſterio/euāgelij vt dic̄ Chryſ. Et/ Col. 4. b.
enim in vinculis non negligebat euange/
lij predicationem: et ideo timotheum et
marcum vocat. r Tichicū autem
miſi epheſum. q. d. ideo tu potes ve/
nire: quia ego miſi tichicum apud ephe/
ſum: qui erit ibi pro te: quaſi vicari⁹ tu⁹:
ne grex remaneat ſine paſtore. De iſto
tichico habet̄ Col. iiij. b. Que circa me
ſunt: oīa vobis nota faciet tichic⁹ chariſſimus frater noſter.
s Penulā quā reliqui troade apud carpum ve/
niens affer tecū: Scd̄m Haimonē: penula erat veſtis cō
ſular̄ pr̄i pauli data in iſigne a romanis qn̄ ſuſcept⁹ ē i ſociū
et ciuē romanū: per quā defenderet ſe ab aduerſarijs tanq̄
ciuis romanus: Scd̄m Hieronymū autem dicitur volu/
men legis. Chryſoſtom⁹. Phelonē quē reliqui ⁊c̄. Phelo/
nem veſtimentum dicit: Quidam autem aiunt manticam in
qua libri latebant. Et poſtea dicit phelonem: id eſt veſtimen
ta querit/ vt nō indigeat ab alijs accipere. Act. xx. g. Bea/
tius eſt magis dare q̄ accipere. t Et libros. Chryſ.
Quid ei opus libris debenti ire ad deū: Solutio: tūc maxi/
me opus erat vt eos fidelib⁹ deponeret. Item alia ratio eſt
vt eſſent ei ſolatio in tribulatione: et vt alijs daret exemplū
ſtudendi. j. Machab. xij. b. Habētes ſolatio libros ſanctos
qui ſūt in manibus noſtris. Et eſt argumentum pro ſtudio:
aut enim volebat ſtudere/ non obſtante morte imminente:
vel alijs ſtudium commendare. v Maxime autem mē
branas: vt ibi ſcribam epiſtolas meas. Et nota ꝙ qui ſpi
ritumſanctum et chriſtum gloriatur in ſe loqui. ij. Corinth.
xiij. a. hic membranas pro memoria faciebat. x Alexan/
der erarius ⁊c̄. Hic oſtendit quos habebat aduerſari/
os et quos adiutores. q. d. illi me dereliquerunt/ quos dixi:
alij autem me impugnauerunt: et hoc eſt. Alexander era
rius: id eſt faber in ere ⁊ cuſtos erarij. Hic enim vel cuſtos
erat eorum que offerebant̄ in templo diane vel fabricatorū
eoꝝ q̄ fiebāt ex ere in eo: ⁊ ideo aduerſabat̄ apoſtolo qui tē/
plum illud deſtruxerat. y Oſtendit: id eſt fecit athenis.
Glo. Iſte eſt alexander quem ſupra dixit reuerſum ad apo/
ſtaſiam. j. Timoth. j. d. Ex quib⁹ eſt hymeneus et alexan/
der qui fabricauit edes diane apud athenas: et omnes ꝯtra
apoſtolum commouit. Sed contra hoc quod hic dicit Glo.
videtur Act. xix. e. ꝙ demetrius in epheſo faciebat edes ar/
genteas diane. Nota ꝙ dicit: Chryſ. hic/ Alexāder era/
rius multa ⁊c̄. Etiam inhonorati temptationes afferunt
grauiores: qui enim a magno patit̄: habet mitigationē emi/
nentiā eius qui facit q̄ a vili ⁊ abiecto maiorē habet triſticiā.
z Reddet/ non dicit reddat: quia non optat/ ſed indicat.
a Reſtitit verbis nr̄is. ᷣ. iij. b. Quēadmodum iamnes
ꝯ et mambres reſiſterūt

☞ ⁊ mābres reſiſterūt moyſi. a ¶In prima mea defenſiōe: .i. qn̄ primo cepi defendere euangeliū: ꝯ illū .ſ. alexandrū. Et ꝑ h̄ ꝙ dicit/ in prima: innuit ſe ſepe cōgreſſum ꝯtra illū. Vel Defenſione .i. tribulatione ⁊ ꝑſſura q̄ erit mihi defenſio in die iudicij. b Sed oēs me dereliquerūt. ſ. j. d. Auerſi ſunt a me oēs q̄ ſunt i aſia. Matth. xxvj. f. Tūc diſcipuli relicto eo oēs fugerunt. Zach. xiij. c. Percutite paſtorē ⁊ diſpergent oues. Chryſ. In bello q̄ periclitā/tem dimittit/ ꝓditor habet: multo magis in predicatione. c ¶Non illi imputet. Chryſ. Vide qualiter parcit ſuis. Glo. Nota q̄ nō orat pro alexādro: q̄ inuidētia fraternitatē oppugnādo peccauerat: ſʒ ꝓ his q̄ non abruperāt amorē/ ſʒ timore ſuccubuerūt. d ¶Dn̄s autē mihi aſtitit. Chryſ. Derelictum non derelīqt deus. Heb. xiij. a. Ipſe enī dixit: non te deſeram

B

a In primā mea defenſiōe ne/
b mo mihi affuit: ſed omnes me
c dereliquerūt: nō illis impute/
d tur. Dn̄s autē mihi aſtitit ⁊ cō
e fortauit me: vt ꝑ mē ꝑdicatio
f
g impleat: et audiāt oēs gentes
⁊ liberatus ſum de ore leōis.
h Liberauit me domin⁹ ab om/
i ni ope malo: ⁊ ſaluū faciet in
k regnū ſuū celeſte: cui gloria i
l ſecula ſeculoꝝ: Amen. Sa/
m luta priſcā et aquilā et oneſi
n phori domū. Eraſt⁹ remāſit
corinthi/ trophimū autē reli/
o qui infirmū3 myleti. Feſtinā
p
q ante hyemē venire. Salutāt
r
s te eubolus ⁊ pudēs ⁊ linus ⁊
t claudia et fratres oēs. Dn̄s
v
x ieſus chriſtus cū ſpiritu tuo.

Ar. pudens

neq3 derelinquā. Joſue. j. a. Sic fui cū moyſe: ita ero tecū nō dimittā neq3 derelinquā te: d ¶Aſtitit/ adiutor ad patiendū. e ¶Et cōfortauit me: ad agēdū ⁊ ꝑdicandū: f ¶Vt ꝑ me ꝑdicatio impleat .i. plene ad multos per me deriuet. Ro. xv. d. Ita vt ab hierl'm ꝑ circuitū vſq3 ad illyricū repleuerim euāgeliū: Vt ꝑdicatio ipleat: cū ꝑdicator qd̄ ꝑdicat exequat: vel qn̄ multos capit. Eſt enī ſicut rete: qd̄ qn̄ laxat cōgregat multos piſces. Luce. v. a. Duc in altū ⁊ laxate retia in capturā. Duc i altū ꝑ orōnē: ⁊ laxate retia ꝑ ꝑdicationē ſuauē ⁊ attrahentē. Matth. xiij. f. Simile eſt regnum celoꝝ ſagene miſſe in mare ⁊ ex omni genere piſciū ꝯgreganti: quā cū impleta eſt educētes ⁊c̄. g ¶Et audiant oēs gētes ⁊c̄. Chryſ. Neronē dicit leonē ꝓpter furorē ⁊ fortitudinē regni eius ⁊ intrepidabilitatē. Glo. De cui⁹ manib⁹ liberat⁹ ē qn̄ venit romā: adduct⁹ ab his q̄ ꝑerāt iudee: ob h̄ q̄ ceſarē appellauit: Act. xxv. c. Nā cū veniſſet romā duob⁹ annis māſit in libera cuſtodia. Act. vlt. g. Poſt etiā trāſiuit ad alias nationes q̄ erant in circuitu rome. Vel/ De manu leonis .i. diaboli qui eſt leo rugiēs. j. Petri. v. c. h ¶Liberauit me dn̄s ab omni ope malo/ in ꝑſenti ꝑ grām. i ¶Et ſaluū me faciet/ in futuro ꝑ gl'iam. Et eſt argumētū q̄ iā cert⁹ erat d̄ ꝑmio: ducēs me k ¶In regnū ſuū celeſte: q̄ hic deſpexi me. Joh. xij. d. Qui odit aiam ſuā in h̄ mundo in vitā eternā cuſtodit eā. l Saluta priſcā ⁊ aq̄lā. Aquila erat vir priſce: de q̄bus in Act. xviij. a. Chryſ. Cur feminā anponit viro: q̄ i fide calidior. m Et oneſiphori domū .i. familiā. Chryſ. Ipſe erat i roma: ſʒ familiā ei⁹ ſalutat: vt. ſ. j. Det miſericordiā dn̄s oneſiphori domui: Cetera patēt in Glo. n ¶Eraſt⁹ remāſit ⁊c̄. trophimū aūt. Act. xxj. f. habet de iſto trophimo. Glo. iō hos noīat: vt veniēs ꝑ eos viſitet. o ¶Infirmū. Chryſ. Quare nō curauit eū. Sic Phil. ij. d. de epaphrodito: Infirmat⁹ ē vſq3 ad mortē. Sol. nō oia valebāt ſācti apl'i facere: vt non pl⁹ ꝗ eis eſtimet q̄s ſup id qd̄ videt. Sic moyſes ſubtilis vocis erat: cur nō trāſmutabat: Itē nō potuit ingredi terrā ꝓmiſſionis. Et ita multa facit deus vt oſtdat infirmitas nr̄e nature. Act. xiiij. b. de⁹ putabat. Itē dat⁹ ē colaph⁹ .i. ſtimul⁹ carnis ij. Cor. iiij. b. Habem⁹ theſauꝝ i vaſis fictilib⁹ ⁊c̄. p ¶Myleti: Mylet⁹ ꝓpe epheſū ē: ⁊ ide nauigās i iudeā dimiſit hūc: aut poſtq3 venit romā rurſus vſq3 i hiſpaniā abijt: ſi ꝓo ⁊ illū rurſus ad has ꝑtes neſcim⁹. q ¶Feſtina añ hyemē. Glo. Propt̄ imbres ⁊ frigora cōmonet vt autūno veniret. Chryſ. Qualiter ꝓperat/ q̄liter nūq3 qd̄ triſte eſt ponit. Nō dicit añ/ q̄ ego defungar: ſʒ añ hyemē. r ¶Salutāt te eubolus. Eubol⁹ interꝑtat cohabitatio. s ¶Et pudens: verior lra ē/ Pudens: q̄ ſm̄ Remigiū interꝑtat īdu⁹ ꝯſilio: vl' indumētū ꝯſilij. Chryſ. ponit/ Pudens et linus. Chryſ. Hūc linum hiſtoria tradit ſecūdum poſt petrū epm̄ romanorū. t ¶Et claudia. Chryſ. Vide mulieres ignitas circa fidē. Sʒ cur tot exiſtētib⁹ fidelib⁹ feminis harū ſolū meminit: Quia clariores erāt: ⁊ a ſecl'arib⁹ reb⁹ magis exierant: deniq3 martyricate ſūt multe. v ¶Dn̄s ieſus. Glo. Poſt ſalutationē fratrū ipſe ſalutat q̄ſi ſubſcribēs h̄mō: Dn̄s ieſus chriſtus cum ſpiritu tuo. Hinc ſūptū eſt qd̄ r̄ndet in eccl'ia: Et cū ſpū tuo. Ruth. ij. a. Dn̄s vobiſcū. Et Joh. xx. e. Pax vob. Chryſ. Dn̄s ieſus: q̄ſi ne doleas q̄ ego diſcedo: dn̄s tecū. Et nō dixit tecū: ſʒ/ x Cū ſpū tuo: duplex auxiliū gr̄e ſpū ⁊ deo auxiliante ei. Nō ē enī dn̄s vobiſcū: niſi gr̄a exiſtēte ſpūali. Et Glo. Et caue ne admōit⁹ traſceris: ſʒ poti⁹/ y ¶Gr̄a/ ſit vobiſcū .i. maneat vr̄a dilectio. z ¶Amen .i. fiat: vel vera ſunt q̄ hacten⁹ dixi. Chryſ. Gr̄a ſit vobiſcū. In magnis domib⁹ illos famulos videm⁹ maiorē habere grām q̄ nō q̄ ſua ſunt querūt: ſed q̄ dn̄oꝝ: q̄ nō que ſua ſunt curāt: ſed q̄ dominoꝝ: qui nō q̄ ſua ſunt/ ſed que domini faciunt ⁊ nō econuerſo.

A

z Gratia vobiſcū. Amen.

¶Explicit epiſtola Pauli ad Timotheum ſecunda.

¶Incipit argumentū in epiſtolam ad Titum.

T Itū cōmonefacit ⁊ inſtruit de cōſtitutiōe ꝑſbyteri: ⁊ de ſpūali cōuerſatiōe ⁊ hereticis vitādis q̄ in ſcpturis iudaicis credūt: ſcribens ei a nicopoli.

¶Explicit argumentum.

Incipit epiſtola Pauli ad Titū. Ca. I

a
b
c
d

P Aulus ſeruus dei: apoſtol⁹ autē ieſu chriſti

¶Explicit Poſtilla dn̄i Hugonis Cardinalis ſup epiſtolā Pauli ad Timotheū ſecundā.

¶Reuerēdiſſimi in chriſto patris ⁊ dn̄i/ dn̄i Hugonis ⁊c̄. Cardinalis poſtilla ſup epiſtolā Pauli ad Titum Incipit. ¶Expoſitio. Ca. I

P Aulus ſeru⁹ ⁊c̄. Iſtū titū genuit in fide apl'us: quē creauit epm̄: imo poti⁹ archiepm̄ crete: q̄ ē inſula/ ſiue regio q̄dā. Vn̄ monet eū vt honeſtos ſacerdotes ⁊ epos ꝯſtituat. Et ē ei⁹ itētio: vt ipm̄ inſtruat quō ſe debet habere ad oēs: ad pares/ inferiores ⁊ ad illos q̄ ſūt extra eccl'iam. Nō dicit quō ad ſuperiores: q̄ ipſi ſe habēt ꝑ modū paritatis ad alios: ſm̄ qd̄ dn̄s papa ſcribit epis tāq3 fratribus. In ꝑma ḡ ꝑte docet quō ſe debet hr̄e ad coepos ſuos. In ſecūda quō ad inferiores ⁊ maxime ad cōuerſos de circūciſiōe. In tertia quō ad illos q̄ ſūt extra eccleſiā ⁊ ꝑcipue ad hereticos. Primo ḡ ſalutat eū. Scd̄o reuocat eū ad memoriā ad q̄d ꝯſtitut⁹ ſit: ibi: Hui⁹ rei gr̄a. Tertio inſinuat ei q̄les epos ⁊ ꝑſbyteros debet ꝯſtituere: ibi: Si q̄s ſine crimie. Dic ḡ: a ¶Paul⁹/ noīe. b ¶Seru⁹/ ꝯditiōe: ſʒ hec cōditio nobilitas ē: hec ſeruit⁹ ingenuitas ē: q̄/ c ¶Dei. Vn̄ btā agatha dixit: Sūma ingenuitas ē q̄ ſeruitio chriſti ꝓbat. Seru⁹ enī regis par comitis ē: vt d̄r. Vn̄ i Collecta dr̄: cui ſeruire regnare ē. Vn̄ dauid hac nobilitate cōmēdās ſe ait: Ego ſeru⁹ tu⁹ ⁊ fili⁹ ancille tue. Eſa. xlix. b. Paruʒ ē mihi vt ſis mihi ſeru⁹ ad ſuſcitādū trib⁹ iacob: ⁊ fęces iſrl' ꝯuertēdas q. d. nō ē paruū: imo magnū. Glo. Qualit̄ moyſes ⁊ dauid fuiſſūt appellati: Deut. vlt. b. et Ezech. xxxiiij. f. Et maria ancilla Luce. j. d. d ¶Apl'us aūt: poteſtate ⁊ dignitate. Roma. j. a Ps. cxv

☞ Per quem accepim⁹